

f 9,95/199 Bfr.

CD-i

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

LOST
EDEN

LOST EDEN
Voorwereldlijk
mooi spel

HET GROTE SPELLENOVERZICHT

Van Asterix tot Zelda

WE WANT MOORE

Roger Moore

EEN JAAR LANG TATJANA

We geven 25 kalenders weg

ENCYCLOPEDIE
OP CD-i

dat zoeken we op!

Extra **DIK** december nummer !

Philipscdi.com

de fabeltjeskrant

70 minuten kijkplezier
iedere fabel apart af te spelen
al je vriendjes uit het grote dierenbos
17 fabels

Nu te koop bij uw
platenzaak,
warenhuis,
computershops,
boekhandel en
videotheek

deel 1

de kinderhit op video-cd!

Philipscdi.com

Every Age

interactive
publishing by

THE BEATLES

**VOLLEDIG
GE-REMASTERED**
MATERIAAL IN
HIFI STEREO

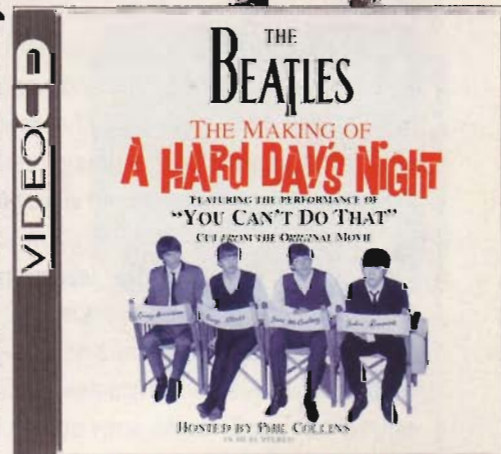
HELP!

De originele film van de Beatles
aangevuld met 8 minuten nog nooit
eerder vertoond bonus materiaal.
Totale speelduur: 101 minuten.

A HARD DAY'S NIGHT

De originele speelfilm van de Fab Four
aangevuld met 18 minuten nog nooit
eerder verfoond bonus materiaal.
Totale speelduur: 108 minuten.

THE MAKING OF A HARD DAY'S NIGHT

Special rond het tot stand komen
van de speelfilm 'A Hard Day's Night',
gepresenteerd door Phil Collins.
Totale speelduur 63 minuten.

REDACTIONEEL

Plotseling kregen wij de geest. Wegens de niet aflatende stroom van nieuwe CD-i's en Video CD's besloten we er deze keer gewoon 8 pagina's bij te doen. Zomaar.

Het blad dat voor je ligt, biedt met z'n 76 pagina's niet alleen ruim voldoende leesvoer tot de kerstdagen, er zit tevens een schijfje bij met een aantal levels van het nieuwste racespel Micro Machines. Mocht je dit alles nog voor Oud & Nieuw uitgelezen en -gespeeld hebben, dan kan je altijd nog met onze kortingsbon naar de winkel gaan om daar het kerst-platform-spelletje Christmas Crisis te bemachtigen. Naast besprekingen van nieuwe spellen kijken we terug op 1995 met Het Grote Spellenoverzicht en zijn er natuurlijk ook weer een aantal spannende speelfilms van de partij. Van vrolijke animatie-films voor de allerkleinsten tot volwassen horror voor de sterkere magen.

Houd de kerstgedachte hoog: vergeet niet af en toe dit blad of de CD-i-afstandsbediening aan familieleden door te geven. Of het met een sjoel-schijf, speelkaart of het halma-pionnetje op te nemen tegen medespelers van vlees en bloed.

Kortom, wij wensen onze lezers interactieve feestdagen.

SF

INHOUD

LOST EDEN

Met de werkelijk fantastische graphics van dit spel waan je je terug in de oertijd. Genieten van het uitzicht kan echter niet te lang, want jij moet de mensheid redden van de bloeddorstige Tyranns. Een levensecht adventure tussen de dino's vanaf

Pagina 15

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-5360160 Telefax: 023-5359627.

REDACTIE EN MEDEWERKERS: Sybrand Frietema de Vries (Hoofredactie), Foeke Collet (Eindredactie), Boudewijn Büch, Rom Helweg, Joost Hölcher, René Janssen, Lennie Pardoel, Klaas Smit, Rob Smit. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Rob Koetsier, Margo Witte, Joachim Mahn, Jan Willem Bijl. **SECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaar-abonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480, Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen.

CHRISTMAS CRISIS

Rustig onder de kerstboom zitten? Niks ervan! Jij moet de kerstman helpen om de schoorsteen te bereiken.

Een duivels moeilijk platformspel en je hebt alleen sneeuwballen om je te verdedigen. Pure frustratie en volop spelplezier op

Pagina 20

CHAMPIONS LEAGUE

De inmiddels beruchte bontjassen van Dynamo Kiev zorgden voor enige vertraging, maar nu kunnen alle voetballiefhebbers volop interactief genieten van de toppers van de groenste Europese grasmant. Het heden en verleden van de UEFA Champions League in beeld op

Pagina 36

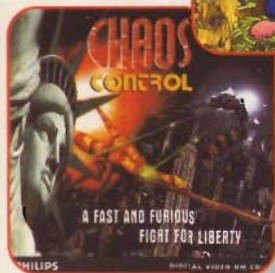

HET GROTE SPELLEN-OVERZICHT

Voor de gamefreaks keek onze spelletjesredacteur terug op 1995 en kwam met Het Grote Spellenoverzicht. Voor schieten, puzzelen, vliegen, racen, moorden oplossen, woorden raden, dolho-

ven doorkruisen, ganzenborden, snoepjes verzamelen of de wereld redden kan je terecht vanaf

Pagina 22

FABELTJESKRANT

Ken je ze nog? Juffrouw 'tuut-tuut' Mier, Boris 'ohoei' de Wolf, de nijverige broertjes Bever, de rapppe Zoef de Haas en regeltante juffrouw Ooievaar? De bewoners van Fabeltjesland zijn terug op Video CD. Meneer de Uil leest voor uit de Fabeltjeskrant op

Pagina 46

PAC PANIC

Waarschuwing: Dit spel bevat sterk verslavende elementen! De ideale kruising tussen Pac Man en Tetris leverde een levensgevaarlijke 'beauty' op.

Als je eenmaal bent begonnen kom je er niet meer van los. Voorzichtigheid troef op

Pagina 28

FILMS

Naast de toppers op het gebied van humor, drama en actie komen eindelijk ook de horrorfreaks aan bod met een echte klassieker en natuurlijk ook het nodige verse bloed. Terug van weggevoerd is ook Bond, inderdaad James Bond. Voor een Martini (shaken, not stirred, natuurlijk) dus meteen naar

Pagina 52

- BRIEVEN Pagina 6 ● NIEUWS Pagina 8 ● INTERACTIEVE ENCYCLOPEDIË Pagina 12 ● LOST EDEN Pagina 15
- MICRO MACHINES Pagina 18 ● CHRISTMAS CRISIS Pagina 20 ● HET GROTE SPELLEN-OVERZICHT Pagina 22
- TATJANA PRIJSVRAAG Pagina 27 ● PAC PANIC Pagina 28 ● KINDERSPEL Pagina 30 ● UEFA CHAMPIONS LEAGUE Pagina 36 ● MUZIEK Pagina 39 ● TIPS & TRUCS Pagina 42 ● DE FABELTJESKRANT Pagina 46 ● HERMAN FINKERS Pagina 49 ● SERVICE PAGINA Pagina 51 ● FILMS Pagina 52 ● PROFESSIONEEL Pagina 68 ● INDEX 1995 Pagina 72 ● BUCH Pagina 74

Brieven

Helemaal gek

Sinds november '94 ben ik de trotse bezitter van een CD-i 220. Dit prachtige apparaat heeft mij al vele uren plezier bezorgd, mede door Compton's

Encyclopedia, een schitterende CD-i. Engels lezen is echter niet mijn sterkste punt, dus verheug ik mij nu al op het verschijnen van de Philips Media Interactieve Encyclopedie op 15 november. Ik zal zeker één van de eersten zijn die hem aanschafft. Ik ben helemaal gek van ruimtevaart en sterrenkunde, en ik ben in het bezit van de hele serie Time/Life-boeken van dit onderwerp. Kunnen jullie zoiets niet op CD-i uitbrengen? Er zullen zeker veel mensen geïnteresseerd zijn. CD-i Magazine is een prima blad, vooral doorgaan!

M.G. Vos, Hoek van Holland

Allereerst wensen wij u veel plezier met de Nederlandstalige Interactieve Encyclopedie, en horen wij te zijner tijd graag wat u ervan vindt. Verder zal er in de toekomst beslist meer over ruimtevaart en sterrenkunde op CD-i verschijnen, maar het is helaas niet aan ons om te beslissen wat er op CD-i uitkomt en dus blijft het gewoon

afwachten tot iemand op het idee komt (hint?!). Tot die tijd kunt u in ieder geval wel terecht bij de in het vorige nummer besproken (helaas Engelstalige) CD-i Solar System, met uitgebreide informatie over ons zonnestelsel. En natuurlijk gaan we zo door met CD-i Magazine.

Dubbel & Dwars

Ik ben al ongeveer anderhalf jaar een trotse bezitter van een CD-i-speler met DV-Cartridge. Ik gebruik de CD-i-speler het meest om spelletjes mee te spelen. Mijn CD-i-collectie bevat onder andere International Tennis Open (ik heb nog nooit zo'n mooi tennisspel gezien), The Apprentice

(hardstikke grappig, maar moeilijk), Escape from CyberCity (heel mooi, maar te moeilijk), Family Games I (vindt m'n kleine zusje heel leuk) en Flashback (wow!, wat een spel voor puzzel-, platform- en aktieliefhebbers!). Deze spelletjes waren voor mij hun geld dubbel en dwars waard, maar wat ik niet begrijp is dat Philips en andere fabrikanten geen andere kaskrakers als Mortal Kombat en Streetfighter II op CD-i uitbrengen. Verder zouden goede racespelletjes en voetbalspelletjes het heel goed doen, denk ik. Nog even 2 vragen. Wanneer komt Zelda's Adventure uit? Waarom staat er achter Family Games een I? O ja, er was ook iets van Internet op CD-i? Ga zo door met jullie blad.

Nuncan Fransz,
Amstelveen

Volgens ons heb je al aardig wat spelletjes waar je zeer tevreden mee bent, en misschien komen er inderdaad nog wat kaskrakers bij. Met Rise of the Robots

(besproken in het vorige nummer) is er nu in ieder geval een goed vechtspel op CD-i. Onze spelletjesredacteur heeft in dit nummer de beste spellen van dit jaar nog even op een rijtje gezet in het Groot Spellenoverzicht en misschien zit er nog iets van je gading tussen. Tevens vind je in dit nummer een review van Micro Machines. Het is weliswaar een zeer apart racespel, maar beslist de moeite waard. Op Zelda's Adventure wachten heel veel mensen met smart; hij komt eraan! Zodra-ie er is hoor je het van ons. De I achter Family Games staat daar omdat er nu ook een Family Games II uit is (zie het vorige nummer) en er is inderdaad iets van Internet op CD-i. Althans, het komt eraan. In CD-i Magazine nummer 10 bespraken we de mogelijkheden en we komen hier vanzelfsprekend nog op terug. Sterker nog, je krijgt van ons rijles; we gaan onze lezers helpen bij het invoegen op de digitale snelweg.

Brieven

Nieuwe films op Video CD

Ik ben al een jaar geabonneerd op het CD-i Magazine en heb niets dan waardering voor de manier waarop jullie aan de weg timmeren. Het blad wordt steeds beter! Jammer dat er nog te weinig sample discs bij het CD-i Magazine geleverd worden. Wat ook tegenvalt zijn de aanbiedingen in het blad. Tevens vind ik het jammer dat eerst oude films op Video CD worden overgezet. Hier stimuleert men de verkoop toch niet mee, daar iedere filmfreak deze films op koopvideo heeft. Nieuwe films dienen op Video CD uitgebracht te worden zodat mensen denken van: Hé, alle nieuwe films komen op Video CD uit, laat ik dan ook overstag gaan. Een film als The Lion King had gelijk op Video CD moeten worden uitgebracht. Net zoals de opnieuw uitgebrachte Star Wars-trilogie. Tussen twee haakjes, zijn hier al plannen voor? CD-i is een mooi medium en wordt steeds vaker en beter benut door de makers van CD-i-spellen en Video CD's.

Henny Raadschilders, Maastricht

Bedankt voor je opbeurende woorden over CD-i Magazine. We doen ons best en hopen dat je tevreden blijft. Tevens hopen we dat de sample disc van Micro Machines bij dit nummer je honger even stilt. Ook de kerstaanbieding van Philips Media en CD-i Magazine is volgens ons meer dan de moeite waard; Christmas Crisis is een duivels moei-

Ergens in Nederland wordt iemand gek gebeld met vragen over Burn:Cycle. Het schijnt zo te zijn dat op het boekje van Burn:Cycle een telefoonnummer vermeld staat. Dat nummer is van de Philips Media Hotline in Engeland. Als je dit nummer zonder internationale toegangscode draait, krijg je een nietsvermoedende Nederlander aan de lijn. Draai dat nummer alsjeblieft niet, het nummer van de Philips Consumentenlijn in Nederland is: 06-8406. In België is de CD-i Info-lijn: 02/702 0404.

lijk platformspel, dat naast een flink brok frustratie (en zo hoort het ook), zonder twijfel goed is voor vele uren puur speelgenot. Wat je pleidooi voor 'verse' films op Video CD betreft, is het goed de meningen uit het veld te horen. Wij weten zeker dat veel producenten er alles

aan doen nieuwe films zo snel mogelijk op Video CD uit te brengen, maar soms ligt dit heel moeilijk: de ene producent werkt heel hard aan Video CD's, anderen blijven nog even de kat uit de boom kijken. Met de simultane release op VHS en Video CD van The Mask, Forrest Gump, Clear and Present Danger en Wayne's World II wordt er in ieder geval hard aan de weg getimmerd. Dat zijn titels die er mogen wezen, toch?

Wij krijgen veel brieven van lezers die ons blad prachtig vinden. Dank voor deze aanmoedigingen. Wellicht zijn er ook lezers die vinden dat ons blad mooier/beter/groter/uitgebreider kan of de artikelen korter/langer/diepgaander/hoe-dan-ook-anders moeten. Kortom, verras ons eens met opbouwende kritiek!

NIEUWS

Fabeltjeskrant op Video CD

Met een totaal van maar liefst 1.650 afleveringen is *De Fabeltjeskrant* het meest succesvolle Nederlandse kinderprogramma dat ooit op de televisie is uitgezonden. Voor Every Age Interactive Publishing was dit voldoende reden een bijna 70 minuten durende Video CD op de markt te brengen met 17 fabels uit het Grote Dierenbos (zie verder in dit CD-i Magazine). Op zaterdag 25 november zal een promotieteam in de vorm van zwarte pieten 10.000 *Fabeltjeskrant*-posters uitdelen in de 10 grootste Nederlandse steden, terwijl in 1 miljoen huishoudens in 90 gemeenten een huis-aan-huis-mailing zal worden gehouden. De generatie-overschrijdende kinderserie stamt uit 1968 en is in 36 landen op televisie uitgezonden. Het is de bedoeling dat het tweede deel vóór april 1996 op de markt komt.

Video CD wint terrein

De Video CD is duidelijk terrein aan het winnen op de video cassette. Niet alleen neemt het aantal films dat op Video CD verschijnt met de maand toe, er verschijnen ook steeds meer 'vers-van-de-pers'-films op digitale schijf. Met

de gelijktijdige release op Video CD en cassette van *The Mask* werd de trend ingezet en bij de distributeurs lijkt de schroom snel te verdwijnen. Met (de vorige maand besproken) toppers als *Forrest Gump*, *Beverly Hills Cop 3*, *The Naked Gun 33 1/3*, *Clear and Present Danger*, *Waynes World 2* en *Star Trek Generations* zit de Video CD-markt boven op het vuur. Met *James Bond (Octopussy)*, *Carrie* en de Nederlandse topper *Turks Fruit* (verwacht) worden gelukkig ook de klassiekers niet vergeten. Een pluim verdient voor ons tevens het met vereende krachten bij elkaar gefilmde *Necrophobia* (zie de filmrubriek) die op dezelfde dag zowel in bioscooppremière ging als op VHS en Video CD uitkwam.

NIEUWS

CD-i Top 5 van Oktober 1995

FILMS

- 1 Beverly Hills Cop III
- 2 Star Trek III
- 3 Terminator
- 4 Dances with Wolves
- 5 Penthouse serie

GAMES

- 1 Flashback
- 2 Thunder in Paradise
- 3 Asterix
- 4 Micro Machines
- 5 The Apprentice

INFO/MAGLAG

- 1 Eyewitness serie
- 2 Teken en Schilderen
- 3 Wat is Internet
- 4 Zoo...Eenvoudig
- 5 Ontdek het Onbekende Nederland

MUZIEK

- 1 René Froger
- 2 Knebworth - The Event
- 3 The Rolling Stones - Live at the Max
- 4 André Rieu
- 5 Pulse - Pink Floyd

Bron: Smart Disc CD-i Speciaalzaak

Deze lijst is ontstaan op basis van slechts één verkooppunt. Conclusies moeten dan ook voorzichtig getrokken worden. Bestellingen van nieuwe titels zijn opgenomen in deze lijst, vandaar dat het gloednieuwe spel Micro Machines al vermeld staat.

Internet-update

Zoals we in CD-i Magazine van oktober al meldde is de ontwikkeling van een Internet-systeem voor de CD-i-speler in een vergevorderd stadium. Met dit pakket zal het mogelijk zijn met de CD-i-speler het World Wide Web op te gaan. Het pakket zal zeer waarschijnlijk bestaan uit een disc, een standaard modem aan te sluiten op de CD-i-speler en een introductieabonnement. De verwachte prijs voor het pakket is f 299. Op basis van een consumentenonderzoek in Engeland wordt bepaald wanneer de applicatie in Nederland op de markt gaat komen. De verwachting is dat dit in de eerste helft van 1996 zal gaan gebeuren. Wij verwachten er veel van!

Gratis muzieksampler PolyGram

PolyGram Video komt in december met een gratis Video CD Sampler Disc met 16 clips van muzikale topartiesten, waaronder ABBA, Bon Jovi, The Cure, Dire Straits, Sting, The Police, The Rolling Stones en Tina Turner. De muzieksampler is gratis bij aankoop van een Video CD van één van de PolyGram december-releases, herkenbaar aan een sticker. De disc bevat 16 clips die elk anderhalve minuut duren. Op deze manier krijgt de kijker/luisteraar volgens PolyGram een goed overzicht van het grote aantal topartiesten dat inmiddels op Video CD verkrijgbaar is.

NIEUWS

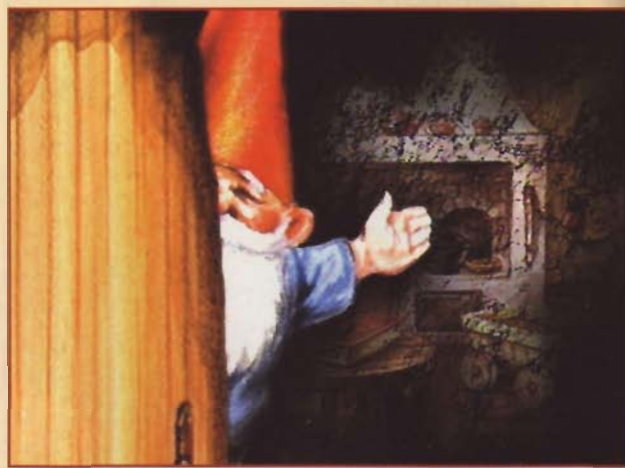
De Kabouter op CD-i

Leven en Werken van de Kabouter (1976) en De Oproep der Kabouters (1981) van Rien Poortvliet behoren in Nederland tot de best verkochte boeken aller tijden, en ook buiten de grenzen gooiden deze boeken hoge ogen. De prachtige tekeningen en het

humoristische commentaar maakten dit tot de naslagwerken over dit kleine wezentje. Eaglevision nam de taak op zich *De Kabouter* in CD-i-vorm te gieten. Naast een rondleiding door de kabouterwereld, is het nu dan ook mogelijk een interactieve ontdekkingsreis te maken en uit te vinden hoe een kabouter leeft. Bos-, tuin-, huis-, duin- en

boerderijkabouters, ze komen allemaal aan bod. Evenals de bosgeesten, elfen, trollen, snotgrurgen, dwergen, kobolten en de vele dieren uit de prachtig getekende wereld van Rien Poortvliet. Naast de indrukwek-

kende tekeningen en het door Frank Groothof ingesproken begeleidende commentaar, kan er op de CD-i gepuzzeld worden en op verschillende plekken worden gezocht naar informatie. *De Kabouter* komt naar alle verwachting binnenkort op de markt.

Overzicht

van de Engelse top 10

per 14 oktober 1995

GALLUP WEEKLY REPORT

DEZE WEEK

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

VORIGE WEEK

1
3
2
8
5
6
4
9
7
-

TITEL

Flashback
Chaos Control
Yegas Girls
Burn:Cycle
Thunder in Paradise
Lemmings
Palm Springs Open
Mad Dog McCree
Kingdom: The Far Reaches
Micro Machines

GOLD CLUB PAGINA

WARM DE WINTER DOOR

Philips Media wenst iedereen prettige feestdagen. Vanzelfsprekend hebben we voor u enkele tips om de kille winterdagen warm door te komen. Of u ze verpakt met een Sinterklaasgedicht, in de kerstboom hangt of bewaart voor bij de oliebollen en een glaasje champagne, laten we aan u over.

VUL DE FEESTDAGEN GEZELLIG SPELEND EN KIJKEND MET DE VOLGENDE KERSTTIPS:

1. Christmas Crisis
2. Twaalf dagen Kerstmis
3. De Notekraker
4. Scrooged
5. Christmas Songbook

WINTER TIP 15

1. Philips Media Interactieve Encyclopedie
2. Micro Machines
3. UEFA Champions League 1995/96
4. Body Contour
5. Scarlett
6. Forrest Gump
7. Who Shot Johnny Rock?
8. Pac Panic
9. Christmas Crisis
10. Bean Ongezien
11. Lost Eden
12. Hondenliefde
13. Rise of the Robots
14. Rock Revolutions
15. De Krijtjesfabriek

HET WORDT WEER LEUK OP DE BUIS MET CD-i

Philipscdi.com

PHILIPS

Philips Media Interactieve Encyclopedie

Ik weet nog goed dat ik voor het eerst iets las over een nieuw medium voor informatie-opslag: de compact disc. Het was een zilveren schijfje waarop meer dan 650 megabyte aan digitale informatie paste. Meer dan 650 Megabyte! Ik vroeg me serieus af wat iemand in vredesnaam met zoveel opslagcapaciteit zou willen doen. Goed, je kunt er alle persoonsgegevens van de bewoners van de stad New York op kwijt, of een aantal verschillende complete Bijbelvertalingen, maar dan heb je het wel gehad, toch? Dus niet! Kijk maar naar de Philips Media Interactieve Encyclopedie. De CD-i is tot op de laatste megabyte (735 om precies te zijn) gevuld met aantrekkelijk gepresenteerde informatie, en juist daarvoor verlang je naar meer! De moraal van dit verhaal: opslagmedia blijven altijd te klein, hoe groot ze ook zijn.

Rob Smit

Gerrit Adriaensz Berckheyde: »De Smedestraal in Haarlem« (gezicht op de Grote Kerk).

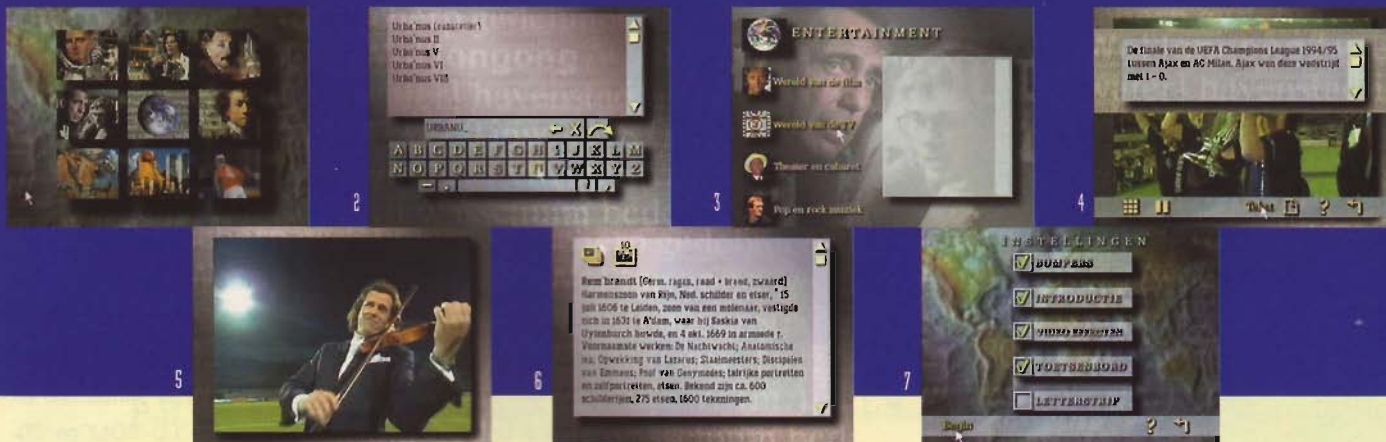

Vroeger bevatten encyclopedieën grote hoeveelheden tekst met hier en daar een afbeelding. Zelfs wanneer ze op dun papier gedrukt werden bestonden ze vaak nog uit enige tientallen delen. Tegenwoordig zijn steeds meer encyclopedieën echter interactief. Ze staan op CD-i of CD-ROM en bevatten grafieken, foto's, animaties, geluid en videobeelden die je kunt oproepen door middel van een afstandsbediening. En in plaats van het grootste deel van je boekenkast in beslag te nemen zijn ze tevreden met één vakje in je CD-rekje.

Voetbal, Deltaplan en Beatrix

Dat geldt ook voor de Philips Media Interactieve Encyclopedie. Het is niet alleen de eerste interactieve encyclopedie voor het Nederlandse taalgebied, het is ook de meest uitgebreide interactieve encyclopedie ter wereld. Hij bevat maar liefst 120.000 onderwerpen, waaronder 40.000 woordverklaringen, 3300 illustraties, 30 minuten video, meer dan 2 uur muziek, 60 documentaires (meer dan een uur), driedimensionale animaties, gesproken bloemlezingen, conferences van bekende cabaretiers, interactieve geografische kaarten en exclusieve interviews. En dankzij anderhalf miljoen hyperlinks is elk van de 120.000 onderwerpen nog in een fractie van een seconde op te vragen ook! Eindelijk hoeven we niet langer ons heil te zoeken bij de Groliers, de Comptons en de Encarta's, voorbij zijn de

verhandelingen over honkbal, rugby en de Onafhankelijkheidsoorlog. Voetbal, het Deltaplan en koningin Beatrix, daar gaat het om!

Twee vliegen in één klap

Dit Nederlandstalige standaardwerk (dat in België de Standaard Interactieve Encyclopedie heet) is het resultaat van een samenwerking tussen Philips Media Benelux en de Antwerpse Standaard Uitgeverij. Maar waarom een samenwerking met de Standaard Uitgeverij? Zou Het Spectrum of een andere grote Nederlandse uitgever niet eerder in aanmerking komen? Ton Steenbergen, Publishing Director bij Philips Media, legt uit hoe de vork in de steel zit: "We hebben contact gehad met alle grote uitgevers in Nederland en Vlaanderen, maar alleen de Standaard Uitgeverij had zijn informatie ook in digitale vorm beschikbaar. Hierdoor kon het voorbereidende stadium van het overtypen van teksten, het scannen van foto's en het digitaliseren van geluidsopnamen en videobeelden worden overgeslagen; het materiaal was al grotendeels gebruiksklaar. Bovendien geeft de Standaard Uitgeverij het Geïllustreerd Woordenboek der Nederlandse Taal uit, al tientallen jaren een gerenommeerd naslagwerk. Door dit in de CD-i te verwerken is de disc behalve een encyclopedie ook een uitgebreid Nederlands woordenboek geworden. Op die manier hebben we twee vliegen in één klap geslagen."

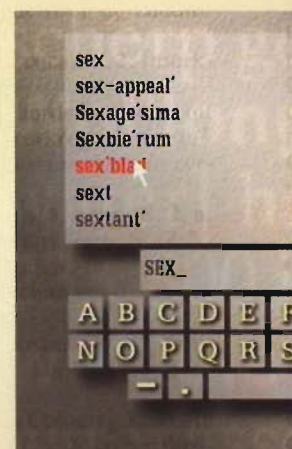
Freewheelen

Als je eenmaal een tijdje met de Encyclopedie hebt gewerkt is het opvallend hoe makkelijk en vooral plezierig je naar informatie kunt zoeken. Allereerst is er de alfabeti-

sche trefwoordenlijst. Door de eerste paar letters van het gezochte woord in een zoekvenster in te tikken beland je direct bij de woorden die met de ingevoerde letters beginnen. Een knap stukje programmeerwerk! Dan is er de thematische onderverdeling van de onderwerpen. Deze is vooral handig als je niet zozeer een specifiek woord zoekt, maar al zoekend juist wat meer wilt 'freewheelen'. De thema's waarop je kunt zoeken zijn Geschiedenis, Wereld vanaf 1945, Wetenschap & Techniek, Cultuur, Sport & Vrije Tijd, Reizen & Geografie, Aarde & Natuur en Entertainment. Tot slot zijn er de al genoemde hyperlinks. Dit zijn elektronische verbindingen tussen de verschillende onderwerpen, waardoor je met een klik van de aktieknop van het ene naar het andere onderwerp kunt springen.

Hyperlinks

Die hyperlinks zijn er in twee typen. Het eerste type laat een woord waarop je het pijltje van de afstandsbediening plaatst van kleur veranderen. Die kleurverandering geeft aan dat je een omschrijving van dat woord kunt opvragen door erop te klikken. Die omschrijving bevat op zijn beurt ook weer hyperlinks, zodat je de betekenis van een woord tot in de verste taalkundige uithoeken kunt uitpluizen. Het tweede type maakt gebruik van de pictogrammen die je in veel gevallen boven in het actieve venster aantreft. Als je op zo'n pictogram klikt spring je naar een bijbehorende illustratie, diavoorstelling, videofilm of animatie. Hyperlinks zorgen er niet alleen voor dat je je heel gemakkelijk tussen aanverwante onderwerpen kunt verplaatsen, maar ook dat je een intuïtief of associatief pad kunt volgen. Zoeken op de Philips Media Interactieve Encyclopedie is dus net zoiets als het verkennen van het World Wide

Afb. 1 Het beginscherm bestaat uit negen vensters met miniatuur-videofilmpjes. Achter het venster met de aardbol gaat de alfabetische trefwoordenlijst schuil, achter de overige vensters de thematisch gerangschikte onderwerpen.

Afb. 2 De alfabetische trefwoordenlijst. Trefwoorden kunnen ingevoerd worden met behulp van een toetsenbord of een letterstrip.

Afb. 3 Het thematische onderdeel Entertainment

Afb. 4 Extra tekstinformatie bij een filmpje over Ajax. Zoals uit de datum blijkt is de Encyclopedie bijgewerkt tot vlak voor de produktiedatum.

Afb. 5 Violist en orkestleider André Rieu in actie op de grasmat

Afb. 6 Tekstonderdeel over Rembrandt, met links bovenin de pictogrammen die een audiovisuele presentatie en een serie afbeeldingen van schilderijen activeren.

Afb. 7 Het instellingscherm waarmee je de Encyclopedie aan je eigen wensen kunt aanpassen. Dit is alleen op te roepen via de menubalk van het beginscherm.

Web. Omdat die manier van informatie opnemen nauw aansluit bij de manier waarop de menselijke geest werkt kun je spelenderwijs een grote hoeveelheid kennis opdoen. En omdat

je die kennis niet opgedrongen hebt gekregen maar op je eigen manier vergaard hebt, blijft de informatie nog beter hangen ook!

Videofragmenten

De Encyclopedie beperkt zich gelukkig niet tot droge historische of taalkundige onderwerpen. Er zit bijvoorbeeld een mini-documentaire over Paul Verhoeven in, de Nederlandse regisseur die naar Amerika verhuisde en daar naam maakte met films als Robocop, Total Recall en Basic Instinct. Maar ook over Golden Earring, Shocking Blue, Koot & Bie, Wim Sonneveld, André Rieu, Youp van 't Hek, Herman van Veen en Urbanus is informatie opgenomen, meestal in de vorm van een videofragment.

Een slim onderdeel van de Encyclopedie is de memofunctie. Door op het memopictogram in de menubalk te klikken kun je het onderwerp dat op dat moment in beeld is opnemen in een memolijst. Die memolijst kun je vervolgens vanuit het beginscherm weer oproepen, zodat je je lijstje van favoriete onderwerpen altijd bij de hand hebt. Bovendien kun je met een aantal eenvoudige handelingen onderwerpen uit de memolijst opnemen in een audiovisuele presentatie. Niet alleen handig voor spreekbeurten op school, maar ook voor presentaties aan buitenlandse zakelijke relaties.

Ook de menubalk is goed uitgedacht. Deze kun je op twee manieren activeren: door het pijltje van de afstandsbediening naar de onderkant van het scherm te bewegen of door op aktieknop twee te drukken. Met de menubalk kun je terugkeren naar het beginscherm, tekst opvragen over de afbeeldingen of filmpjes die in beeld zijn, de memofunctie activeren, het helpbestand oproepen of één niveau terug gaan. Je manoeuvreert dus probleemloos door de encyclopedie, waardoor een grote hoeveelheid informatie toch eenvoudig beheersbaar is.

Het lemma 'CD-i'

Natuurlijk is een zo omvangrijk project als een interactieve encyclopedie nooit helemaal volmaakt. Zo wilde ik de encyclopedie gebruiken om te kijken wanneer de CD-ROM en CD-i hun intrede in de maatschappij hebben gedaan, om die informatie vervolgens in de eerste alinea van dit artikel te verwerken. Bij de trefwoorden 'CD-ROM' en 'CD-i' staat echter alleen een omschrijving, geen jaar van introductie, en dat terwijl beide formaten mede door Philips ontwikkeld zijn.

Ook de trefwoordenlijst is niet helemaal compleet. Van de bovengenoemde Nederlandse artiesten zijn Wim Sonneveld, Koot & Bie, Herman van Veen en Urbanus er wel in opgenomen, maar Golden Earring, Shocking Blue, André Rieu en Youp van 't Hek niet. Maar het is duidelijk dat er met zo'n omvangrijk project keuzes gemaakt moeten worden. Gelukkig kun je ze wel vinden op de manier waarop ik ze ook gevonden heb: door te kiezen voor de thematische ingang Entertainment en van daar uit verder te zoeken op trefwoorden als Film, TV, Theater, Cabaret, Pop & Rock, etc.

Alle lof

Dit zijn echter maar een paar puntjes van kritiek op een geheel dat zeker alle lof verdient, en ongetwijfeld wordt de uitgave met iedere nieuwe editie verbeterd. Zoals ik aan het begin van dit artikel al opmerkte: zodra je eenmaal iets van zo'n interactieve encyclopedie geproefd hebt wil je meer. Een informatief filmpje over de toeristische kwaliteiten van een stad als Amsterdam of Brugge duurt bijvoorbeeld maar een minuut. Zoals het schitterende Venice: Portrait of a City laat zien kun je met de informatie over een stad echter makkelijk een complete CD-i vullen. Als je dat principe zou doorvoeren zou de omvang van een interactieve encyclopedie echter volstrekt onhandelbaar worden. Je zou nooit meer in staat zijn om zo'n megaproject in één mensenleven te bekijken. Wat dat betreft was die goeie ouwe mondelinge overlevering van onze voorouders misschien toch zo gek nog niet.

De Philips Media Interactieve Encyclopedie is een gezamenlijke uitgave van Philips Media Benelux en de Standaard Uitgeverij in Antwerpen. De produktie is verzorgd door Pantheon Productions uit Los Angeles en SPC Vision uit Eindhoven. De Encyclopedie zit samen met een duidelijke handleiding verpakt in een mooie doos en kost f 349,00.

REVIEWS

Miljoenen jaren geleden leefden mens en dinosaurus vreedzaam naast elkaar. De Aarde was destijds echt nog de Hof van Eden. Dinosaurussen en mensen waren dan ook van elkaar afhankelijk. De sauriërs hielpen bij de bouw van gigantische kastelen (waaronder de prachtige Citadel van Mo in het koninkrijk Mashaar), en de mensen gaven hen in ruil daarvoor eten. Een mooie afspraak, maar het ging mis.

René Janssen

Op een dag besluit de leider van een wreed dinosaurusras, de Tyranns, een einde te maken aan de jarenlange samenwerking. De gehele mensheid en alle dinosaurussen die hen hebben geholpen, moeten wat hem betreft worden uitgeroeid. En zo dreigt Eden verloren te gaan. Tenzij jij er iets aan weet te doen!

Mooiste spel op CD-i

Lost Eden begint met een werkelijk briljante intro, die je minutenlang op het puntje van je stoel houdt. Je ziet hoe dinosaurussen lomp door schitterende landschappen stappen en hoe pterodactyls statig over bergtoppen zweven. De gerenderde graphics in deze intro zijn echt ongelooflijk om te zien en nog beter dan in de eerder verschenen PC-versie van dit adventure. Als je denkt dat Burn:Cycle het mooiste spel was op CD-i, dan kun je die mening direct herzien. De graphics in dat spel zijn bijna kinderspel vergeleken met Lost Eden.

Schitterende reis naar de oertijd

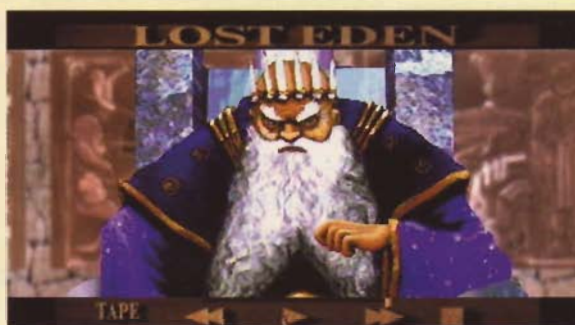
De Citadel van Mo

In de intro vertelt de oeroude Eloï de verbazingwekkende geschiedenis van Adam, de prins van Mo. Eloï is trouwens een pterodactyl, een prehistorisch vliegend wezen. Normaal gesproken zijn dat levensgevaarlijke dieren, maar in dit geval vechten ze aan de goede kant. Eloï's verhaal begint op de dag dat Prins Adam volwassen wordt. Adam is de achterkleinzoon van de Architect, de ontwerper van

De dino's van Lost Eden

de citadellen waar de mensen veilig waren voor aanvallen van de Tyranns. Toen Adam's gouden vaders de Tyrannen besloeg, liet hij alle citadellen echter vernietigen, op de Citadel van Mo na. Dat had tot gevolg dat de Tyranns hun kans schoon zagen en begonnen aan de grootste slachtpartij uit de geschiedenis van Mashaar. De leider van de Tyranns, Moorkus Rex, zou niet eerder rusten voordat alle mensen en dinosaurussen dood waren, op de Tyrannen na uiteraard. De huidige koning Gregor, de vader van Adam, is een zwakkeling. Hij doet niets tegen de aanvallen van de Tyrannen en heeft zich verschanst in de Citadel van Mo. Zijn zoon (jij dus) mag de Citadel onder geen voorwaarde verlaten, maar ja, wie houdt je tegen?

Op zoek naar het geheim

Eloi is overigens niet alleen in verband met Adam's verjaardag naar de Citadel van Mo gekomen, hij brengt ook slecht nieuws. De Tyrannen hebben een grote stad in het Noorden verwoest en alle mensen meegenomen als voedsel. Niets staat de Tyrannen nu meer in de weg bij de verovering van Mashaar, op de Citadel van Mo na. Zoals gezegd is koning Gregor echter niet van plan hier iets aan te doen en dus wendt Eloi zich in het geheim tot Adam. Hij vertelt Adam dat de Architect nog een Saurische collega had, die ook het geheim van de citadel-bouw kende. Deze persoon, Graa genaamd, is inmiddels echter gestorven en heeft zijn geheim mee het graf in genomen. Eloi adviseert Adam op zoek te gaan naar dit geheim, zodat hij nieuwe citadellen kan bouwen en zo de mensheid kan redden van de Tyrannen. Eloi zal hem daarbij helpen, samen met Adam's vriendin Dina en de wijze tovenaars Mook.

Niet te moeilijk

Soms is het bij dergelijke spellen zo dat de intro geweldig is, maar dat de rest van het spel hierbij wat tegenvalt. Bij Lost Eden is er echter geen enkel kwaliteitsverschil te zien tussen de intro en de rest van het spel. De graphics blijven ongelooflijk mooi en ook de muziek is uitstekend. De spraak klinkt af en toe alleen wat gemaakt en past soms niet zo goed bij het figuur op het scherm. De bediening is redelijk simpel, en ook het spel zelf is niet te moeilijk, Lost Eden is namelijk beslist geen spel voor gevorderde avonture-spelers, want daarvoor zijn de problemen waar je voor geplaatst wordt niet ingewikkeld genoeg. Het gaat er eigenlijk steeds om dat je een bepaald voorwerp moet vinden om verder te komen, en meestal kan dat voorwerp maar op een paar lokaties worden gevonden.

Ronddraaiende kubus

Maar goed, we hadden het over de bediening. Op het scherm zie je de omgeving (in 3D), plus een ronddraaiende kubus die als cursor dienst doet. Soms verschijnen er tekens op die kubus, zoals een mannetje, een oog, een hand of een pijl. Als dat gebeurt, betekent het dat je iets kunt doen. Bijvoorbeeld een voorwerp bekijken of oprapen, praten met iemand die je ontmoet of naar een andere lokatie gaan. Onder in het beeld bevindt zich een balk, waarop je kunt zien welke voorwerpen je bij je draagt. Door op die voorwerpen te klikken, kun je ze oppakken en eventueel gebruiken of aan iemand anders geven. Als Dina op een gegeven moment bijvoorbeeld klaagt dat ze ergens niet naar binnen durft, terwijl je vlak daarvoor een Bottle of Courage (oftewel een flesje moed) hebt gekregen, is de conclusie snel getrokken. Even klikken op het flesje en vervolgens op Dina en ze durft opeens alles.

Geheugenfunctie

Boven in het beeld zijn kleine afbeeldingen van Adam en zijn reisgenoten te zien. Als je op één van deze figuren klikt, krijg je ze in close-up te zien. Door vervolgens met de oog-cursor op Adam te klikken, verschijnt een fraai menu. Hierin kun je onder andere maximaal drie spellen save en laden, de taal van de ondertiteling kiezen (Engels, Spaans, Duits, Frans of Italiaans), het geluidsvolume instellen en een spel opnieuw starten. De handigste

optie op dit scherm is echter het tapedeck, waarmee je de meest recente dialogen nog een keer kunt afspelen, een soort geheugenfunctie dus. Je kunt ze zo vaak als nodig terug- of vooruitspoelen, zodat je nooit een aanwijzing hoeft te missen.

Aanwijzing

Voor al in het begin van het spel hoef je eigenlijk vrijwel niets te doen. Als vanzelf kom je bij de juiste personen en in de juiste kamers terecht en de eerste voorwerpen krijg je ook al bijna automatisch te pakken. Bovendien kun je in het begin slechts kiezen uit een paar lokaties, want sommige kamers zijn gewoon niet te bereiken. Dat maakt het zoals gezegd niet al te ingewikkeld, maar je kunt ondertussen natuurlijk wel volop genieten van al die mooie plaatjes. En mocht je onverhoopt toch een keertje vast komen te zitten, dan kun je altijd nog de hulp inroepen van Dina. Door op haar close-up te klikken, geeft ze je namelijk een (al dan niet verhelderende) aanwijzing.

Brontosaurussen

De uiteindelijke bedoeling van het spel is dus het bouwen van citadellen. In het begin heb je uiteraard geen flauw idee hoe je dat moet gaan aanpakken. Veel praten met personen die je tegenkomt helpt echter. Vaak moet je een beetje doorvragen, en geen genoegen nemen met een vaag antwoord. Verder heb je hulp nodig van de logge Brontosaurussen, want alleen deze dieren zijn sterk genoeg om een citadel te kunnen bouwen. Nu schijnen Brontosaurussen erg van paddestoelen te houden, dus je eerste missie is... precies, paddestoelen zoeken.

Groot uitgevallen struisvogels

De Tyrannos zitten intussen echter ook niet stil en doen er alles aan om het werk te ontregelen. Om de kwetsbare Brontosaurussen te beschermen, moet je Velociraptors inhuren (je weet wel, die groot uitgevallen struisvogels uit Jurassic Park). Die eisen in ruil daarvoor echter goud en vaak ook een magisch wapen, waar je dus eerst naar op zoek moet. En dat is eigenlijk hoe het hele spel in elkaar steekt. Je moet weliswaar meerdere citadellen bouwen, maar de manier waarop je dat doet is steeds hetzelfde. Wel krijg je regelmatig te maken met nieuwe dino-rassen, ieder met een eigen taal. Gelukkig heeft Dina de gave om vreemde talen te begrijpen, en dat

komt meteen al goed van pas als het duo een bezoekje brengt aan Jabar de Beul. Diens tong werd namelijk ooit uitgesneden door de koning en sindsdien is hij niet meer te verstaan. Dina snapt echter precies wat hij zegt, en dat levert meteen een paar belangrijke aanwijzingen op.

Conclusie

Nog een keer voor wie het nu nog niet begrepen heeft: Lost Eden heeft de meest fantastische graphics die je ooit in een spel hebt gezien. Wat verder vooral opvalt, is de sfeervolle New Age-muziek die je constant begeleidt. Heel afwisselend en het brengt je precies in de juiste stemming. Briljante graphics, lekkere muziek, een goed verhaal, en alleen misschien net iets te eenvoudig, zeker voor de doorgewinterde speler van adventure-games. Bovendien herhalen alle activiteiten zich eigenlijk constant, omdat je toch vooral bezig bent met het bouwen van citadellen. Je bent er dus waarschijnlijk geen maanden zoet mee, maar het is beslist het ideale spel om je burens jaloers te maken.

Lost Eden
Adventure
E/D/F/I/S
f 99,95
Bfr. 1.799
Phillips Media

REVIEWS

Slalommen

tussen melkplassen

en cornflakes

Micro Machines

RACE 1 THE BREAKFAST BENDS

Micro Machines is een racespel waarin één of twee spelers in miniatuurautootjes over allerlei huis-tuin-en-keuken-circuits racen. De versie die we in het oktobernummer van CD-i Magazine bespraken was nog niet helemaal af, maar inmiddels ligt de definitieve versie van Micro Machines in de winkel. Wij verwennen u alvast met een gratis demo bij dit CD-i Magazine.

René Janssen

Micro Machines is een heel gevarieerd spel, want je krijgt te maken met negen verschillende voertuigen, elf tegenstanders van verschillende sterkte en zesendertig steeds moeilijker wordende circuits verdeeld over negen gevarieerde omgevingen.

Zeer speciale circuits

Omdat het hier om miniatuurautootjes gaat, zijn de circuits heel anders dan je zou verwachten. Je rijdt, vaart of vliegt bijvoorbeeld over ontbijttafels, in de garage, op een biljart, in een badkuip en door een zandbak. Het besturen van de Micro Machines kon bijna niet simpeler zijn. Met knop 1 geef je gas, terwijl knop 2 wordt gebruikt om te remmen of om achteruit te rijden. Het enige dat even wennen is, is dat de besturing in feite tegengesteld is als je voertuig van boven naar beneden over het scherm rijdt. Rechts is dan nog steeds rechts, maar voor je gevoel lijkt het of je linksaf moet. Het is trouwens opvallend dat de Micro Machines in deze CD-i-versie langzamer bewegen dan in de PC-versie. Dat is echter eerder een voordeel dan een nadeel, want op de PC vlieg je veel te makkelijk uit de bocht. Op de CD-i heb je tenminste het gevoel dat je de wagentjes onder controle hebt. Je krijgt voordat je gaat racen trouwens altijd even de gelegenheid om een rondje te oefenen; in de badkuip.

In een vitrinekast

Je kunt Micro Machines op drie manieren spelen. In Micro Machines Challenge (alleen voor 1 speler) neem je het op tegen alle elf tegenstanders, in races tegen drie CD-i-gestuurde coureurs. Zolang je als eerste of tweede weet te eindigen, mag je door naar het volgende circuit. Als je de finish als derde of vierde passeert, verlies je echter één van je drie levens. Regelmatig valt bovendien de slechtste CD-i-coureur af, waarna zijn of haar plaats wordt ingenomen door de volgende deelnemer. Het grappige is dat je zelf mag kiezen tegen welke tegenstanders je rijdt, zolang je ze uiteindelijk allemaal maar weet te verslaan. Het beste kun je (verrassend genoeg) trouwens beginnen met de sterkste tegenstanders. Omdat de eerste circuits makkelijker en korter zijn, heb je zo namelijk meer kans om snel van een paar sterke opponenten af te komen. Na iedere race (van drie ronden) wordt een autootje in een soort vitrinekast geplaatst. Zo kun je precies bijhouden hoeveel races je nog moet rijden om het spel te voltooien. Als je drie races hebt gewonnen, krijg je de kans een extra leven te verdienen in een speciale race tegen de klok. Je rijdt in een zogenaamde Ruff Trux-terreinwagen over een heel lastig circuit, en moet binnen de tijd de finish halen. Lukt dat niet, dan verlies je geen leven, maar je verdient er ook geen bij.

Head to Head Challenge

In de Head to Head Challenge (voor één of twee spelers), race je tegen een andere speler of tegen een CD-i-coureur naar keuze. Er zijn dus steeds twee auto's tegelijk op het scherm en een race duurt weer drie ronden. De Head to Head Challenge werkt iets anders dan de Micro Machines Challenge. Links bovenin het scherm zie je acht gekleurde stippen, vier in jouw kleur en vier in die van je tegenstander. De races duren ook weer drie ronden, maar je moet nu proberen een zo groot mogelijke voorsprong op te bouwen. Zodra je tegenstander namelijk van het scherm verdwijnt, verandert één van zijn vier stippen in jouw kleur. Zodra alle stippen in een bepaalde kleur zijn veranderd, wint die speler de wedstrijd. Is het na drie ronden nog niet beslist, dan wint degene die op dat moment de meeste stippen in zijn eigen kleur heeft. Is de stand nog gelijk, dan volgt een play-off. De eerste speler die in deze play-off de tegenstander van het scherm af rijdt, wint de wedstrijd. Als je de Head to Head Challenge met z'n tweeën speelt, kun je dat het beste ieder met een eigen controller doen. Maar ook als je slechts één afstandsbediening hebt, kun je nog met z'n tweeën spelen. Het wordt dan wel een beetje priegelen, want de ene speler gebruikt dan de cursorknoppen om te sturen, en speler nummer twee de vuurknoppen.

Badkamergevaren

Er zijn dus negen verschillende omgevingen waarin je met je miniatuurautootjes rijdt. De sportwagens rijden bijvoor-

beeld altijd over schoolbankjes, met linialen die als bruggen dienen, inktvlekken die je laten slippen en potloden en puntelijpers die in de weg liggen. Road warriors gebruiken de garagevloer als circuit. Pas op voor bouten en moeren op de weg en bedenk dat een botsing bij hoge snelheid tot een ontplofing kan leiden. Tanks rijden over de slaapkamervloer en hebben de extra eigenschap dat ze op elkaar kunnen schieten. Turbo Wheels zijn buggy's, die uitermate geschikt zijn voor de zandbakcircuits. Soms ontbreekt de wegmarkering hier, dus pas op dat je de goede kant oprijdt! Choppers (helikopters) nemen je mee het luchtruim in (pas op voor de ventilator!). Het racen met Formule 1-wagens is heel lastig. Ten eerste zijn ze razendsnel en dus moeilijker te besturen. Bovendien zijn de biljartcircuits waarover ze rijden heel lastig, onder andere omdat je heel makkelijk van de rand in de diepte kunt storten. In de badkamer gebruik je power boats, maar deze hebben het niet zo voorzien op draaikolken, lege shampooflessen, rubber eendjes en andere badkamergevaren. En ten slotte zijn er nog de Four by Fours, stevige voertuigen voor op de ontbijttafel. Let op voor plakkerige appelstroop, melkplassen, en cornflakes op de weg.

Conclusie

Micro Machines is een grappig en behoorlijk verslavend racespel, vooral dankzij de gevarieerdheid in de circuits, wagens en tegenstanders. Omdat je zelf bepaalt als wie en tegen wie je rijdt, kun je de moeilijkheidsgraad in feite zelf instellen. Het ene circuit is trouwens leuker dan het andere. Vooral de biljartcircuits zijn heel origineel, maar wel weer heel moeilijk. De zandcircuits zien er wat saai uit, al zitten daar wel wat leuke grapjes in. Helaas is het geluid ook in deze definitieve versie vrij matig. Desondanks is Micro Machines een prima racespel.

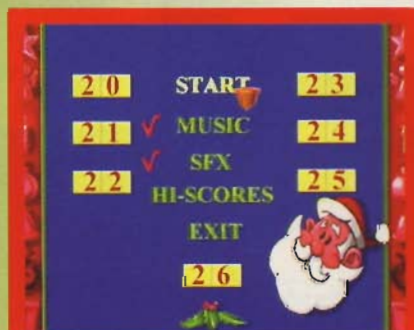

De titel van dit spel klonk veelbelovend, daar waren we het op de redactie vrijwel unaniem over eens. Wij hoorden de engelen zingen, zeg maar. "Zal wel één of ander griezelig adventure zijn", dacht onze hoofdredacteur, "of nog erger, zo'n enge shoot-'m-up". Hij besloot het schijfje dus maar snel aan iemand anders te geven. Vol verwachting klopte daarom mijn hart (oh nee, dat is die andere goedgeefse gast) toen ik Christmas Crisis in de CD-i-speler stopte.

René Janssen

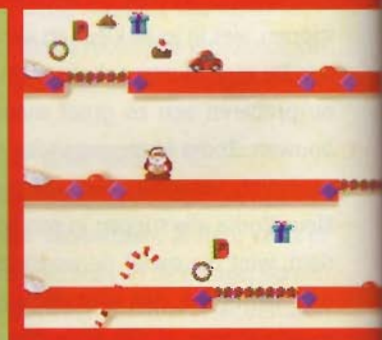
De verrassing was groot toen ik in een platformspel terecht bleek te zijn gekomen. Het kerstmannetje dat rondsprong verklaarde het eerste deel van de titel, en ik kwam er al snel achter dat het woord *Crisis* sloeg op de gemoedstoestand waar je in terecht komt als je dit spel speelt.

Steeds roder wordend hoofd

Een klik op Start voert in ieder geval naar het eerste scherm van Christmas Crisis. Het kerstmannetje dat je bestuurt en de platforms zien er nu niet echt fantastisch geanimeerd uit. Toch maar één spelletje spelen, besluit ik. Afijn, dertig spelletjes later zit ik nog steeds aan de buis gekluisterd, met een steeds roder wordend hoofd en vingers die de Gamepad steeds krampachtiger vasthouden. En dan ben ik pas bij level 5! Christmas Crisis is namelijk zo'n typisch frustrerend spel dat

Veel u frust

het niet moet hebben van flitsende graphics, maar van bergen puur speelplezier en duivelse trucs om je van je levens af te helpen. In principe doet het een beetje denken aan Hotel Mario; het ziet er iets minder gelikt uit, maar heeft wel meer afwisseling in de levels.

Dodelijk wapen

Wat moet je doen? Op ieder level moet je de Kerstman van platform naar platform laten springen, net zolang totdat hij een schoorsteen bereikt. Nou valt dat niet mee, want ieder level is enkele schermen hoog en onderweg wachten allerlei obstakels. Er vliegen bijvoorbeeld ballonnen door de lucht, vliegtuigen, vliegers heen en weer volgens een vaste route,

speelgoedtreintjes en auto's rijden precies over het platform waar jij heen wilt en ga zo maar door. Eén aanraking

door zo'n obstakel kost je direct een leven en je begint weer onderaan het level. De Kerstman is echter niet voor een kleintje vervaard en beschikt over een dodelijk wapen: hij kan met sneeuwballen gooien. Helaas heeft hij slechts een beperkt aantal ballen tot z'n beschikking, dus wees er zuinig mee!

Afwisselend

Punten scoor je door onderweg allerlei bonussen te verzamelen, zoals kerstengeltjes, sterren, kalkoenen, kerstbomen en kaarsen. Soms liggen die voorwerpen gewoon op je te wachten op een platform of zweven ze ergens in de lucht, maar soms zijn ze verborgen. Dat zijn dan meestal de bonussen die

ren pure tratie

het meeste waard zijn en je kunt ze vinden door kopstoten uit te delen aan boven je hoofd gelegen platforms. Meestal verschijnt er dan ergens op het scherm een bonus, al moet je er soms wel een heel stuk voor terug. Of het echt de moeite waard is om die omweg te nemen is maar zeer de vraag, want het betekent wel dat je opnieuw langs dezelfde vijanden moet. Als je er uiteindelijk in slaagt de schoorsteen te bereiken, word je begroet door een hysterisch klinkende kreet: "Right on, brather!" Vervolgens is het tijd voor het volgende level, met een nieuwe indeling, nieuwe vijanden en nieuwe bonussen. Daarin verschilt Christmas Crisis trouwens in positieve zin van Hotel Mario, waar de levels eigenlijk constant vrijwel gelijk bleven. In Christmas Crisis kom je in ieder level weer wat nieuws tegen en ook de indeling is steeds anders.

Leuke vondsten

Vreemd genoeg worden sommige van de latere levels grafisch opeens een stuk leuker. Het vierde level ziet er bijvoorbeeld stukken beter uit dan eerdere levels, terwijl level vijf beslist mooi te noemen is. Het aantal vijanden en andere gevaren dat je tegenkomt wordt ook steeds groter, en de oplossing voor sommige problemen steeds eigenaardiger. In één van de levels zie je bijvoorbeeld al vrij snel de schoorsteen, maar kun je er met geen mogelijkheid bij. Na een tijdje van platform naar platform springen, kom je op een gegeven moment echter bij een kanon. Als je daar in klimt, wordt je als een menselijke kanonskogel naar een platform geschoten, waarvandaan je de schoorsteen wel kunt bereiken. Er zitten meer van dat soort leuke vondsten in het spel, zoals de springveren waarmee je naar een hoger gelegen platform wordt geschoten (of je dat nou wilde of niet!). Toch is het niet zo dat het spel

gaandeweg veel moeilijker wordt. Het begint vrij moeilijk en blijft dan eigenlijk zo'n beetje op hetzelfde niveau. Soms word je, met name op levels die je nog niet eerder gespeeld hebt, verrast door een vijand die je niet als zodanig herkende. Een vriendelijk uitziende sneeuwpop bijvoorbeeld, of een eigenaardig stukje gekleurde grond dat bij nadere beschouwing een stapel hete kolen blijkt te zijn.

Duivels moeilijk

Hoewel wij een preview-exemplaar bekeken, kan zeker gezegd worden dat Christmas Crisis een leuk spel is, dat het vooral moet hebben van de variatie in de soms duivels moeilijke levels, die je letterlijk regelmatig op het randje van een crisis brengen. Wie Hotel Mario nog altijd een topper in z'n CD-i-collectie vindt, zal merken dat Christmas Crisis minstens zo verslavend is. De af en toe matige graphics vallen weg tegen het feit dat dit spel garant staat voor vele uren pure frustratie en een goede kans op een identiteitscrisis onder de kerstboom.

Speciale aanbieding Christmas Crisis

van f 49,95 voor f 29,95

CD-i Magazine heeft een speciale aanbieding voor onze lezers. Bij aankoop van deze titel krijg je maar liefst f 20,- korting op dit kerstmis-spelletje. Knip de bon uit tussen pagina 26 en 27 en haast je naar de winkel.

Deze aanbieding is geldig tot 31 december 1995 en kan niet in combinatie met andere aanbiedingen gebruikt worden.

**Christmas
Crisis**

Engels

f 49,95 Bfr. 999

Philips Media

In het aprilnummer van dit tijdschrift hebben we alle CD-i-spellen die tot op dat moment waren verschenen voor je op een rijtje gezet. Ook in de loop van 1995 zijn er natuurlijk weer de nodige spellen bij gekomen. Hoogste tijd dus voor een nieuw spellenoverzicht, met alles van 1995 en een vooruitblik op een aantal spellen die in het begin van 1996 uit zullen worden gebracht.

René Janssen

Het grote

Burn:Cycle

De eenentwintigste eeuwse datadief Sol Cutter wordt tijdens een routine-inbraak besmet met het Burn:Cycle-virus, dat zich in zijn brein nestelt. Je hebt slechts 2 uur de tijd om hier iets aan te doen, voordat je een gruwelijke dood sterft. Burn:Cycle is een grafisch adventure, waarin allerlei puzzels opgelost moeten worden. Er zijn echter ook actie-elementen in te vinden, zoals enkele schietscènes. Wat vooral opvalt aan het spel is de presentatie: een combinatie van op Silicon Graphics-werkstations ontwikkelde 3D-graphics, gedigitaliseerde plaatjes van echte acteurs en 35 minuten full motion video. (zonder DVC afspeelbaar).

DIMO'S QUEST

Fantasy adventure presented entirely in brilliant full-screen cel animation!

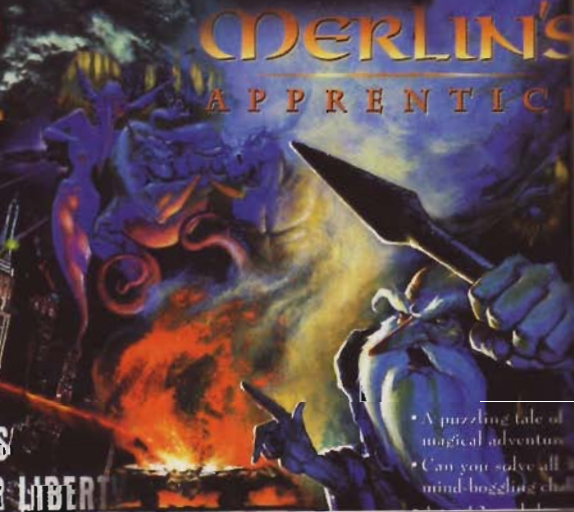
KINGDOM

EARTH COMMAND
THE FUTURE OF OUR WORLD IS IN YOUR HANDS

CHAOS CONTROL

MERLIN'S APPRENTICE

A FAST AND FURIOUS

Philips CD-i FIGHT FOR LIBERTY

A puzzling tale of magical adventure
Can you solve all mind-boggling challenges?

CD-i

René heeft ze allemaal op een rijtje

spellenoverzicht

Cluedo

Een geslaagde conversie van het bekende bordspel, waarvan inmiddels ook een tweede versie is verschenen met een aantal nieuwe moordzaken. Per moord moet niet alleen de dader worden gevonden, maar ook het moordwapen en de lokatie. Het grote verschil met de bordversie van Cluedo zit 'm in de graphics. De spelers worden namelijk via full motion videobeelden en stilstaande afbeeldingen van de kamers van het landhuis op de hoogte gehouden van alle plots en ontwikkelingen.

Dimo's Quest

In het puzzelspel Dimo's Quest moet de speler in ieder level alle snoepjes verzamelen. In het begin is dat slechts een kwestie van alle vakjes op dat level bezoeken, maar al snel duiken er allerlei problemen op. Treinen die door het beeld denderen bijvoorbeeld, deuren waar je eerst een sleutel voor moet zien te vinden en ga zo maar door. Als we kijken naar de hoeveelheid verzoeken om speltips die we voor Dimo's Quest hebben ontvangen, is dit één van de lastigste (en daardoor ook één van de leukste) spellen van het afgelopen jaar.

Mad Dog McCree

Het bekende schietspel uit de speelhal kan het beste worden gespeeld met de Peacekeeper-revolver. Alleen op die manier waan je je namelijk volledig de westernheld die het in z'n eentje opneemt tegen een overmacht van schurken. Dat alles wordt uiteraard weergegeven via fraaie full motion videobeelden. Een snel reactievermogen is onmisbaar, want outlaws duiken uit alle hoeken en gaten op en je hebt slechts een fractie van een secon-

de om te reageren. Geen al te makkelijk schietspel dus, al kun je je voortgang tussentijds wel opslaan.

Litil Divil

Ieder jaar moet een duivel afdalen in de hel en dit jaar is het de beurt aan de kleine duivel Mutt. De hel blijkt uit vijf uitgestrekte doolhoven te bestaan, met diverse kamers en eindeloze gangen. De meeste kamers bevatten puzzels, die vaak behoorlijk lastig zijn. Ook dit spel scoort dus hoog in de top 10 van meest gevraagde speltips.

Earth Command

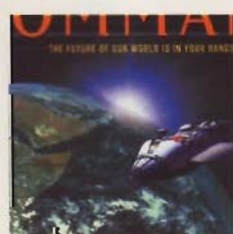
Hongersnood, oorlogen, epidemieën, milieurampen, de ellende in de wereld houdt niet op. Met Earth Command kun je onderzoeken wat er zou gebeuren als jij de baas was over de Aarde. Dat doe je onder andere door budgetten te verdelen, wetten uit te vaardigen en de levensstijl van de bevolking te veranderen. Een groot deel van het spel speelt zich af op een aantal kaarten, op wereld-, continentaal-, sub-continentaal- en nationaal-niveau. Als er ergens een belangrijke gebeurtenis plaatsvindt, wordt dat getoond via echte filmbeelden, die afkomstig zijn van onder andere CNN, Greenpeace en het US State Department.

Lemmings

Eenmaal per jaar storten lemmingen zich massaal van een klif af, en vrijwel niets kan ze tegenhouden. Hoewel, door individuele lemmingen allerlei eigenschappen te geven kan de speler in dit spel in ieder geval een poging doen om de beestjes te redden van een wisse dood. Lemmings heeft maar liefst 120 steeds moeilijker worden-

de levels, waarin je lemmingen gangen moet laten graven, muren moet laten beklimmen, aan een parachute laat hangen, en zelfs kunt opblazen als dat nodig is. Helaas heb je per level slechts de beschikking over een beperkt aantal opdrachten, dus het is een heel gepuzzel om het vereiste aantal lemmingen de uitgang van het level te laten bereiken.

Zelda's Adventure

In de RPG (Role Playing Game) Zelda's Adventure speel je de rol van prinses Zelda, die op pad gaat om haar broer Link te redden uit de handen van Ganon. Ze moet daarvoor het uitgestrekte land Tolemac verkennen en zeven hemeltekenen verzamelen. Onderweg moeten allerlei puzzels worden opgelost en krijg je regelmatig kleine submissies te voltooien. Behalve een RPG is Zelda's Adventure ook een beetje een aktiespel. Af en toe moet je namelijk vechten tegen Ganon's helpers, zoals druïden, spinnen en andere monsters.

Asterix en de uitdaging van Caesar

Dit spel is gebaseerd op de gelijknamige strip en is eigenlijk een soort Ganzenbord. Eén tot vier spelers bewegen over het speelbord door om de beurt een dobbelsteen te gooien. De bedoeling is een aantal landen uit het Romeinse Rijk te bezoeken, en uit ieder land een souvenir mee te nemen. Daarvoor moet je eerst op het betreffende landenvakje zien te komen, en vervolgens moet een meerkeuzevraag juist worden beantwoord. Er zijn echter nog veel meer vakjes, die onder andere naar allerlei kleine denk-, memory- en aktiespelletjes leiden.

Dragon's Lair II: Time Warp

Dragon's Lair II is een spel met een hoogstaand tekenfilmgehalte, en dat is niet zo vreemd als je weet dat ex-Disney tekenaar Don Bluth verantwoordelijk is voor de graphics. Het is vanzelfsprekend aan de speler om het verhaal op de juiste manier te beïnvloeden. Het aantal spelmogelijkheden is in dit tweede deel groter dan bij z'n voorganger.

Mutant Rampage

In dit, van links naar rechts scrollende, Double Dragon-achtige vechtspel neem je het op tegen een aantal teams

van mutanten. Je kunt midden in een gevecht heen en weer schakelen tussen je drie vechters (twee mannen en een vrouw), ieder met zijn of haar eigen bewegingen en technieken. Bovendien kan het trio speciale power moves gebruiken. Jammer genoeg is Mutant Rampage door die power moves (zeker op de lagere niveaus) een vrij makkelijk te voltooien spel, dat je met enig doorzettingsvermogen redelijk snel uitspeelt.

The Apprentice

Het leven van een tovenaarsleerling is niet eenvoudig, zeker niet als je baas Gandorf S. Wandburner heet. Deze chagrijnige magiër heeft namelijk allerlei lastige karweitjes voor je, zoals het ophalen van een toverboek in een gigantische toren. Dat leidt tot een heel aardig platformspel van Nederlandse bodem, dat verder vooral opvalt door grote, kleurige graphics. The Apprentice heeft al een aantal CD-i-prijzen gewonnen en is één van de moeilijkste platformspellen die ooit zijn gemaakt. Timing is uiterst belangrijk en vooral heel veel doorzettingsvermogen.

Het Magische Labyrint

Na Cluedo hebben we hier opnieuw te maken met een conversie van een bordspel, in dit geval van Ravensburger. Het speelt zich af in een labyrint, waarvan de indeling door de spelers voor iedere speelbeurt kan worden aangepast door met blokjes te schuiven. Er komt dus de nodige strategie (en soms wat geluk) bij kijken. Na het verschuiven van de gangen verandert het beeld in een 3D-gezicht van het doolhof. De speler loopt door de gangen, en moet proberen zoveel mogelijk schatten te verzamelen. In het doolhof lopen echter ook andere spelers en monsters, die je vriendelijk kunt begroeten of kunt betoveren via een toverspreuk.

Lingo

Iedere avond (behalve zondag) is Lingo op TV te zien, maar als dat nog niet genoeg is, kun je het voortaan ook op CD-i spelen. Er wordt gebruik gemaakt van originele beelden en stemmen uit de TV-quiz, en er kan gekozen worden uit het raden van woorden van vijf, zes of zelfs zeven letters. Geld is er niet mee te verdienen, maar wel eeuwige roem.

Chaos Control

Een paar keer per jaar komt er een spel uit dat een gigantische indruk maakt. Burn:Cycle was het afgelopen jaar zo'n spel, maar Chaos Control ook. In dit schietspel hoeft de speler zijn ruimteschip niet zelf te bewegen, dat doet de computer voor je. Wel moet een cursor over het scherm worden bewogen en kun je de vuurknop constant ingedrukt houden. Klinkt saai? Misschien is dat ook wel een beetje zo, maar de fantastische graphics maken een hoop goed.

Flashback

Dit fraaie platform/puzzelspel verscheen eerder op diverse spelcomputers en op de PC. De CD-i-versie is één van de beste, vooral door de haarscherpe graphics en fantastische animatie van de hoofdrolspeler. Nog nooit kon een spelfiguur zoveel bewegingen uitvoeren, en met zoveel detail. Maar behalve die indrukwekkende graphics is Flashback ook nog eens een platformspel waarin het niet alleen om goede hand/oogcoördinatie aankomt, maar ook op logisch denken. Regelmatig moeten er namelijk puzzels worden opgelost om verder te komen.

Merlin's Apprentice

Als aspirant-tovenaarsleerling moet je proberen de aandacht te trekken van Merlijn, maar dat valt niet mee. Je moet namelijk eerst dertig opdrachten zien te vervullen, in de vorm van diverse categorieën spellen en puzzels. Er zijn aktiespellen (eenvoudige schietspelletjes), vormen-puzzels, memory-achtige spellen, woordpuzzels waarin een soort geheimschrift moet worden ontcijferd en verschillende soorten logische puzzels. Handig is dat je voor iedere spelsoort kunt instellen op welk niveau je het wilt spelen.

Thunder in Paradise

Van de TV-serie Thunder in Paradise (te zien op Veronica) is ook een interactieve aflevering annex spel gemaakt. De opnamen hiervoor vonden gelijktijdig plaats met de normale aflevering, die overigens ook op deze dubbel CD-i staat. De interactieve variant is natuurlijk het leukst, want hierin kun je zelf de rol van één van de acteurs overnemen. In feite bestaat Thunder in Paradise uit een drietal schietspellen, die je het beste met de Peacekeeper-revolver kunt spelen.

Kingdom: The Far Reaches

Kingdom is een prachtige kruising tussen een RPG (Role Playing Game) en een Dragon's Lair-achtig aktiespel. In principe is het namelijk één lange tekenfilm, maar de speler bepaalt in veel grotere mate wat er gebeurt dan in Dragon's Lair. Het koninkrijk uit de titel bestaat uit zo'n dertig lokaties, maar in het begin zijn die nog niet allemaal te selecteren. Bovendien luistert de volgorde waarin je de lokaties bezoekt nogal nauw, dus voordat je het weet kun je weer opnieuw beginnen. Door voorwerpen te verzamelen en eventueel aan de juiste personen te geven, raak je steeds verder verstrikt in het verhaal, dat duidelijk beïnvloed is door Tolkien's In de Ban van de Ring.

Micro Machines

Eindelijk een goed racespel op CD-i, al race je dan over de ontbijttafel en andere vreemde lokaties. Uiteraard zijn de autootjes, bootjes en helikopters qua formaat ook aangepast aan de circuits. Met negen verschillende voertuigen, elf tegenstanders van verschillende sterkte en maar liefst zesendertig circuits in negen maffe omgevingen is het een lekker gevarieerd spel. Je kunt Micro Machines alleen of met z'n tweeën spelen.

En de rest dan?

Als je het bovenstaande overzicht hebt gelezen, mis je wellicht nog een paar titels. Dat klopt, want een aantal spellen die we in dit of het vorige nummer uitgebreid hebben ge(p)reviewd, hebben we wegens ruimtegebrek weggelaten uit het overzicht. Voor nieuwe spellen zoals Lost Eden, Who Shot Johnny Rock, Monty Python: Invasion from the Planet Skyron, Rise of the Robots en Pac Panic verwijzen we u dan ook graag naar de betreffende recensies.

VOOR DE PASSIE VAN EEN CONCERT EN DE EMOTIE VAN EEN BIOSCOOP

UW CD-i WONDER KAN NOG MEER MET HET *Nieuwe* BOSE® LIFESTYLE® 12 AUDIO HOME ENTERTAINMENT SYSTEEM

Levenschte geluidsweergave, eenvoudige bediening en een elegant design

Het vult uw kamer met een levenschte Hi-Fi weergave en een weergave van filmgeluid zoals in een goede bioscoop. Hieronder de vele voordelen van het nieuwe Bose Lifestyle® 12 systeem.

Levenschte weergave

De vijf Direct/Reflecting® kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, zorgen voor een geluidsweergave die u volledig omringt.

De Acoustimass® Module kunt u bijna overal een onzichtbare plaats geven.

Alle stemmen en instrumenten klinken natuurlijk en helder met een diepe krachtige lage tonen weergave zonder enige vervorming.

Waar u ook zit, u heeft overal een ruimtelijke Hi-Fi weergave, die rijk en vol blijft, zelfs indien het systeem zacht speelt.

Zo goed als onzichtbaar te plaatsen

Het systeem is zodanig ontworpen dat het in elk interieur past. Het slanke muziekcentrum heeft een radio en CD-speler en extra aansluitingen voor bijvoorbeeld uw televisie, videorecorder, of ander apparaat. De fraaie kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, completeren de elegantie van het systeem.

Het Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem omringt u met een natuurlijke balans van direct en gereflecteerd geluid.

Eenvoud

Voor een optimaal bedieningsgemak heeft Bose een nieuw soort afstandsbediening ontwikkeld. Met slechts een druk op enkele knoppen kunt u alle functies van het systeem bedienen. U hoeft deze afstandsbediening niet te richten en u kunt hem overal in huis

gebruiken. Hij werkt zelfs door wanden en vloeren heen. Voor meer informatie of het adres van de Bose dealer kunt u bellen, faxen of de bon insturen. Bezoek de dichtstbijzijnde dealer om kennis te maken met het beste voor de Hi-Fi en de Video wereld.

Jawel, ik wil meer weten.

Zend mij meer informatie over het Bose Lifestyle® 12 systeem.

Naam: _____ m/v

Telefoon: _____ overdag

_____ 's avonds

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Bose B.V., Nijverheidstraat 8, 1135 GE Edam,
Telefoon 02993-69191,
Fax 02993-68166

BOSE
Better sound through research®

The **TATJANA** Calendar 1996

De CD-i Magazine CALENDAR Contest

**Tatjana is de enige
Nederlandse artieste die
verschillende CD-i-titels op
haar naam heeft! En
natuurlijk niet voor niets,**

**Tatjana Simic wordt wel
vergeleken met sterren als
Pamela Anderson en
Madonna. Met haar Video
CD Single Double Deal en de**

**CD-i Secrets Of Tatjana
lijken al haar fans
ruimschoots aan hun trek-
ken te zijn gekomen.
Maar er is meer...**

Heb je dat wel eens? Je zit te genieten van een prachtige CD-i en je raakt ieder gevoel voor tijd kwijt. Dat hoeft nu niet meer. Tatjana brengt nu juist voor die mensen een speciale kalender uit met twaalf van haar mooiste foto's, die niet bepaald van losse flodders aan elkaar hangt.

Het hele jaar door Tatjana, wat wil je nog meer? Speciaal voor de lezers van CD-i Magazine zijn er 25 exclusieve exemplaren weggelegd, en die kun jij bemachtigen!

Je moet er wel wat voor doen!

Wanneer je de onderstaande drie vragen juist beantwoordt, vul je de bon in die je elders in dit blad vindt, plakt er een postzegel op en stuurt deze naar:

**CD-i Magazine
Haarlems Uitgeef Bedrijf
Postbus 3389 2001 DJ Haarlem**

Uit de goede inzendingen worden dan 25 winnaars geloot die zo'n prachtig exemplaar van de Tatjana Calendar 1996 thuisgestuurd krijgen.

Hier zijn de drie vragen:

- 1. In welke stad werd Tatjana Simic geboren?**
- 2. In welke film maakte Tatjana haar acteerdebuut?**
- 3. Wie was de regisseur van deze speelfilm?**

Maar er zijn natuurlijk nog meer populaire spellen, Tetris bijvoorbeeld. Je weet wel, met die uit de lucht vallende, vreemd gevormde blokjes die je zo goed mogelijk in elkaar moet zien te passen door te draaien en te meten. Pac Man en Tetris, mmmm.... wat zou er gebeuren als je die twee spellen met elkaar zou combineren? Gelukkig ging een groepje knappe koppen met deze vraag aan de slag en het resultaat is het CD-i-spel Pac Panic, dat al dagenlang onze CD-i-speler bezet houdt. En geloof ons, het spel doet zijn naam eer aan.

Perfekte combinatie

Pac Panic is dus een kruising tussen Tetris en Pac Man en die onverwachte combinatie werkt buitengewoon goed. Je kunt het spel op twee manieren spelen: in de normale mode moet je gewoon zo veel mogelijk punten zien te scoren, terwijl je in de puzzel-mode een aantal voorgeprogrammeerde levels moet zien op te lossen. De normale mode kun je op vier niveaus spelen. Afhankelijk van het gekozen niveau begin je op een hoger level, namelijk

Als je honderd willekeurige voorbijgangers vraagt een bekend figuur uit een computerspel te noemen, kon het antwoord negen van de tien keer wel eens Pac Man zijn. Logisch, want het kleine gele happertje heeft een ongelooflijke impact gehad op de videogames-industrie. Het begon allemaal met het simpele 'hap alle stippen op en ontwijk de spoken in een doolhof'-spel, maar later volgden nog talloze varianten op hetzelfde populaire Pac Man-thema.

René Janssen

Pac Man + Tetris = Pac Panic!

level 0, 10, 40 of 100. Hoe hoger het level, hoe sneller de blokjes vallen en hoe moeilijker het spel wordt. Vreemd is overigens dat je op een hoger level alvast begint met een flink aantal punten. Op level 2 start je bijvoorbeeld met 100.000 punten, op level 3 met 500.000 punten en op level 4 zelfs met 2 miljoen! Op die manier kom je (zeker in het begin) vrijwel altijd in de high scores-tabel, zelfs al zou je verder geen punt meer weten te scoren.

Weg met die spookjes!

Net als in Tetris speelt Pac Panic zich af in een soort schacht, waar een constante stroom blokjes in valt. De blokjes zijn minder grillig gevormd dan in Tetris, want het gaat steeds om groepjes van drie op dezelfde manier met elkaar verbonden blokken. De spookjes die in de blokken verstopt zitten, vormen in dit geval een veel groter probleem dan de vorm van de blokjes. In ieder groepje van drie blokken kunnen 0, 1, 2 of 3 spookjes

zitten, en de rest bestaat uit normale blokken. Uiteraard kun je de blokken ook weer draaien, zodat je invloed kunt uitoefenen op de plaats waar de blokken en spoken terechtkomen. Bovendien wordt links boven in het scherm alvast getoond hoe het volgende trio blokken dat naar beneden komt er uitziet. Als je er in slaagt om een complete rij normale blokken te voltooien, verdwijnt die rij en scoor je dikke punten. Maar zoals gezegd zitten er regelmatig spookjes in de weg. Een rij met een spookje erin verdwijnt namelijk niet van het scherm!

Pac Man brengt redding

Er is echter een manier om toch van die spookjes af te komen. Af en toe (hoe vaak hangt af van het level waarop je speelt) verschijnt er namelijk een Pac Man-happertje, dat over het scherm begint te lopen zodra hij op een blok landt. Als hij een spook tegenkomt, vreet-ie 'm op en ben je er van af. Het mooie is dat Pac Man zich een weg door een hele rij spoken kan banen, zodat je in één klap van een hele berg problemen verlost bent. Er kleeft echter één maar aan:

je kunt Pac Man niet sturen, want het happertje beschikt over een zeer eigen willetje. Als hij bijvoorbeeld geblokkeerd wordt door een normaal blok, keert hij om en loopt verder de andere kant op. Wordt-ie ook daar door iets tegengehouden, dan probeert hij het eventueel een rijtje lager, net zolang tot-ie geen kant meer op kan en van het scherm verdwijnt. De truc is dus de spookjes zo te plaatsen, dat ze allemaal langs de route liggen die Pac Man gaat volgen.

Noodgevallen-elfje

Dat valt echter niet mee, want net als in Tetris krijg je natuurlijk altijd precies het blokje dat je op dat moment

niet kunt gebruiken. Bovendien moet je snel reageren, want hoe verder je komt, hoe sneller de blokjes elkaar opvolgen. Het resultaat zal onvermijdelijk zijn dat sommige spoken bedolven worden onder de normale blokken, zodat Pac Man er niet meer bij kan komen. Als je helemaal vast zit, krijg je af en toe echter hulp van een elfje, dat onbereikbaar geworden spoken voor je laat verdwijnen. Dat doet ze door ergens te landen, waarna alle spoken onder haar vernietigd worden. Het is dus zaak om het elfje zo hoog mogelijk te laten landen, zodat zoveel mogelijk spoken worden weggehaald.

Puzzel-mode

De puzzel-mode is heel andere koek. Deze variant bestaat uit een groot aantal levels waarin al een aantal blokken en spoken voor je klaargelegd zijn. Vervolgens beginnen de blokken weer te vallen en moet je binnen een tijdslimiet zorgen dat alle spoken verdwenen zijn. De eerste levels zijn nog heel makkelijk, en je moet wel heel slecht spelen om die levels niet op te kunnen lossen. Maar al snel begint de indeling van de levels steeds ingewikkelder te worden en moet je flink nadenken voordat je de oplossing weet te vinden. Als je er in slaagt een level op te lossen, krijg je een password, zodat je later meteen vanaf het laatste voltooide level verder kunt spelen.

Verslavend

Een kruising tussen twee van de populairste spellen aller tijden; dat moet wel een knap kindje opleveren. Pac Panic is dan ook beslist één van de betere spellen die er de laatste tijd op CD-i zijn verschenen. Dat komt met name door

het feit dat je kunt kiezen uit twee verschillende speelmoden, één voor de liefhebbers van non-stop actie en één voor de puzzelaars onder ons. En misschien wel het belangrijkste element dat Pac Panic van zijn voorouders heeft meegekregen is dat het werkelijk verschrikkelijk verslavend is.

Waarschuwing:
Dit spel bevat ernstig verslavende elementen

Pac Panic

Engels

f 69,95

Bfr. 1.299

Philips Media

Ooit

Zou het geen goed idee zijn om in elk pretpark van die CD-i-torens te plaatsen, zodat kinderen ook interactief het park kunnen ontdekken? In De Zoo in Antwerpen kan dit al, in Ouwehands dierenpark in Rhenen inmiddels ook, en sinds kort eveneens in Het Land van Ooit. Deze parken hebben hun eigen CD-i uitgebracht. Wanneer je een visum voor Het Land van Ooit hebt, kun je dit land betreden en Nederland verlaten. Ouders hebben hier niets te vertellen. CD-i Magazine nam een drietal kinderen mee tot aan de grenzen en moest toen de teugels uit handen geven.

Lennie Pardoel

Het park is ontworpen door het echtpaar Taminiau. Zij hebben er een eigen cultuur voor bedacht, die je pas werkelijk kunt ervaren als je er een bezoek brengt. Wanneer we binnen lopen heet de gouverneur ons vanaf zijn troon van harte welkom. Zijn hofhouding staat om hem heen. Het blijkt al snel dat er in dit land prettige regels gelden. Er is veel vriendelijkheid en beleefdheid en iedereen groet elkaar met de Ooit-groet. Dit betekent: het rechterbeen naar achteren, driemaal de rechterarm in de rondte boven het hoofd en dan een diepe buiging. Een beetje omslachtig misschien, maar er is hier alle tijd.

Interactief gedraai en geklik

We lopen het park binnen en stuiten allereerst op een overdekte CD-i-spelersruimte. Er staat een viertal torens opgesteld, waarmee zowel kinderen als volwassenen tegelijk het medium CD-i kunnen ontdekken. Op iedere CD-i-speler draait een andere titel. Volwassenen kunnen staand met een trackball aan de gang, terwijl hun kinderen zittend met een roller controller aan het klikken ofte wel pet-sen kunnen. Het is een interactief gedraai en geklik van jewelste en daardoor behoorlijk lastig de kinderen het park in te krijgen. Na enige inspanning krijgen we de één los van Tim en Beer, de ander van Monkey Trouble en de derde van Sandy's Circus Avontuur. We hebben de CD-i van Het land van Ooit nog niet eens gezien. Eerst maar eens het kinderland in levende lijve bewonderen.

CD-i

gespeeld?

De landkaart

Met de landkaart van Het Land van Ooit als wegwijzer lopen we dit wonderlijke park in. Onderweg komen we allerlei leden van de hofhouding tegen. De één nog prachtiger gekleed dan de ander. Zij wonen hier en hebben sprookjesachtige adellijke namen. De kinderen kijken hun ogen uit. Het duurt echter niet lang of ze groeten met de Ooit-groet of ze niet anders gewend zijn. Wie wil kan geschminkt worden en een middeleeuwse jurk aantrekken. Maar verplicht is hier niets.

Baron

Plotseling blijkt Alfred Kwak gearriveerd. De kinderen drommen om hem heen en mogen een handje geven. Hij neemt er alle tijd voor. Toch wel raar zo'n moderne eend in dit ridderland. Maar zijn bedenker Herman van Veen heeft veel bijgedragen aan de Het Land van Ooit-cultuur. Daarom zal hij ook één van die prachtige baronnenzetels toegewezen hebben gekregen en is hij benoemd tot de eerste baron van Het Land van Ooit.

Reuzenland

Op het plein van de Huilende Honden nemen Marie-Louise en Eva de kaart ter hand. Ze besluiten voor het Reuzenland te kiezen. De kinderen klimmen onmiddellijk op reuzenstoelen en tafels en springen er met reuzensprongen weer af. En wat staan er hier een reuzen! Kloontje, het reuzenmeisje van vijf jaar is de kleinste van het stel, maar steekt toch nog een heel eind boven ons uit. Zij is ook te bewonderen in de film op de CD-i Het Land van Ooit. Het valt op dat alle activiteiten hier op kindkracht en ouderkracht plaatsvinden. Zo moet de carroussel geduwd worden door volwassenen, terwijl de ruige waterroute, in een ander gedeelte van het park, kindkracht vereist. Maar dan wel sterke kindkracht, want Sanne, Marie-Louise en Eva kwamen maar ternauwernood aan de overkant.

Pretparken-CD-i's

Zoo... Eenvoudig Dierenencyclopedie bevat informatie over zo'n 1300 diersoorten. (Philips Media, f99,95 Bfr 1.799).

De Beer is Los! is een speciale uitgave ter gelegenheid van de opening van het Berenbos op 16 juni 1995 in het Ouwehands Dierenpark. Deze disc is alleen op bestelling te koop. Tel: 0317 619110.

De CD-i van Het Land van Ooit is te bestellen à f35 + porto f2,40 bij Het Land van Ooit, Parklaan 40, 5151 DG Drunen. Telefoon 04163-77775. Er is ook een muziek-CD à f24,50 + porto f3,20 te bestellen.

Kinderfilms op Video CD

Er zijn tot nu toe twee delen van *The original Little Rascals* op Video CD verschenen. Deze komische films over een stelletje boefjes zijn niet alleen vermakelijk voor kinderen maar ook voor volwassenen. Deel 1 *Daar heb je Spanky* en deel 2 *School* zijn beide met Nederlandse ondertiteling te koop. f39,95 Bfr. 699.

De merkwaardige belevenissen van Pippi Langkous, dat Zweedse meisje met die wijd uitstaande vlechtjes, zijn te volgen op twee Video CD's *Pippi Langkous, Drie avonturen* en *Pippi Langkous, Drie Nieuwe Avonturen*. In de spannende en aandoenlijke film *Monkey Trouble* zien we de oplichter Azro met zijn aapje Fingers. Als de 9-jarige Eva zich gaat bemoeien met Fingers, besluit zij hem een heropvoeding te geven. Maar Azro wil het aapje graag houden om een grote inbraak te plegen. (Nederlands ondertiteld, f39,95 Bfr. 699).

Het Zakmes is de prachtig verfilming van het gelijknamige boek van Sjoerd Kuijper. De hoofdrolspeler is Mees, die op zoek gaat naar zijn verhuisde vriend Tim. Hij wil hem zijn zakmes teruggeven. (Kinderen 5+, Nederlands, f49,95 Bfr. 999). *The Neverending Story* is een sprookjesfilm waarin Bastiaan via zijn magische boek in het land Fantasia terecht komt. (Nederlands ondertiteld, f39,95 Bfr. 699).

Paarden

Moegespeeld rusten de dames eventjes uit in het theater. Er is vandaag een nieuwe show over de Gouden Vogel. We komen iets te laat binnen en alles is al donker.

Dan klinkt er een meisjesstem uit het duister. Onmiddellijk ontspannen de kinderen zich. Ze luisteren naar het gevoelig gezongen lied en het verhaal begint. Het blijkt geen gewone theater te zijn, dat kun je al zien aan de langgerekte manegevloer. En er galopperen dus ook paarden naar binnen, bereden door fantastisch geklede ruiters. De paarden zelf dragen met goudsel bestikte mantels, hetgeen de voorstelling samen met de opstijgende dampen extra sprookjesachtig maakt.

Wat staat er op de CD-i?

Deze CD-i is tegelijkertijd een gewone CD met liedjes. Heb je geen CD-i-speler dan kun je dus altijd nog de liedjes alleen beluisteren. Maar heb je een CD-i-speler met video cartridge dan kun je de film 'Kloontje het reuzenkind' zien en een tekenfilm over de Geschiedenis van Het Land van Ooit. In de ontvangsthall bekijken de kinderen deze leuke CD-i. Philips heeft er afgelopen herfstvakantie extra CD-i-spelers neergezet om de mensen ermee kennis te laten

maken. Ook was er een extra speelhal ingericht, waar de kinderen een wedstrijd met de CD-i Pin Ball konden doen. Met z'n twintigen tegelijk waren ze me daar aan het mikken! Er deden ook stiekem wat volwassenen mee, zag ik. De winnaar van deze dag was een meisje van negen jaar en zij kreeg een CD-i-speler cadeau van Philips. Wie daarna nog zin had in zingen, kon in het pannekoekenhuis karaoke doen, daar stonden namelijk de hele herfstvakantie karaoke-CD-i's aan.

Wij hebben er inmiddels een hele dag op zitten en kijken nog even verder naar de CD-i van Het Land van Ooit die heel wat oh's en ah's van herkenning oproept. Op deze wijze kunnen we het park nog even in de herhaling zetten voordat we naar huis gaan. Geen van de kinderen heeft er genoeg van terwijl we toch een hele dag gelopen hebben, maar helaas moeten we naar huis. Het Land gaat dicht voor de winter en pas in april 1996 weer open. De gouverneur zegt alle kinderen gedag en de grenzen sluiten. Welnu, tot Ooit dan maar!

Animatie-kinderfilms op Video CD

Ridder Karel heeft twaalf dagen de tijd om het hart van Zilverbel te veroveren in *Twaalf dagen Kerstmis*. (f29,95 Bfr. 599).

Een ander kerstverhaal is *De Notenkraker* waarin Marie een houten Notenkraker cadeau krijgt die blijkt te leven. (f29,95 Bfr. 599).

Vijf bekende verhalen voor kinderen vanaf drie jaar in *Het Allermooiste Ei* (f39,95 Bfr. 699).

Bertje is een zeldzaam beestje dat in de stad terecht komt. Hij wordt er, zoals de Video CD ook heet, de *Jungle Jack* genoemd. (f39,95 Bfr. 799).

In de serie Goodtimes van RCV: De bullebak *Leo the Lion* wil de vriendschap van zijn vriendjes terugwinnen. Als er iets vreselijks lijkt te gebeuren grijpt Leo in. In *Alice in Wonderland* zien we hoe Alice kleiner en kleiner wordt en wonderlijke dieren ontmoet. Van het sprookje *Doornroosje* krijg je nooit genoeg. Er zijn talloze verfilmingen en vertellingen van gemaakt, maar het verhaal blijft altijd weer boeien. Het aangrijpende verhaal van *Heidi* die samen met haar opa in de bergen woont, is nu ook nu in het Nederlands op de film te volgen. Tot slot de allernieuwste Video CD uit deze serie: *Pocahontas*, waarin een Indianenmeisje bevriend raakt met een blanke aanvoerder. (f29,95 Bfr. 599).

In *Kleine Nemo - Avonturen in Dromenland* zal Nemo de koning gaan redden van het nachtmerriemonster. (Nederlands, Kinderen 6+, f39,95 Bfr. 799).

In *Orrust in Vogelland* beleeft de kleine Mus Olivier heel wat avonturen in de strijd tegen Fegin de roofvogel. (Nederlands, Kinderen 6+ , f39,95 Bfr. 799).

Er moeten geheimzinnige blikken krab gevonden worden in *Kuifje, De Krab met de Gulden Scharen*. (Nederlands, f39,95 Bfr. 799).

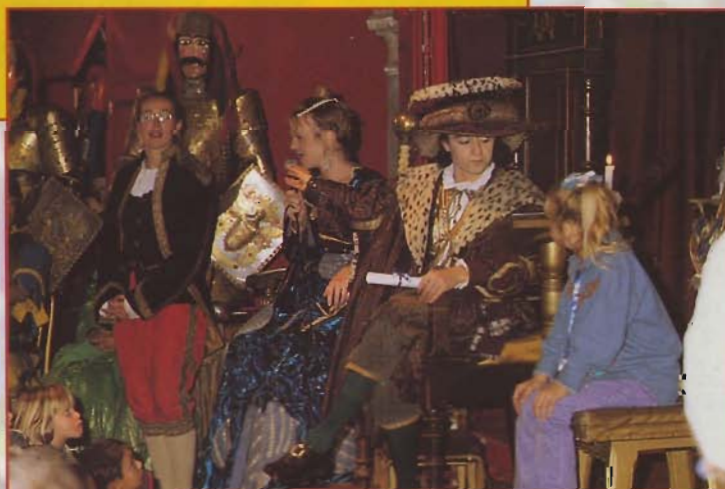
Twee Video CD's rondom Robbedoes: in *Virus* en *De Sablotron*, *De Klokkenmaker* en de *Komeet* beleeft hij weer spannende avonturen. (Nederlands, EMI Video, resp f19,95 en f34,95).

Sandokan is een stoere tijgerzeerover. Eens is hij verdreven uit zijn land en gedoemd op zee te leven. Maar daar heeft hij nu genoeg van en hij keert terug. (Nederlands, Sell Thru Video CD f29,95).

Verfilming van prentenboeken

Veel prentenboeken blijken zich te lenen voor verfilming, zo ook die van Ingrid en Dieter Schubert. In *Monkie* zijn vijf van die verhalen prachtig verfilmd en verteld. *Rupsje Nooitgenoeg* is gebaseerd op prentenboeken van Eric Carle. Ook veel verhalen van Roald Dahl zijn verfilmd in *Rotbeesten & De Tovervinger* en in *De Reuzenkrokodil & Gruwelijke Rijmen*. (Kinderen 3+, f39,95 Bfr. 699).

De prentenboeken van Max Velthuis lenen zich ook uitstekend voor Video CD. Zijn overbekende dierenfiguren zoals de kikker komen fantastisch tot leven op *Kikker en het Vogeltje*. (Kinderen 3+, f39,95 Bfr. 699). *De Allerleukste Jumbovriendjes* is er al voor kinderen vanaf 2 jaar en eveneens gebaseerd op prentenboeken waaronder *Nijntje*. (f29,95 Bfr. 599) Wie kent er niet Lars de ijsbeer. In *Een Ijsbeer in de Tropen* drijft hij langzaam af op een afgebroken schots. (f39,95 Bfr. 699).

VIDEO CD'S VOOR DE LAAGSTE PRIJS

**BEPERKTE
VOORRAAD**

EXCLUSIEF BIJ

FREE RECORD SHOP

**DIGITAL
VIDEO
ON CD**

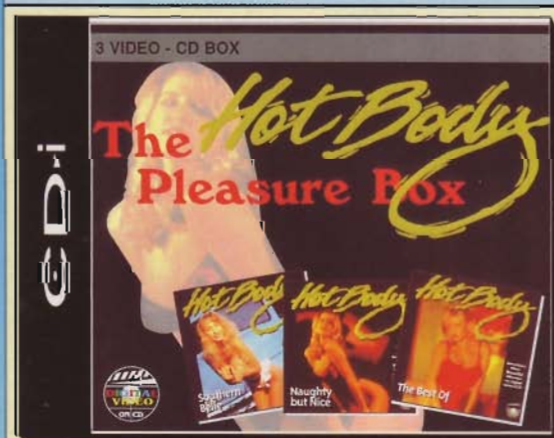

4 COMPLETE TOPFILMS

The Player
Weekend At Bernies II
Stalingrad
Boxing Helena

**NORMAAL
49,95 PER
VIDEO CD**

**4 CD BOX
69⁹⁵**

THE HOT BODY PLEASURE BOX

3 sensationele video CD's
Naughty But Nice
Southern Belle
The Best Of

**NORMAAL
29,95 PER
VIDEO CD**

**3 CD BOX
49⁹⁵**

JUST FOR STARTERS

5 complete films
Weekend At Bernies II
Social Suicide
Incl. 3 other titles

**5 CD BOX
59⁹⁵**

HET GROOTSTE ASSORTIMENT

CD-i/VIDEO CD

**free
record
shop**

ER SPEELT ZICH HEEL WAT AF IN DE WINKELS VAN FREE RECORD SHOP

Philipscdi.com

Hinder-CD-i's

Bij de Berenstain Beren Thuis is een CD-i over beren. Opa beer vertelt hoe de kinderen Berenland in kunnen gaan. Ze kunnen mee met de schoolbus, maar ze kunnen ook zelf op stap. Eerst een paspoort en dan naar berenland. Je kunt er leren rekenen door eendjes te tellen, boodschappen doen door de juiste plaatjes aan te klikken, maar ook geluiden raden van beesten of muziekinstrumenten. Zo zijn er allerlei opdrachten uit te voeren. Wanneer de juiste antwoorden gegeven worden, komen er stempels in het paspoort. (Nederlands, f69,95 Bfr. 1.299).

In *Sandy's Circus Avontuur* bezoekt een kleine zeeleeuw het circus. Naast allerlei spelletjes kun je met deze CD-i je eigen tekenfilm maken door de zwart-wit-tekeningen in te kleuren. Maar je kunt je ook gewoon door de film laten meenemen. Naar welke voorstellingen je gaat mag je zelf kiezen. (Kinderen 3+, Nederlands, f69,95 Bfr. 1.499).

Richard Scarry's Allerbeste Buurt Disc! en *Richard Scarry's Allerdrukste Buurt Disc!* laten beide een stadje zien met winkels, een stadhuis, een bibliotheek en meer stadse dingen. Je kunt allerlei straten ingaan en opdrachten uitvoeren. Zo leer je plaatjes onthouden, vormen passen en patronen en muziek herkennen. (Kinderen 3+, Nederlands, f69,95 Bfr. 1.499).

Tim & Beer In het Ziekenhuis; Op het Vliegveld; In de Haven en *Bij de Film* zijn de vier CD-i's over het jongetje Tim en zijn vriend Beer. Samen met hen leer je alles over vliegtuigen, het ziekenhuis, wat er zoal in een Haven gebeurt en hoe een film gemaakt wordt. Op elk moment in het verhaal kan er gepuzzeld en gekleurd worden. En elke CD-i heeft wel iets dat specifiek bij het onderwerp hoort. Zo kan er In de Haven meegeholpen worden bij het bouwen van een boot en Bij de film speel je zelf mee. (Kinderen 3+, Nederlands, f79,95 Bfr. 1.499).

Peanuts; Yearn to Learn is een vermakelijke CD-i met in de hoofdrol dat eigenwijze luie dikbuikige hondje, dat altijd maar op z'n hok ligt. Er zijn zowel behendigheds- als leer-spelletjes te doen op drie niveaus. (Nederlands, Engels, Frans en Duits. Kinderen 3-10 jaar, f59,95 Bfr. 1.099).

In *De Krijtjesfabriek* werken vrolijke robotachtige wezentjes. Jij kunt hen helpen met het maken en sorteren van de krijtjes. (Kinderen 4-7 jaar, Nederlands, f79,95 Bfr. 1.499).

In *Cartoon Jukebox* kleur je figuren uit bekende liedjes in en maak je met ruim 50 pagina's een vrolijke tekenfilm. Natuurlijk hoor je er ook muziek bij. (Kinderen 3+, Nederlands, f59,95 Bfr. 1.199).

Speciaal voor kinderen is er een *Kinder Karaoke CD-i*. Liedjes als 'Ik heb zo waanzinnig gedroomd' en 'Dikkertje Dap' kunnen vrolijk meegezongen worden. (Nederlands, f44,95 Bfr. 799).

UEFA Champions League 1995/96

De UEFA Champions League is, naast de lucratiefste, beslist de spectaculairste van de verschillende Europese bekertournooien. Zestien Europese landskampioenen op het sportieve vlak met elkaar in de clinch, met slechts één doel: de beker met de grote oren in het eigen clubhuis krijgen. Ook deze CD-i maakt weer duidelijk waarom voetbal de populairste sport ter wereld is.

Foeke Collet

Strijd der landskampioenen

De overmacht van Ajax in de 1994/95-editie wakkerde de voetbalgekte in Nederland dusdanig aan dat een CD-i het logische gevolg was. De voortdurende zegetocht van de Nederlandse kampioen - intussen 'all time' recordhouder door 15 achtereenvolgende wedstrijden ongeslagen te blijven in de UEFA Champions League - resulteerde echter niet in een nieuwe ode aan Ajax, daarvoor staat de CD-i *Ajax Kampioen!* intussen prominent in de kast. Op de *UEFA Champions League 1995/96* komen alle teams evenredig aan bod. En terecht.

Omkoopschandaal

Voetbal blijft een onvoorspelbaar spelletje en dit keer was het Dynamo Kiev dat de plannen in de war schopte. Een omkoopschandaal en de daarop volgende uitsluiting van de Russische kampioen, dwong de programmeurs van de CD-i opnieuw aan de slag te gaan, en de geplande releasedatum kon de prullenbak in. Onder het mom 'the show must go on' voetbalden de zestien landskampioenen (met het Deense Aalborg als nieuweling) vrolijk verder. Dit maakt de disc echter niet minder interessant. De informatie en beelden maken de *UEFA Champions League 1995/96* tot een prima document over het Europese bekertournooi der landskampioenen.

Speelschema en topspelers

Het beginscherm laat de vier onderdelen zien; wedstrijdsschema, geschiedenis, topspelers en teams. Deze zijn overzichtelijk onderverdeeld in nieuwe paragrafen. Onder het wedstrijdsschema zijn onder andere de speeldata te vinden (handig om te voorkomen dat je net een avondje theater hebt afgesproken op de dag dat je favoriete club speelt), is er een totaaloverzicht van de weg naar de finale en kunnen

zeer eenvoudig de uitslagen van de talrijke wedstrijden worden ingevuld. Stukken overzichtelijker dan de talrijke papieren speelschema's, die als je ze nodig hebt net tussen een stapel kranten in papierbak zijn verdwenen.

Onder het kopje topspelers gaat een aantal Europese voetballers schuil, die dit seizoen in de UEFA Champions League zijn te bewonderen. Er is informatie en er zijn beelden van onder andere Litmanen, Kanu, Möller, Zamorano, Del Piero en Gascoigne.

De teams

Er is vanzelfsprekend uitgebreid aandacht voor de teams die dit jaar meespelen in de UEFA Champions League. In een balk bovenin het beeld kan één van de vier poules geselecteerd worden, waarna de clubnamen en landenvlaggen in beeld verschijnen. Na het kiezen van een club kan er een videofragment worden gespeeld. Als er gekozen wordt voor informatie over de spelers komt het hele team in beeld en kan er per speler weer specifieke informatie als leeftijd, positie en vorige clubs worden opgevraagd. Bij het team in z'n geheel wordt in het kort de geschiedenis van de club behandeld, met het aantal kampioenschappen, de gewonnen bekens en nog meer.

Statistieken

Misschien wel het leukste onderdeel is de geschiedenis van de UEFA Champions League (die sinds 1992 in de huidige vorm bestaat) en de finales van de European Champion Clubs' Cup die daaraan vooraf gingen. Dit naslagwerk maakt een unieke duik in de voetbalgeschiedenis mogelijk. Met veel (zelfs prachtig zwart-wit) beeldmateriaal en statistieken heeft de voetballiefhebber een goed overzicht van wat er sinds 1956 op de belangrijkste Europese grasmat is gebeurd. Vanaf 1992 is er een grote databank opgebouwd over deelnemende spelers, clubs, wedstrijden, regels en publiek. Zo kan worden opgezocht wie de 'all time' topscorers zijn (zowel voor spelers als clubs), wie het vaakst deelnamen, wanneer de vroegste en laatste goals vielen, hoeveel finales er per land gehaald zijn, hoeveel toeschouwers er waren en ga maar door. Volop voer dus voor de statistiekfanaten van het voetbal.

Nederlands succes

De voetbalgeschiedenis plaats de wedstrijden van dit seizoen in een heel ander daglicht. Na de 0-1 winst van Ajax op Real Madrid was de reactie van iedereen: "Ja, natuur-

lijk". Feit is echter wel dat Real Madrid van 1956 tot 1960 de sterkste club van Europa was, met 6 gewonnen finales (ook in 1966) lijstaanvoerder is in de 'oude' Europa Cup 1, en de Spaanse ploeg Ajax in 1969 met 4-1 simpel opzij zette. Daar staat tegenover dat de AFC Ajax de touwtjes van 1971 tot 1973 in handen had, terwijl Feyenoord een jaar

1956	Parma	1	0
1957	Ajax	2	0
1958	Ajax	2	0
1959	Ajax	1	0
1960	Real Madrid	2	0
1961	Real Madrid	2	0
1962	Real Madrid	2	0
1963	Real Madrid	2	0
1964	Real Madrid	2	0
1965	Real Madrid	2	0
1966	Real Madrid	2	0
1967	Real Madrid	2	0
1968	Real Madrid	2	0
1969	Real Madrid	2	0
1970	Real Madrid	2	0
1971	Real Madrid	2	0
1972	Real Madrid	2	0
1973	Real Madrid	2	0
1974	Real Madrid	2	0
1975	Real Madrid	2	0
1976	Real Madrid	2	0
1977	Real Madrid	2	0
1978	Real Madrid	2	0
1979	Real Madrid	2	0
1980	Real Madrid	2	0
1981	Real Madrid	2	0
1982	Real Madrid	2	0
1983	Real Madrid	2	0
1984	Real Madrid	2	0
1985	Real Madrid	2	0
1986	Real Madrid	2	0
1987	Real Madrid	2	0
1988	Real Madrid	2	0
1989	Real Madrid	2	0
1990	Real Madrid	2	0
1991	Real Madrid	2	0
1992	Real Madrid	2	0
1993	Real Madrid	2	0
1994	Real Madrid	2	0
1995	Real Madrid	2	0
1996	Real Madrid	2	0
1997	Real Madrid	2	0
1998	Real Madrid	2	0
1999	Real Madrid	2	0
2000	Real Madrid	2	0
2001	Real Madrid	2	0
2002	Real Madrid	2	0
2003	Real Madrid	2	0
2004	Real Madrid	2	0
2005	Real Madrid	2	0
2006	Real Madrid	2	0
2007	Real Madrid	2	0
2008	Real Madrid	2	0
2009	Real Madrid	2	0
2010	Real Madrid	2	0
2011	Real Madrid	2	0
2012	Real Madrid	2	0
2013	Real Madrid	2	0
2014	Real Madrid	2	0
2015	Real Madrid	2	0
2016	Real Madrid	2	0
2017	Real Madrid	2	0
2018	Real Madrid	2	0
2019	Real Madrid	2	0
2020	Real Madrid	2	0
2021	Real Madrid	2	0
2022	Real Madrid	2	0
2023	Real Madrid	2	0
2024	Real Madrid	2	0
2025	Real Madrid	2	0
2026	Real Madrid	2	0
2027	Real Madrid	2	0
2028	Real Madrid	2	0
2029	Real Madrid	2	0
2030	Real Madrid	2	0

daarvoor Europa's sterkste bleek. Ander Nederlands succes was er in 1988 toen het penalty-boekje van Hans van Breukelen z'n waarde bewees, en PSV na strafschoppen (6-5) Benfica met lege handen naar huis stuurde (bij deze nog even een grote pluim voor Roda JC, want - arbitrale bijspijkerkursus of niet - het was wel degelijk buitenspel!).

Voetbalgoden

Het kunststukje dat Ajax vorig jaar opvoerde behoeft natuurlijk geen nadere toelichting meer. De Nederlandse kampioen neemt op de clublijst vanaf de start van de UEFA Champions League overigens de derde plaats in wat betreft het aantal gewonnen wedstrijden. Barcelona staat op deze lijst tweede en AC Milan eerste, al denk ik persoonlijk dat Milan deze plek graag met Ajax zou willen ruilen voor een doelpuntje op 24 mei jongstleden. Het wordt voor de voetballiefhebber waarschijnlijk een flinke puzzel. Woensdagavond Ajax en de andere toppers

De uitslagen tot nu toe

Wij bekeken een preview-disc van de *UEFA Champions League 1995/96* waarbij niet alle uitslagen van de reeds gespeelde wedstrijden waren ingevoerd. Wellicht is de definitieve versie wel compleet, maar voor de zekerheid geven wij u een overzicht van wat er tot nu toe gebeurd is. Dan bent u in ieder geval volledig op de hoogte. Hier zijn ze! Poule A: Panathinaikos (Gri), FC Porto (Por), Nantes (Fra), Aalborg (Den) vervangt Dynamo Kiev (Rus)
 Poule B: Spartak Moskou (Rus), Rosenborg (Noo), Blackburn Rovers (Eng), Legia Warschau (Pol)
 Poule C: Glasgow Rangers (Sch), Juventus (Ita), Steaua Boekarest (Roe), Borussia Dortmund (Dui)
 Poule D: Ajax (Ned), Grasshoppers (Zwi), Ferencvaros (Hon), Real Madrid (Spa)

op het hoogste platform, dinsdagavond PSV, donderdagavond Feyenoord,

zondagavond de nationale competitie en tussendoor nog even het Nederlands elftal en natuurlijk op z'n tijd zelf een balletje trappen. Tussen de bedrijven door is het echter meer dan de moeite waard om met deze CD-i te genieten van de voetbalgoden van toen en nu.

13 september '95

Nan - Por:	0 - 0
Dyn - Pan:	1 - 0
Bla - Spa:	0 - 1
Leg - Ros:	3 - 1
Ste - Gla:	1 - 0
Bor - Juv:	1 - 3
Aja - Rea:	1 - 0
Gra - Fer:	0 - 3

27 september '95

Por - Aal:	2 - 0
Pan - Nan:	3 - 1
Ros - Bla:	2 - 1
Spa - Leg:	2 - 1
Gla - Bor:	2 - 2
Juv - Ste:	3 - 0
Rea - Gra:	2 - 0
Fer - Aja:	1 - 5

18 oktober '95

Por - Pan:	0 - 1
Nan - Aal:	3 - 1
Ros - Spa:	2 - 4
Leg - Bla:	1 - 0
Juv - Gla:	4 - 1
Bor - Ste:	1 - 0
Rea - Fer:	6 - 1
Aja - Gra:	3 - 0

1 november '95

Pan - Por:	0 - 0
Aal - Nan:	0 - 2
Spa - Ros:	4 - 1
Bla - Leg:	0 - 0
Gla - Juv:	0 - 4
Ste - Bor:	0 - 0
Fer - Rea:	1 - 1
Gra - Aja:	0 - 0

Aalborg voor Dynamo Kiev

Aal - Pan: 2 - 1

**UEFA Champions
League 1995/96**
Nederlands
f 69,95
Bfr. 1299
Philips Media

Vrijhouden!

- 22 november (5e speeldag)
- 6 december (6e speeldag)
- 6 maart (1e kwart finale)
- 20 maart (2e kwart finale)
- 3 april (1e halve finale)
- 17 april (2e halve finale)
- 22 mei (finale)

Over Camp *gesproken*

Dubbele lading

ABBA

ABBA, de band met de meest gemengde gevoelens aller tijden.

Wanneer we dan toch in superlatieven praten. Je kunt niet zeggen dat het de beste zanggroep was, je kunt niet zeggen dat ze grensverleggend waren; wel kun je zeg-

gen dat het Zweedse viertal, nu tien jaar nadat hun succes tijd op het hoogtepunt was, nog steeds de gemoederen losmaakt. Ooit waren zij, op Volvo na, het beste exportprodukt van Zweden. ABBA Gold en More Gold zijn nu uit op Video CD. Over Camp gesproken.

Rom Helweg

Camp is de uitdrukking van iets, dat ooit door de cultgroeperingen is verworpen, maar wat vele jaren later als cult op zich wordt ervaren. ABBA kon domweg niet voor een hoop muzikliefhebbers in de tijd dat ze nog bestonden. Het viel in geen enkel bestaand hokje, waarin men graag placht te denken; het was Soul, Rock, Punk, New Wave of ABBA. Toch mag deze band zich rekenen tot één van de 10 best verkopende acts die ooit hebben bestaan. En misschien wel omdat ze in geen enkel vakje pasten en toch makkelijk in het gehoor lagen.

Revival

Een jaar of drie geleden leek het erop alsof er een herleving van de populariteit van ABBA op komst was. Zo'n beetje alle wenkbrouwen ter wereld sprongen direct in de frons. Waren ze niet juist op tijd uit elkaar gegaan om de afsterving van hun roem niet mee te maken? Op het hoogtepunt vertrekken, dat was de beste keuze. Maar nee, de band Erasure kwam met een vertolking van het nummer *Take a Chance On Me*. Een travestie-act die een groot aantal groepen inspireerde tot een ode aan ABBA.

Best Of

Direct werden alle oude hits weer uit de kast getrokken, en het gevolg was een verzameling Best Of-CD's met alle grote hits van Björn, Benny, Agnetha en Frida. Ook de video's werd weer nieuw leven ingeblazen. ABBA was namelijk één van de eerste bands die van al hun nummers direct een clip klaar hadden. Meestal niet van hoogstaand niveau, maar meer een opsomming van beelden van ieders favoriet. Dat was toen meer dan genoeg om de tieners weer gillend aan de buis te kluisteren. Overal waren stickers, posters en video's te vinden.

(More) ABBA Gold

ABBA Gold is een Video CD met 19 video-clips van de oorspronkelijke footage. Nummers als *Waterloo*, *Dancing Queen*, *SOS*, *Chiquitita*, kortom, alle nummers waarmee ABBA 8 jaar lang de internationale Top-10 beheerste. More ABBA Gold is de Video CD die er wegens overslaand succes direct achteraan kwam. Deze nummers stonden dan misschien niet allemaal in de top tien, maar iedereen kent de melodie. Voor sommigen is deze verzameling een prachtige herinnering aan een periode waarin tieners en twens het voor het zeggen hadden, voor weer anderen het paradepaardje in een kitschverzameling van Camp. Je kunt er niet onderuit, ABBA blijft leven, al zijn ze allang uit elkaar.

**ABBA Gold
&
More ABBA Gold
f 49,95 Bfr 999
Polygram Video**

The Best of Bon Jovi - Cross Road

Jon Bon Jovi is zowel in de Verenigde Staten als ver daar buiten immens populair. Als zanger/gitarist van de band Bon Jovi brengt hij over de hele wereld miljoenen meisjesharten op hol. Een pop/sex-idool zoals het hoort, en zoals we dat kennen uit de tijd van James Dean, Elvis Presley en al die andere goden. Bon Jovi leek een tijdje weg te zijn geweest, maar is weer helemaal terug met een Video CD waarop de beste hits en clips bij elkaar staan.

Jon Bon Jovi werd in 1962 geboren in New Jersey onder de naam Jonathan Bongiovì, wat een Italiaanse afkomst doet vermoeden. Hij begon zijn muzikale carrière als schoonmaker in de studio van zijn neef, Tony Bongiovì, die zelf ook bekend is geworden als producer. Wanneer er maar even plaats was in de studio, kroop Jon achter de knoppen om wat eigen dingetjes op te nemen, en ja hoor. Waar iedere Amerikaan van droomt; hij krijgt een platencontract bij Mercury.

Meezingers

Hoewel het nummer *Runaway* een hit wordt, blijven de opvolgers achter. Door het aantrekken van producer Bruce Fairbairn wordt Jon, nu bijgestaan door een eigen band, in razend tempo een hit. Heel slim wordt er ingespeeld op het sentiment van de tieners, maar tegelijkertijd op dat van de hardrock-liefhebbers. Wanneer je in Amerika naar de radiostations luistert, krijg je niets anders te horen dan hardrock, heavy metal en country muziek. Met lekkere meezingnummers schoot hij daarmee recht in de roos.

Nederland

Natuurlijk is de overstap naar Nederland snel gemaakt. Middels een aantal uitverkochte promotietournees rijst zijn ster in Nederland, getuige de eerste hit *You Give Love A Bad Name* ('86). Deze kwam op 5 te staan en werd direct gevolgd door *Livin' On A Prayer*. Het touren tijdens deze periode veroorzaakte zoveel stress, dat er een korte pauze moest worden ingelast. Maar de trend was gezet. Hardrock stond weer vol in de publieke aandacht.

Cross Road

Jon benutte deze pauze om snel even te werken aan de sound-track van de film *Young Guns 2*, waarop de prachtige clip *Wanted Dead Or Alive* geënt was. Hij werkte hierin samen met gitarist Jeff Beck en Elton John. Ook deze clip maakt deel uit van de Video CD *The Best Of Bon Jovi - Cross Road*. Een verzameling van zestien clips, waaronder *Bed Of Roses*, *Bad Medicine* en *Keep The Faith*. Bovendien staan er op deze titel ook nog vier tracks die nog nooit eerder zijn vertoond.

The Best of
Bon Jovi -
Cross Road
f 49,95
Bfr 999
Polygram Video

Rock-opera Tommy

In het rijtje Rock Revolutions staat de rock-opera *Tommy* bij velen nog steeds bovenaan. Een film die in de jaren zeventig de hele wereld op zijn kop zette. Het hippietijdperk liep ten einde, maar we hadden nog wel last van de psychedelische nasleep ervan. *Tommy* was een film die middels harde beelden eigenlijk alles op de hak nam wat 'in' was. Een rock-opera met als belangrijkste acteurs zingende pop- en rocksterren als The Who en zanger Roger Daltrey, Eric Clapton en Tina Turner.

*Townshend, Daltrey, Clapton,
Turner, Nicholson en John*

Tommy wordt geboren als zoon van een in de oorlog vermiste vliegenier. Wanneer zijn moeder (Ann Margret) een paar jaar later naar een vakantiecamp gaat - zo'n vreselijk 'hi-de-hi' kamp waarin iedereen vrolijk ochtendgymnastiek doet op muzak uit een stel speakers - wordt ze verliefd op Fred (Oliver Reed). De jolige man blijkt een beest van een vent te zijn. Wanneer Tommy's vader opduikt, vermoordt Fred hem. Tommy, die getuige is van de moord, moet het zwijgen opgelegd worden, en dat lukt maar al te goed. Hij wordt blind, doof en stom en moet als levende plant door het leven.

Pinball Wizard

Niets helpt. Zelfs gebedsgenezer Pete Townshend en dominee Eric Clapton kunnen met hun Marilyn Monroe verering niets doen. Niets heeft meer invloed op Tommy, totdat Fred het zat wordt en hem voorstelt aan de Acid Queen (Tina Turner). In een ultieme LSD-trip reist Tommy door zijn ziel, en komt uit bij een flipperkast. Flipperen is het enige dat wel doordringt, en Tommy wordt wereldkampioen flipperen door Pinball Wizard Elton John te verslaan. Blind, doof en stom, maar wel multimiljonair. De dokter (Jack Nicholson) zegt dat hij best kan zien, horen en spreken, maar dat hij zichzelf geblokkeerd heeft.

See me, Hear me

Wanneer zijn moeder Tommy door een spiegel gooit, wordt deze blokkade op een wonderbaarlijke manier opgeheven. Tommy maakt gebruik van zijn populariteit om de mensen dichter bij elkaar te brengen. Bevrijd van zijn ziekte gaat hij per zeilvlieger de wereld rond om vrede te brengen. Tommy, van autist tot messias.

Relikwie

Tommy heeft de wereld op zijn kop gezet; Tina Turner samen met Jack Nicholson op één rol celluloid; Elton John en The Who samen met Eric Clapton in één titel; wat wil je nog meer? Het verhaal zal vol zitten met verwijzingen naar erg belangrijke onderwerpen. Maar dat was in The Seventies. Toch is het een relikwie van de rockmuziek uit deze periode, alle teksten worden gezongen en de ene ster wisselt de andere in een moordtempo af. In ieder geval een leuke herinnering.

The Who-
Tommy
f 49,95
Bfr 999
Polygram Video

Zoals we gewend zijn zat de postbus weer vol met brieven van 'vastzitters'. Gelukkig blijven ook de oplossingen voor problemen binnenstromen, dus kunnen we weer aardig wat mensen op weg helpen.

René Janssen

Rectificatie

In CD-i Magazine nummer 10 publiceerden we een speltip over Dark Castle. Deze was afkomstig van Jorg Kennis, zoals ook bij de tip vermeld stond. Er werd echter gesproken over 'diezelfde Jorg Kennis', terwijl zijn naam daarvoor nog helemaal niet genoemd was. Hierdoor werd ten onrechte de indruk gewekt dat het Burn:Cycle Play Out Book van JoJoSoft ook van Jorg Kennis afkomstig is. Dit is dus niet zo, het had gewoon te maken met het op de redactie door elkaar husselen van een aantal tips. sorry!

Kingdom: The Far Reaches

Piet Vet uit IJsselmuiden zit hopeloos vast in Kingdom. Zijn probleem is dat hij de Golden Chalice (de gouden beker) nergens kan vinden, en die heeft hij nodig om van Skylar de Hunting Horn te krijgen. Met dank aan Jaap Jansen uit Oirschot (die ons een complete oplossing stuurde) hebben we het even uitgezocht voor Piet. De oplossing is (zoals meest-

al bij Kingdom) op zich niet zo moeilijk, maar je moet er wel de juiste lokaties voor bezoeken. Je krijgt zoals je weet 5 minuten de tijd van Skylar om de gouden beker te vinden, dus je moet behoorlijk snel zijn. Kies eerst de waterval en breng een bezoek aan de Troglitots. Ga vervolgens via Forester's Camp, Huntsman's Crossroads, Barren Rocks, Marsh Wastes, Open Desert, Amazon Camp, Temple of Cindra en West Sea Coast naar de Sea Dweller's Pavilion. Hier ontmoet je drie priesters, die je de gouden beker geven. Je moet wel eerst nog even een monster verslaan (met behulp van de bal en ketting). Overigens zou het natuurlijk kunnen dat je één van de hiervoor genoemde lokaties nog helemaal niet

kunt bereiken. In dat geval heb je dus al eerder ergens iets gemist, maar zonder verdere informatie kunnen we daar natuurlijk weinig zinnigs over zeggen. Succes in ieder geval, je bent eigenlijk al vlak bij het einde!

The Apprentice

Op de vraag van Minella van den Akker hoe ze de kat in het derde level van dit spel kan verslaan, hebben we een flink aantal reacties gekregen. Onder anderen van Carina van de Ende, die het spel trouwens al helemaal uit heeft gespeeld. Inderdaad Carina, we zijn het er mee eens dat het einde van The Apprentice een beetje tegenvalt, maar de rest van het spel is gelukkig een stuk leuker. Wendy de Jong uit Tilburg gaf niet alleen de oplossing voor Minella's probleem, maar ook

nog tips voor een aantal andere stages. De kat versla je volgens haar zo: als het veld begint, moet je meteen links bovenin de hoek gaan staan. Daar word je namelijk minder snel geraakt door de bommen. Je moet daar alleen op of over de raketten springen en heel soms de scherven van een bom ontwijken. Je kunt dan het beste één stapje naar rechts gaan, en je kunt ook op de scherven springen. Ondertussen moet je de kat dingen op z'n kop gooien, net zolang tot hij dood gaat. Wendy schrijft trouwens dat ze dit één van de moeilijkste velden van The Apprentice vindt, maar dat ze gelukkig altijd hulp krijgt van haar broertje. Die waarschuwt haar namelijk voor ontploffende bommen, zodat ze zelf alleen nog maar op de raketten hoeft te letten. Waar een broertje al niet goed voor is, hè?

Dit zijn de andere tips die Wendy ons stuurde, en deze tips zijn meteen het antwoord op de vragen van Lenny en Jeanet Meenhorst uit Zwolle en van mevrouw van 't Veer uit Zwijndrecht.

Level 3, stage 1: niet ver van het begin kom je bij drie pilaren met trampolines erop. Iets daarboven kun je de rode sleutel halen. Op dat platformpje is ook een vlag. Ga helemaal links tegen de muur staan en duw omlaag

om een heel stuk af te snijden (je moet wel eerst de groene sleutel pakken). Een stuk verder naar boven kom je op een gegeven moment bij heel veel pilaren. Ga naar de bovenste rij en duw op de één na onderste omlaag. Hier schiet je op zich niet veel mee op, maar je kunt zo wel de groene beestjes ontwijken. En tenslotte nog deze: iets terug bij vier lopende banden boven elkaar staat een ding schroevendraaiers naar je te schieten. Ga op het platform erboven staan en duw omlaag, zo sla je weer een stuk over.

Level 3, stage 2: Je komt op een gegeven moment bij een schildpad met een platformpje op een pilaar. Gooi één keer naar de schildpad en spring er daarna op zodat je op het platformpje komt

en duw dan weer omlaag. Een stukje verder kom je bij een lopende band, met daarboven een blauw platformpje. Ga hier op staan en duw omlaag. Je komt dan bij een extra leven, een klok, sterretjes en tien muntjes. Je kunt weer terugkomen door op de plaats waar je uitkwam op omhoog te drukken.

The 7th Guest

Wendy de Jong uit Tilburg stuurde ons deze tip voor het spel The 7th Guest: als je een puzzel niet kunt oplossen, zoek dan de geheime doorgang naar de bibliotheek. Bij elke puzzel is wel zo'n geheime doorgang te vinden. Ga naar het boek, waarna je een aanwijzing krijgt. Als je de oplossing dan nog niet weet, ga je eerst terug naar de

puzzel en dan weer terug naar het boek. Je krijgt dan weer een aanwijzing. Ga nog een keer terug naar de puzzel en weer naar het boek, waarna er staat: puzzle solved (puzzel opgelost). Dat is nog eens handig!

Flashback

Carina van de Ende zit vast in Flashback. Wat ze ook doet, ze kan nergens het kaartje van het kaartslot vinden. Wel gaat er telkens een lift naar boven, maar daar kan ze

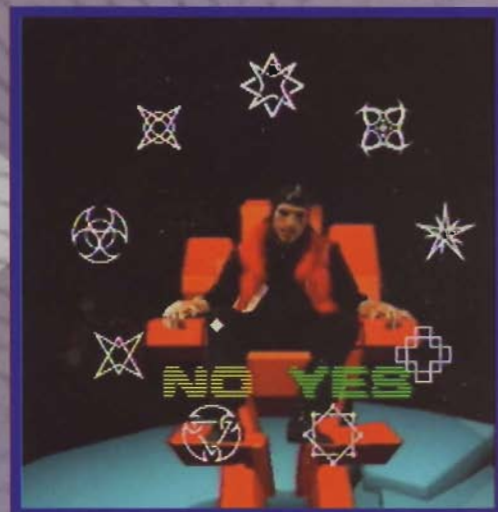
niet opkomen. Ze vermoedt echter dat dit wel de oplossing voor haar probleem is. Nou, dat is niet helemaal waar, als je tenminste vast zit waar wij denken. In dat geval ben je trouwens nog maar net begonnen in dit spel, dat er inderdaad (zoals je schrijft) fantastisch

uitziet maar wel behoorlijk moeilijk is. Het kaartje dat je nodig hebt kun je vinden bij een bewaker die je als het goed is hebt doodgeschoten (de bewaker die achter de deur zat die open ging zodra je er langs sprong). Het probleem met het kaartje is echter dat 't leeg is en je moet het dus eerst opladen in een energiegenerator. Die gene-

rator vind je door rechts onderin het gat in te duiken. Ga op het volgende scherm helemaal omlaag en dan naar rechts. Ontwijk wel de groene waas en de elektriciteit op de grond. Stop de cartridge in de energiegenerator om hem op te laden. Ga vervolgens helemaal terug naar links, tot je bij het kaartslot komt. Stop het opgeladen kaartje hierin en er verschijnt een energie-brug. Met de lift waar je het over had, moet je trouwens nog wel wat doen. Op dit level kom je op een gegeven moment namelijk bij een gewonde man, voor wie je op zoek moet naar een teleporter. Ga links over de brug en ontwijk de elektriciteit op de grond weer. Spring op de lift in het midden van het scherm en ga omhoog naar de top. Ga links naar het volgende scherm en je zult de teleporter zien liggen op een lift rechts bovenin het scherm. Klim op het eerste randje en de lift met de teleporter wordt geactiveerd. Als je van de sensor afstapt, gaat-ie echter weer terug en kun je fluiten naar de teleporter. Je moet dus een manier zien te vinden om de lift vast te zetten. Ga op de sensor staan, kijk naar links en gooi de steen die je eerder gevonden hebt. De steen zal tegen de muur ket- sen en precies op de sensor landen. Je kunt nu zelf van de sensor afstappen en de lift zal toch blijven staan.

Burn:Cycle

De heer Berben uit Amstelveen is in Burn:Cycle nog niet verder gekomen dan het oprapen van de HUD, direct bij de start. Zonde, want dan heeft u nog niet eens 1 pro-

cent van het spel gezien, dus we kunnen ons voorstellen dat u behoorlijk gefrustreerd aan het raken bent. Toch is het vrij simpel om verder te komen. Na het opzetten van de HUD (door er op te klikken en hem naar de inventaris onder in het scherm te slepen), kun je links of rechtsaf om het doolhof te bereiken. Gebruik nu de kaartfunctie van de HUD om de weg te vinden naar het lifter-platform. Dat is even een kwestie van doorzetten, maar al te ingewikkeld is dit doolhof niet. Wel moet je natuurlijk snel reageren, want er wordt een paar keer op je geschoten door bewakers. Als je drie keer geraakt wordt, is het spel afgelopen en kun je weer opnieuw beginnen. Maar dan beginnen de problemen pas goed. Lees voor de (gedeeltelijke) oplossing van de rest van het spel eerdere nummers van dit tijdschrift maar eens na.

Litil Divil

We hebben van een aantal lezers trouwens vragen gekregen over het Play Out Book dat de jongens van JoJoSoft hebben gemaakt voor dit spel. Wie geïnteresseerd is in de diskette met hun tips kan een diskette in een enveloppe sturen naar JoJoSoft, Wielewaallaan 18, 5672 EZ Nuenen. Doe er wel twee postzegels van 80 cent bij voor de verzendkosten! Eva Thonus van de Steen uit Amsterdam is sinds kort abonnee van CD-I Magazine, en heeft dus onze eerdere Litil Divil-tips gemist. Toch wil ze graag weten hoe je voorbij de kamer met de zwevende stenen in level 1 komt. We zullen niet flauw doen en verwijzen naar de mogelijkheid om eerdere nummers na te bestellen (die er trouwens wel is!!), dus hier is de oplossing:

Het gaat hier om de zogenaamde Swamp Room, oftewel de Moeraskamer. Je staat hier op een steen en kijkt naar een aantal andere stenen, die op en neer bewegen in het moeras. Spring van steen naar steen totdat je het vuurmonster aan de muur bereikt. Beweeg de joystick omlaag en druk op een knop om omlaag te springen. Beweeg de joystick naar rechts en druk op een knop om

omhoog te springen. Herhaal de eerste beweging. Herhaal de tweede beweging tweemaal. Spring niet op de laatste steen totdat het meeste vuur van de adem van het monster gedoofd is. Zodra je op de meest rechtse

steen bent geland, vul je je emmer met water en giet dat in de muil van het monster. Het vuurmonster verandert nu in modder. Verlaat de kamer en je energie wordt weer aangevuld.

De Fabeltjeskrant

"Hallo, meneer de Uil, waar brengt u ons naartoe, naar Fabeltjesland?" "Ja, ja, naar Fabeltjesland." Het begin van dit overbekende introductielied van de Fabeltjeskrant ligt voor jong en oud nog vers in het geheugen. Vooral in de jaren zeventig waren deze oorspronkelijk voor jonge kinderen bedoelde bedtijd-verhaaltjes elke dag op de televisie te zien.

Oogjes dicht en snaveltjes toe.

Slaap lekker!

Binnenkort verschijnt de toentertijd zeer populaire Fabeltjeskrant op Video CD. Is het wel slim om deze kinderserie opnieuw uit te brengen? Is het niet een beetje uit de tijd geraakt?

Regine Beemer

Zeker niet, als je bedenkt dat deze fabels fungeren als de spiegel van de samenleving. De alledaagse problemen van toen zijn vandaag de dag nog even actueel.

Gedegen basisprincipes

Dat de Fabeltjeskrant stoelt op een paar ijzersterke basisprincipes, blijkt wel als je deze Video CD bekijkt. Niet alleen door zijn tijdloosheid, maar ook doordat de afleveringen jonge kinderen tonen hoe voor allerlei problemen op humorvolle en niet agressieve wijze simpele, menselijke oplossingen worden bedacht door gepersonifieerde dieren. Daarvoor worden kinderlijk uitziende poppen gebruikt, waarvan de wijze meneer de Uil aan het einde van het introlied zegt: "want dieren zijn precies als mensen."

Op Video CD

met dezelfde mensenwensen en dezelfde mensenstreken; dat komt allemaal in de krant van Fabeltjesland."

Kleur en fantasie

Het is een waar feest voor kinderen in de leeftijd van ongeveer 5 tot 8 jaar om alleen al het beeldend materiaal te aanschouwen. Met een grote verscheidenheid aan kleuren en met veel fantasie zijn de dieren en het decor aangekleed. Als kind raak je er niet gauw op uitgekeken. Daarnaast bewegen de dieren zich wat onhandig en houterig op een eeuwige 'stille' achtergrond. Teveel beweging zou echter averechts werken.

Heerlijke typetjes

Dat de Fabeltjeskrant vooral een hit onder de kinderseries is geworden, is mede te danken aan de duidelijke karaktertyperingen. Neem bijvoorbeeld juffrouw Ooievaar, de tot het irritante toe bazige regeltante. Of de rappe Zoef de Haas, waarvan je al snel de zenuwen krijgt. Of raak vertederd door de lievelingen van het publiek, de nijvere gebroeders Ed en Willem Bever, die alles repareren in het dierenrijk. De karakters worden nog eens extra uitgediept door de verschillende dialecten en accenten, die in de taal gebezigd worden. Het zacht in het gehoor liggende Limburgse accent van Momfer de Mol of het grappig aandoende Rotterdamse dialect van de gebroeders Bever. Daarnaast wordt dokter Meindert het Paard voortdurend op zijn nummer gezet door zijn bekakte manier van praten. Natuurlijk 'vermenselijken' de dieren niet helemaal. Hun taalgebruik wordt regelmatig onderbroken door allerlei dierenge-luiden. De bekendste zijn natuurlijk 'ohoei' van Boris de Wolf en 'tuuttuut' van juffrouw Mier.

De tramlijnbegeerte

Net zoals in de televisieserie leest meneer de Uil op deze Video CD voor uit zijn fabeltjeskrant. Elk verhaaltje wordt door hem in- en begeleid. De rode draad van de verhalen is de totstandkoming van de dierenbostram, die uiteindelijk een groot succes wordt. Veelvuldig wordt gebruik gemaakt van de tramlijn 1, die voert langs het praathuis, het postkantoor en het smikkelhuis. Tegen deze achtergrond spelen de meeste gebeurtenissen zich af. Natuurlijk zorgt de tram voor de nodige problemen. Zijn eerste proefrit bijvoorbeeld kan niet plaatsvinden op de geplande Dierenbossefeestdagen, omdat er een stalen borgveer ontbreekt. Ook de onvoorzichtige Zoef de Haas komt in de problemen. Hij wil sneller dan de tram zijn en krijgt door eigen schuld een ongeluk. Je zou bijna kunnen stellen dat de Fabeltjeskrant een gedegen kinder-soap-serie is. Alle verhalen zijn doorspekt met emoties, zoals jaloersheid, liefde, medeleven en depressiviteit. De nodige roddels, plagerijen en beledigingen dragen daar veel aan bij.

Moeilijke taal

Wil je je kinderen kennis laten maken met de rijkdom van de Nederlandse taal, dan ben je eigenlijk verplicht deze Video CD aan te schaffen. De dieren beschikken over een rijke woordenschat, waar je werkelijk U tegen zegt. Regelmatig worden in de serie taaltrucs gehaald, onder andere in het gebruik van de vele spreekwoorden. Menig kind zal dat en het moeilijke woordgebruik ontgaan. Door de 'vertalende' uitleg van meneer de Uil en door het sterke beeldmateriaal neemt elk kind echter voldoende op om het geheel te begrijpen. Alles wat een kind daarnaast aan taal oppikt is dan toch mooi meegenomen. Elke meekijkende ouder kan daarentegen zijn hart ophalen.

1046

Afleveringen

Op 29 september 1968 werd het startsein gegeven voor de uitzendingen van de Fabeltjeskrant. Elke dag 5 minuten lang, 7 dagen per week, op een tijdstip net voor het slapen gaan van de kijk-buiskinderen.

Van oorsprong waren de series gebaseerd op de dierenfabels van de Franse folklorist Jean de la Fontaine. Daaruit kwam het idee voort van de dierenpoppen en de verteller van de moraal in de persoon van de uil. De avonturen uit het Grote Dierenbos werden geschreven door Leen Valkenier en geproduceerd door Thijs Chanowski. In vier jaar tijd werden 1046 afleveringen gemaakt en 36 landen kochten de filmpjes. In 1985 leek de tijd rijp voor een come-back. De NOVIB en andere ideële organisaties kregen hun aandeel in de serie: drie nieuwe dieren uit het Derde Dierenbos werden geïntroduceerd, waaronder Chico Lama. Hij streed tegen onrecht, vriendjespolitiek en onderdrukking. In 1989 werden de uitzendingen beëindigd met als eindresultaat 430 nieuwe afleveringen sinds de come-back. In de jaren negentig verscheen de Fabeltjeskrant met tussenpozen van enkele maanden op de televisie. Het blijkt wel, een echte klassieker dus!

De
Fabeltjes-
krant

f 39,95
Bfr 799
Every Age
Interactive
Publishing

Pijlsnel
scherpste naar het
beeld.

Let's make things better.

HI-FI
TURBO DRIVE
VIDEO
RECORDER

De Philips HiFi Turbo Drive is 's werelds snelste videorecorder. Maar er is nog meer... Studio Picture Control verbetert beelden op uw oudste banden. Direct Record zoekt zelf het kanaal op waar u naar kijkt en begint op te nemen. Alles in "full-stereo" natuurlijk. Uw Philips HiFi Turbo Drive is niet alleen 's werelds snelste videorecorder - wij denken dat ie ook 's werelds beste is. Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn: 06-8406 (20 cent per minuut).

PHILIPS

Philips.com

De laatste show van Herman Finkers, *Dat heeft zo'n jongen toch niet nodig*

is zijn zevende avondvullende programma, maar het eerste dat op Video CD is verschenen.

Hopelijk is hiermee de trend gezet en kunnen we de overige shows,

voor zover op video geregistreerd, binnenkort ook verwachten.

Joost Hölischer

Dat heeft zo'n jongen toch niet nodig

Deze hoop is, ik zal het maar direct toegeven, ingegeven door een lichte teleurstelling. Dit is namelijk niet

echt de leukste Finkers-show die ik ooit gezien heb. Het kan zijn dat ik inmiddels de grap van het Twents accent en de bijbehorende flegmatieke kolder te goed ken om er nog van onder de tafel te gaan, en waarschijnlijk zou ik als ik voor het eerst aan de pretentie-loze jolijt van deze getalenteerde Tukker zou worden blootgesteld het alsnog in mijn broek doen van het lachen. Want hij is leuk, deze besnorde oosterling.

Geen jager, geen neger

Het thema van deze laatste show is min of meer het thema. Het gaat er steeds over of het ergens over gaat, of het enige diepte heeft ("ik sou u soo een heel aantal dieptepunten kunnen noemen") en wat het publiek eigenlijk wil. Het publiek wil platte grappen en dat kan het krijgen ook, want om grappen als 'Einstein: "Mijn vrouw begrijpt mij niet."' wordt toch niet gelachen. En inderdaad, als Finkers laat zien een beha aan te hebben ligt het publiek dubbel. "Ziet u wel!" *Dat heeft zo'n jongen toch niet nodig* toont afdoende aan dat hij het dus wel nodig heeft. Niet dat dat erg is, in tegendeel. Want ik moet toegeven dat er wel degelijk hoogtepunten in dit lange programma te vinden zijn. Een bekend voorbeeld is het telefoonspelletje 'Geen jager, geen neger'. Door de intense meligheid van deze sketch kwam ik niet meer bij toen ik het voor het eerst hoorde. Finkers maakt het verderop echter wel heel bont wanneer hij het publiek op zijn vakantiedia's trakteert. Het

Wat Herman Finkers wel nodig heeft

sprookje dat hij tegen het eind vertelt is aardig alleen wel erg opgehangen aan de grap in de titel: 'Het meisje met de eierstokjes'. Ook hier geldt dat Finkers het niet van de inhoud moet hebben, maar meer van het op het verkeerde been zetten van het publiek. Steeds weer presteert hij het om toch weer totaal onverwacht uit de hoek te komen of maakt hij een voor de hand liggende grap net iets anders dan je zou verwachten. Ik zal geen voorbeelden geven om niet te veel grappen te verklappen, al kost het me moeite. Bij het schrijven van dit stukje merk ik dat de neiging Finkers' grappen te herhalen bijna onontkoombaar is. Het zijn ook vaak echt 'moppen' zoals die horen te zijn. Op zich staand met een duidelijk begin en een goede 'punchline'.

Lachen op maat

Eigenlijk kan je zeggen dat *Dat heeft zo'n jongen toch niet nodig* een formidabele verzameling moppen is, met voor elk wat wils, zonder een Grote Lijn waar andere cabaretiers als Freek de Jonge of Youp van 't Hek aan vasthouden. Hierdoor is het geheel een stuk luchtiger dan een avondje met deze heren pleegt te zijn. Kortom, een heerlijk avondje niet nadenken en zonder voorbehoud lachen. En het grote voordeel van zo'n lange show op Video CD is natuurlijk dat je zo nu en dan een stukje kan bekijken zodat de neiging langdradig te worden naar believen de kop ingedrukt kan worden. Lachen op maat; ideaal voor een man als Herman Finkers.

**Dat heeft zo'n jongen
toch niet nodig**

Nederlands

f 49,95

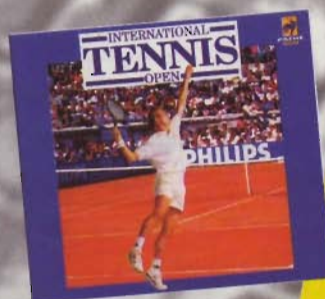
Polygram Video

VIJF REDENEREN OM U TE ABONNEREN

Word Abonnee voor 1 jaar
(f 99,95/bfr. 1999,-) en u
ontvangt twee fantastische
cadeaus!

- Het leukste computerblad van Nederland en België
- Het duidelijkste computerblad van Nederland en België
- Elk nummer is voorzien van een CD-ROM boordevol programma's
- U bespaart per jaar een kleine f 50,-/Bfr. 1000
(of f 110,-/Bfr. 2200 in twee jaar)
- U krijgt een fantastisch welkomstgeschenk

Word Abonnee voor
2 jaar (f 192,50/bfr. 3850)
en u ontvangt:

Ja, ik word abonnee van PC Consument voor 1 of 2 jaar*:

Naam: ..... **M/V**

Adres: .....

Postcode: ..... **Plaats:** .....

Telefoon: ..... **Handtekening:** .....

* Aankruisen wat gewenst is: ☐ 1 jaar of ☐ 2 jaar

**Stuur de BON naar: PC Consument, Antwoordnummer 1228,
2000 VG Haarlem (postzegel niet nodig)**

Wijze van betaling Nederland:

- ☐ Giro/Eurocheque
  - ☐ Machtiging gehele bedrag
  - ☐ Machtiging in twee gelijke termijnen
- Banknummer/Gironummer: .....

Wijze van betaling België:

- ☐ Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op
rekeningnummer 230-0292065-18, ten name van
de Generale Bank NV in Turnhout, ter attentie van
PC Consument.

philipsdi.com

BETAAL IN TERMIJNEN

Service pagina

Een nieuwe rubriek met oude nummers

De redactie

De redactie van CD-i Magazine is benieuwd te vernemen wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit bij voorkeur schriftelijk. Stuur een kaartje of brief naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
t.a.v. Redactie CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

Brieven aan de games-redactie met vragen of tips over bepaalde spellen kunnen eveneens naar het bovenstaande adres gestuurd worden met de vermelding 'Tips & Trucs'.

Als je de mogelijkheid hebt om elektronische post te versturen, dan kan je een e-mailtje sturen naar cdi@hub.nl

Abonnement

CD-i Magazine komt 11 keer per jaar uit. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement opzegt, uiterlijk twee maanden voor vervaldatum. Een jaarabonnement op CD-i Magazine kost f 69,95 (Bfr. 1399). Losse nummers kosten f 9,95. Elke nieuwe abonnee krijgt een welkomstgeschenk. Voor onze abonnees van het eerste uur hebben we een speciale aanbieding bij verlenging van het abonnement. Let op de brief die te zijner tijd in de brievenbus valt!

Abonnementen administratie

CD-i Magazine
Postbus 22855
1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost
Telefoon 06-8212252 (20 cent per minuut)

Nabestellen

CD-i Magazine bestaat nu ruim een jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken? Je kunt oude nummers nabestellen.

Op dit moment zijn alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95 per stuk. Een complete jaargang (11 nummers) kost f 59,95. De porto- en verzendkosten zijn f 5,- per exemplaar. Voor drie of meer exemplaren zijn de kosten f 12,50 per zending. Een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque kun je sturen naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
o.v.v. Nabestellingen CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

Films op CD-i geven je het gevoel alsof je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er de deur niet voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit zijn dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CD-i gezet en dit aantal groeit gestaag. Wij bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CD-i zijn verschenen.

James Bond

Octopussy

op z'n Bondst

Na Dr. No, From Russia With Love en Goldfinger is nu ook Octopussy op video CD verschenen en daar ben ik persoonlijk erg blij om. Niet alleen omdat ik hem weer totaal vergeten was maar vooral omdat ik nog wel wist dat ik dit altijd de leukste Bondfilm vond.

Nu ben ik er niet zeker van of ik dat nog altijd vind, maar hij staat zeker in de top tien. Geen buitenaardse of onderzeese megalomane wereldveroveraars, geen al te onvoorstelbare technologie en een zeker in deze tijd van Russische onzekerheid een min of meer waarschijnlijk plot. Want wie weet wat er met mensen als Zjirinovsky in de tegenwoordige Staatsdoema kan gebeuren?

Derde Wereldoorlog

In het kort komt het verhaal hier op neer. Een wel bijzonder oorlogszuchtige havik in het Sovjet opperbevel verpatst het culturele erfgoed van het soldaten en arbeidersrijk in de vorm van enkele snuisterijtjes van onschatbare waarde uit de tsaristische erfenis. Om alles niet te veel te laten opvallen

vervangt hij de originelen door kopieën. Hij doet dit alles om een duivels plan te financieren, dat zijn droom werkelijkheid kan doen worden, namelijk een *frisch und fröhlicher* Derde Wereldoorlog die, zo rekent hij het politburo en ons voor, gemakkelijk door de machtige Unie van Socialistische Sovjetrepublieken gewonnen kan worden.

Doortastendheid

Een handzame kloon van een Fabergé ei uit de Sovjet-opslag wordt echter door een collega van Bond aan deze smokkel onttrokken, en zo dreigt alles uit te komen als dit ei niet teruggehaald wordt. Bond (gespeeld door 'gentleman' Roger Moore) krijgt de opdracht uit te zoeken wat er aan de hand is en doet dit met de hem eigen flair en doortastendheid. Verleidelijke tegenspeelsters genoeg en toepasselijke *one liners* te over, evenals de prachtigste exotische lokaties en de spannendste actie.

Zo vinden we Bond in bed met Kristina Wayborn en Maud Adams, reposteert hij op het voorstel: "Het Fabergé ei of je leven" met: "Ik wist dat de prijs van eieren omhoog was gegaan" en prijst hij de waarde van harde valuta als een pak bankbiljetten in zijn binnenzak een enorm mes heeft tegengehouden, vinden we hem op een drijvend vrouweneiland in India, hangend aan vliegende vliegtuigen en rijdende treinen en ontwijkt hij behendig de dodelijkste jojo's.

Knappe mix

De kracht van de Bondfilms is over het algemeen gelegen in een knappe mix van alle ingrediënten die simpel publiekstrekking kunnen worden genoemd, namelijk actie, vrouwelijk schoon, exotische lokaties, vernieuwende

technologie, knallende special effects en vooral humor, gecombineerd met meer basale en inhoudelijke elementen als een goed plot, scherpe dialogen en overtuigend acteertalent. De samenstelling hiervan bepaalt hoe groot het succes van een film is, maar als alles aanwezig is wordt het dat in

ieder geval. In het geval van *Octopussy* is dit alles in een aangenaam mengsel aanwezig met als uitzondering de technologie. Q heeft

zich in dit verhaal nogal ingehouden en eerlijk gezegd is dat een verademing. Als hij en Bond in een luchtballon met de Britse vlag als dessin boven een prachtig India's paleis zweven vraagt 007 bezorgd of hij er wel mee overweg kan, waarop Q antwoordt als betrof het de nieuwste techniek op luchtvaart gebied: "Het werkt met hete lucht".

Goeie ouwe tijd

Het terugzien van deze films uit de hoogtij periode van de koude oorlog doet je soms terugverlangen naar de simpele overzichtelijkheid van de

wereld in die dagen. Goed was goed en slecht was nog slecht, helden waren beschaafd, vrouwen spannend, en alle boe-

ven hadden een accent en perfect gesneden uniformen. De Russen hadden nog geen petten die aan schotelantennes doen denken en waren behangen met rode sterren en vlaggespeldjes. De goede oude tijd. Wees eerlijk, wat moet Bond nou zonder Berlijnse muur?

Octopussy mag in een verzameling 007 natuurlijk niet ontbreken en we mogen dan ook blij zijn dat dit de vierde Bondfilm is die op Video CD verschijnt. Het wachten blijft voornamelijk op de 13 andere tot op heden verfilmde episodes uit leven en werk van Ian Fleming's geesteskind, commander Bond, James Bond. (JH)

Octopussy
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

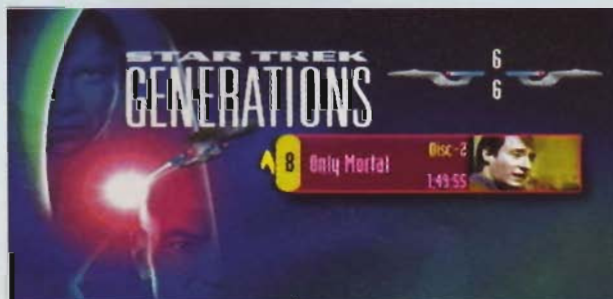

Star Trek Generations

Een wereldteam:
James T. Kirk en Jean Luc Picard

**"We're all mortal", zegt de
gezagvoerder van de
Enterprise tegen zijn luitenant. "Speak for yourself,
captain, I plan to live forever"
is het antwoord. Dat lijkt ook
het geval met het epos Star
Trek. Niet kapot te krijgen.
Waar andere films met zoveel
edities als Star Trek vaak
slechter worden - wie heeft
Rocky 1 tot en met 6 allemaal
gezien? - wordt Star Trek
steeds beter. Met Star Trek:
Generations lijkt het epos een
apocalyps te bereiken.**

Star Trek Generations mag misschien gezien worden als de pilot van de Star Trek-serie, die nu op verschillende televisiestations te zien is. Een nieuwe crew, waaronder gezagvoerder Jean Luc Picard, Data, en zelfs een Klingon, waartegen The Enterprise in het verleden altijd strijd moest leveren. Dat was ook niet verwonderlijk. De langorige Spock was al een tijdje van het scherm verdwenen, en Captain James T. Kirk begon een buikje te krijgen.

Gepensioneerde Kirk

We zien een fles door de ruimte zweven. De Credits geven aan dat William Shatner ook nog meespeelt. Is het een fles met een noodoproep? Nee, het is de fles champagne die enige ogenblikken later tegen de romp van een nieuw ruimteschip te pletter zal slaan. We zijn getuige van de doop van de nieuwe Enterprise.

In Star Trek Generations is Kirk gepensioneerd, en krijgt

hij als eervol afscheid nog eenmaal de kans om het bevel te voeren over het gloednieuwe schip, de Enterprise-B. Hij is inmiddels een levende legende geworden, de man die vele jaren aan het hoofd stond van de

Starfleet. Onder het vragenvuur van een nogal opdringerige pers mag Kirk het startsein geven voor de 'maiden voyage', de doopvaart van de nieuwe Enterprise. Ze zullen een klein rondje maken langs een paar sterrenstelseltjes en ook nog een bezoek brengen aan Pluto.

Noodoproep

Kirk is wat onwennig. De belangrijkste plaats in het schip, maar niet het bevel mogen voeren. Totdat de Enterprise een noodkreet krijgt van twee transportschepen in nood. The Enterprise is het enige schip dat in de buurt is, slechts 3 lichtjaren

verwijderd. Het is hun plicht om te gaan kijken, en aangekomen bij de plek, kunnen ze nog maar net veertig van de vierhonderd opvarenden redden. De twee schepen worden aangezogen door een gigantische storing van energie en licht en verdwijnen in het niets.

De Enterprise heeft echter zelf ook nogal wat moeilijkheden om weg te komen. Het schip is nog niet helemaal uitgerust zoals het hoort, maar Kirk heeft zijn goede ideeën klaar. Hij neemt de taak op zich om in de machinekamer een apparaat aan te sluiten waardoor ze weg kunnen komen. Bij deze operatie wordt echter een deel van het schip weggeslagen en verdwijnt Kirk in de ruimte.

The Next Generation

We komen terecht op een middeleeuws plezierjacht, tachtig jaar later. Een nieuwe crew onder leiding van Jean Luc Picard is bezig met de ontgroening van de enige Klingon aan boord, die luitenant wordt. Het jacht blijkt een holografische nabootsing te zijn voor het vermaak van de bemanning, en het simpele commando "computer, entrance!" zorgt dat ze weer in het vertrouwde ruimteschip zitten. Wanneer ze een noodoproep krijgen van een onderzoekschip in de buurt, kunnen ze niets anders dan het te

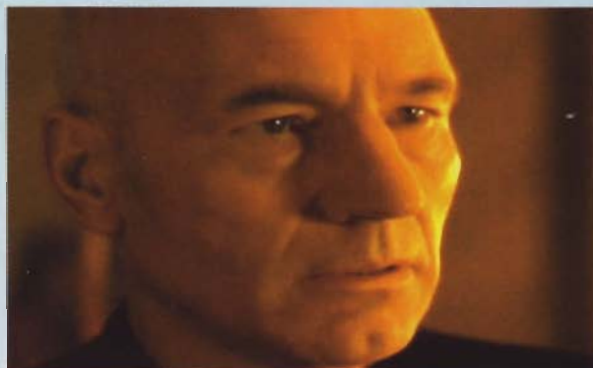
hulp schieten. Aan boord treffen ze dokter Soron. Een wetenschapper die weigert te vertrekken, omdat hij bezig is met een experiment dat nogal wat jaartjes gekost heeft. Hij ontsnapt van het schip naar een naburig schip van de Klingons, waardoor Picard vermoedt dat hij bezig is met de ontwikkeling van een wapen.

Nexus

Een barmeisje weet hem echter te vertellen, dat Soron allesbehalve bezig is met een wapen. Hij wil alleen maar terug naar Nexus, de energiestoring waar bij Kirk destijds verdween. Nexus is een gebied waarin de heerlijkste dromen van de bewoners en bezoekers waarheid worden. Een gebied, waar je nooit meer vandaan wilt.

Fantasy Island. Met zijn experiment probeert hij de baan van deze storing te veranderen, zodat de storing langs de planeet komt, waar hij zich bevindt. Naar goed voorbeeld van Mohammed en z'n berg.

Soron is zich ervan bewust dat de planeet

vernietigd zal worden door zijn experiment. Die 360 miljoen inwoners zullen hem echter worst wezen. Dat kan Picard natuurlijk niet over zijn kant laten gaan. Hij zal mee moeten in het experiment en komt terecht in Nexus, en raad eens wie hij daar tegenkomt?

Sprookje

Star Trek Generations is een film waar je nou eens echt met plezier naar kijkt. En daarna nog eens en nog eens. Een sprookje waarin het niet nodig is ten volle rekening te houden met de fysieke mogelijkheden die ons vandaag de dag (nog) beperken. *Star Trek Generations* is een te gekke film, waarbij je je fantasie op de vrije loop kunt laten en volop kunt genieten. Niet in het minst om de rollen van onder andere Whoopy Goldberg en Malcolm McDowell als Soron. En ik zal je een geheimpje vertellen. Ik heb er heel erg lang over zitten piekeren waar ik het gezicht van Data nou van kende. Blijkt het toch gewoon Cousin Larry uit *Perfect Strangers* te zijn! (RH)

Star Trek - Generations
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 999
Philips Media

The Last Seduction

Fatale Vrouw wil alles...nu!

In veel films van de laatste tijd zijn de schurkenrollen voorbehouden aan de mannen. De meeste leading ladies van de cinema zijn kordaat, spontaan, moedig en spannend, maar ze zijn nooit slecht. Films met mooie maar gevaarlijk amorele vrouwen kennen we slechts nog uit de tijd van de film noir, al weer bijna een halve eeuw geleden.

Gelukkig brengt Linda Fiorentino hier verandering in. In de film *The Last Seduction* gaat zij door het leven als Bridget Gregory maar wordt niet geheel ten onrechte door manlief 'Bitchet' genoemd. Sterker nog: zij definieert het begrip bitch opnieuw. Het echtpaar heeft een aardig hoge levensstijl maar de inkomenskant loopt niet synchroon mee. Bridget werkt als bazin van een stel verzekeringsverkopers en weet door keihard te zijn, het uiterste uit de telefonisten te halen. Intussen is haar man, een verlopen arts, bezig het begeerde penthouse veilig te stellen door gestolen farmaceutische cocaïne aan onderwereldfiguren te slijten. Ondanks zijn onervarenheid weet hij uit deze deal een tonnetje of zes (dollars) te slepen. De geldzorgen zijn voorbij en het riante leven gaat beginnen. Althans, dat denkt Clay terwijl hij het angstzweet afdouwt, want Bridget neemt intussen de bevallige benen. Met het geld.

Grof en snel

Hier begint de film pas echt en het wordt alleen maar beter. Het taalgebruik is snel en grof en in de Nederlandse vertaling is dat gelukkig zo gebleven. Met name Bridget maar ook de andere tegenspelers weten de ene *oneline* aan de andere te rijgen. Mijn favoriete scène is die in een platte-landsbar als Bridget, vers uit New York gevlucht, besluit daar *any* vent aan de haak te slaan. Dat lukt haar zonder probleem in een minuut of vijf en deze onwetende platte-landsjongen zal haar helpen het geld veilig te stellen.

Snode plannen

In deze moderne film noir zie je geen achtervolgingen en er vallen geen schoten. Het is ook geen echte thriller, omdat vanaf het begin duidelijk is dat deze dame niet deugt, niet zal deugen en zeker ook niet wil deugen. Zij manipuleert haar omgeving voortdurend, de ene keer een carrière-vrouw uithangend, dan weer een preutse huisvrouw. Alle mannen in haar omgeving, hoe stoer ook, gaan één voor één ten gronde aan eigenbelang, jaloezie of simpelweg omdat zij geen weerstand kunnen bieden aan haar sexuele aantrekkingskracht. Ook de kijker blijft steeds een stap achter in de snode plannen die zij aaneenrijgt. En krijgt gaandeweg bewondering voor haar gave.

Geen franje

Dit vind ik een perfecte film en dat komt ervan als je een goed plot, doorspekt met sprankelende dialogen en flink gekruid met grove grappen, met vaart laat opdienen door een stel prima acteurs. Linda Fiorentino speelt de femme fatale Bridget dermate overtuigd dat gevreesd moet worden voor haar eigen sociale leven. John Dahl regisseerde deze film zonder modieuze stijlcitaten of andere franje en liet het verhaal van debuterend scenarist Steve Barancik voor zichzelf spreken. Een dikke anderhalf uur college List & Bedrog. (SFdV)

Zoek 'n leuke cowgirl, maak lieve cowbabies en laat mij met rust.

The Last Seduction
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 999
RCV

Devlin

Afpersing, bedrog en moord!

Het is een bekend gegeven, maar blijkt altijd perfect voor anderhalf uur spanning en actie: een politieagent wordt er van hogerhand ingeluisd en besluit in z'n uppie aan de slag te gaan om zijn onschuld te bewijzen. Met de hele politiemacht achter je vodden een beerput vol afpersing, bedrog en moord openen, blijft gewoon een hele mooie sport.

...had ik jou nooit ontmoet.

Bij de eerste close-up van de kop van Bryan Brown weet je het al: deze Frank Devlin is zonder twijfel de beste politieagent van New York. Goed, hij had vroeger een alcoholprobleempje, maar daar is-ie volledig overheen, en hij heeft niets te maken met de moord op zijn zwager, de politicus Jack Brennan.

Uitgewist

Het probleem is dat alle bewijzen wel degelijk richting Devlin wijzen. Alle sporen die het tegendeel kunnen bewijzen, blijken vakkundig te zijn uitgewist en Devlin moet zijn badge en pistool inleveren in afwachting van het onderzoek. De bewijzen stapelen zich intussen op en al snel wordt de ondergedoken Fank gezocht door de hele New Yorkse politiemacht. Devlin begrijpt dat hij zijn eigen onschuld zal moeten bewijzen. De enige hulp die hij krijgt is van zijn vriendin, de mooie journaliste Eileen O'Malley, en zijn partner Sam Lord.

De goede beerput

Devlin weet met kunst- en vliegwerk zijn arrestatie steeds weer te

voorkomen en spit intussen vol overtuiging door het smerige zaakje heen. Het spoor leidt naar zijn verleden toen hij getrouwd was met de labiele Mary Ellen, dochter van de rijke en machtige Big Jim Brennan. Dat intussen ook de onderwereld achter hem aanzit bewijst dat Devlin in de goede beerput rondwroet, maar maakt zijn zoektocht er niet echt makkelijker op. Hij krijgt een

hoop te incasseren, maar deelt gelukkig nog veel meer uit.

Razend tempo

Devlin doet de naam actie-thriller eer aan. Er is inderdaad volop actie, maar er is evenveel aandacht voor het verhaal zelf. Er is duidelijk sprake van een complot, maar hoe het precies zit wordt de kijker slechts stapje voor stapje duidelijk. Deze thrillerachtige opbouw is des te knapper omdat de film zelf in een razend tempo doorgaat. De enige die niet in een auto continue de maximum snelheid overschrijdt of met getrokken pistool rondrent, is de door Lloyd Bridges geniaal gespeelde Jim Brennan. En dat komt alleen omdat-ie in een rolstoel zit (wel met pistool overigens). Door het goed uitgewerkte verhaal is het geweld - indien gewenst - zelfs onder het kopje 'functioneel' te plaatsen, terwijl er ook nog knap geacteerd wordt. Een aanrader. (FC)

Devlin. Moordzaken.
-U mag daar niet roken.

Devlin
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RCV

Ontdek de TV van het Jaar '95/'96.

PHILIPS

Let's make things better.

Het is duidelijk waarom een Europese jury van vak-journalisten de Philips 28 PW 9501 Widescreen Plus TV tot de "Europese TV van het Jaar '95/'96" hebben verkozen. Het scherpste en duidelijkste breedbeeld dat u ooit heeft gezien. Ontdek het zelf bij uw Philips dealer. Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn: 06-8406 (20 cent per minuut)

PHILIPS

MATCH LINE
Philipscdi.com

Blue Ice

Op een heldere dag met een strakblauwe lucht wordt een man verpletterd door een stuk ijs dat uit een vliegtuig-toilet afkomstig is en op zijn auto valt. Hoewel we van dit ongeluk alleen een krantenberichtje te zien krijgen, ontleent de film *Blue Ice* zijn titel aan dit 'freak accident'.

Voor Harry Anders, ex-medewerker van de Britse Geheime Dienst en tegenwoordig eigenaar van een goede Jazzclub, is 'blue ice' als er op een kraakheldere dag onverwacht iets uit de lucht komt vallen dat je leven totaal verandert. En dat overkomt hem dan ook, meer dan hem lief is.

Verliefd

Bij Harry (Michael Caine) gaat het niet om een stuk ijs, maar om de bloedmooie Stacy (Sean Young). Gezien de tijd die het kost voordat ze bij Harry in bed ligt is Stacy beslist niet met een stuk ijs te vergelijken, en ze kwam niet uit de lucht vallen maar reed tegen zijn auto aan. Maar zijn leven veranderen doet ze in zeer grote mate. Harry heeft het zeer naar zijn zin als baas van zijn goedbezochte Jazzcafé, maar is verliefd en maakt er dan ook geen probleem van als Stacey hem vraagt zijn 'oude MI 16-trucjes' nog een keer uit de kast te halen en uit te zoeken waar haar verdwenen Amerikaanse ex-vriendje Kyle is gebleven.

De draad kwijt

Hoewel oneervol ontslagen heeft Harry nog de nodige vriendjes in het circuit en het duurt niet lang voordat één van hen de gezochte persoon heeft gevonden. Als Harry komt kijken vindt hij zowel zijn vriend als Kyle mordsdood. Stacey, die overigens de vrouw van de Amerikaanse ambassadeur blijkt te zijn, is intussen verdwenen. Harry raakt ingeklemd

tussen verschillende spionagediensten, wordt beschoten, ontvoerd en vindt nog meer dode oude vrienden en begrijpt er werkelijk helemaal niets meer van. Hij is echter vastbesloten uit te vinden welk spelletje er door wie gespeeld wordt.

Goede Jazz

Blue Ice is een spannende actie-thriller en kanjers als Michael Caine, Sean Young en Bob Hoskins staan garant voor goed acteerwerk. Het plot is niet helemaal om over naar huis te schrijven, maar de anderhalf uur die eraan vooraf gaan zitten vol intrige, actie en suspensevolle onduidelijkheid. Heerlijk is ook de Jazzband in Harry's café, die zijn kunstjes volop mag vertonen. Met Stones-drummer Charlie Watts als superstrakke leider van de ritmesectie en Gerald Presencer als virtuoze trompettist valt er ook voor de muziekliefhebber veel te genieten. (FC)

Blue Ice
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RCV

Past Midnight

Rutger Hauer is één van die zeldzame Nederlandse acteurs die het over de grens hebben gemaakt. En dan ook echt gemaakt. Het is echter in de Amerikaanse filmindustrie gebruikelijk dat blonde, helderblauwogige buitenlanders meestal als psychopaten gecast worden. Een flauw accent dat doet vermoeden dat ze ergens vandaan komen waar mensen niet normaal leven; de mystieke glans over de heldere ogen, alle ingrediënten voor iemand die in staat is tot iets verschrikkelijks.

In de film *Past Midnight* speelt Hauer ene Ben Jordan, die net vrijkomt na 15 jaar gevangenisstraf wegens moord op zijn zwangere vrouw. Hij komt terecht bij een sociaal werkster, die hem aan een baan moet helpen. Iets wat niet meevalt na zo'n lange straf wegens moord. Ze heeft echter een zwak voor Ben; een man die in de gevangenis zijn doctoraal in de psychologie heeft gehaald. Hij ziet er niet slecht uit, maar wat het belangrijkste is; ze is niet overtuigd van zijn schuld!

Deed-ie 't of deed-ie 't niet?

Wanneer ze begint te graven in zijn verleden, worden er een hoop oude wonden opengereten. Alles wijst er echter op, dat de bewijsvoering tijdens het proces niet helemaal klopte. Zelfs het filmpje dat de moordenaar van de daad zou hebben gemaakt, is niet helemaal overtuigend. Langzamerhand dringt het tot haar door dat zij verstrikt raakt in een heel vuil spelletje, waarbij Ben misschien wel helemaal niet schuldig bevonden had mogen worden. Of toch wel?

Zwanger

Het geval wil bovendien dat ze net verliefd op hem is geworden, en het tweetal tijdens de eerste nacht wat onvoorzichtig is geweest. Ze raakt zwanger van een man die vijftien jaar vastgezeten heeft voor moord op een zwangere vrouw. Reden genoeg om eens flink over na te denken en *Past*

Midnight laat je dan ook tot het laatste moment in spanning over de ware toedracht van alles.

Quentin Tarantino

Psychologische thrillers als deze zijn over het algemeen verschrikkelijk spannend om naar te kijken, maar zadelen je altijd een beetje op met de vraag of zoiets nou ook in werkelijkheid zou kunnen gebeuren. Vaak is het maar een gedachtenspinsel van de maker, hoewel de verschrikkingen natuurlijk de wereld nog niet uit zijn. Een specialist van morbide gedachten is Quentin Tarantino, die vorig jaar de filmwereld verbaasde met *True Romance* en *Pulp Fiction*. Bij de aankondiging dacht ik eerlijk gezegd, wat doet Tarantino nou bij een film met Rutger Hauer? Aan het einde weet je het, en het is meer dan de moeite waard. (RH)

Past Midnight
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RCV

Arctic Blue

Alaska. Het land waar de wildernis je dood kan betekenen, waar de oliemaatschappijen regeren en waar de stroperswetten dagelijks met voeten getreden worden. Arctic Blue staat voor de periode waarin de zon niet opkomt, en die in Alaska zo'n twee maanden duurt. Rutger Hauer in de hoofdrol als Ben Corbett, een wildjager die het niet zo nauw neemt met de wet.

Wanneer Corbett en zijn sinistere maten andere stropers op hun gebied aantreffen, wil Ben zijn deel van de buit. Wanneer één van de indringers zijn pistool trekt, doodt hij hem bliksemsnel met een mes. Zelfverdediging zou je denken, ware het niet dat zijn maten de klus op een lugubere manier afmaken. De drie indringers worden gevonden door de politie, die direct een arrestatiebevel tegen Ben uitvaardigt.

Barre tocht

Wanneer Ben overgebracht moet worden naar Fairbanks, gaat er iets mis. Hij saboteert het vliegtuigje zodat hij en zijn begeleider tenslotte een noodlanding moeten maken. Daar staan ze dan, in 'the middle of nowhere.' Maar juist daar voelt Ben zich thuis. Zijn begeleider, een Amerikaanse milieudeskundige, gaat samen met hem een barre tocht aan naar het dichtstbijzijnde dorp. De maten van Corbett doen er echter alles aan om hem terug te vinden en te bevrijden.

Corruptie

Enige hulp zou in deze situatie op zijn plaats zijn, maar de werkelijkheid is anders. In het dorp woedt namelijk een keiharde verkiezingsstrijd en de burgemeester in spé wil de

Dat vertel ik je later wel.

zaken liever wat rustig houden rond het kleine dorpje. Kortom; de jager is weliswaar gevangen, maar het is verre van eenvoudig om dit zo te houden.

Alaska ongerept?

Arctic Blue is een alleszins aardige film, met schitterende beelden van Alaska. De laatste tijd steken steeds vaker verhalen de kop op over de rol die de grote oliemaatschappijen spelen in de 'ongerepte' natuur van Alaska. Denk maar aan *On Deadly Ground*, met Steven Seagal. Alaska werd ooit verkocht aan de Amerikanen voor het symbolische bedrag van 100 dollar. De grootste fout die de Russen ooit konden begaan. Er wordt in Alaska een niet al te netjes spelletje gespeeld en het wordt tijd dat daar de aandacht op gevestigd wordt. Er zijn vervelendere manieren dan deze film! (RH)

Ik ga over het natuurbehoud op het bedrijfsterrein.

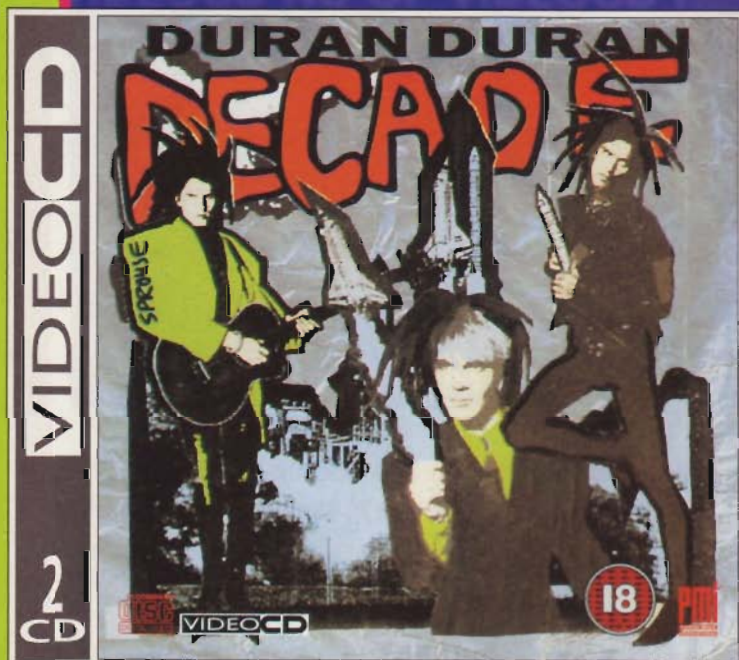
Arctic Blue
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RVC

NU OP

VIDEOCD

DURAN DURAN Decade

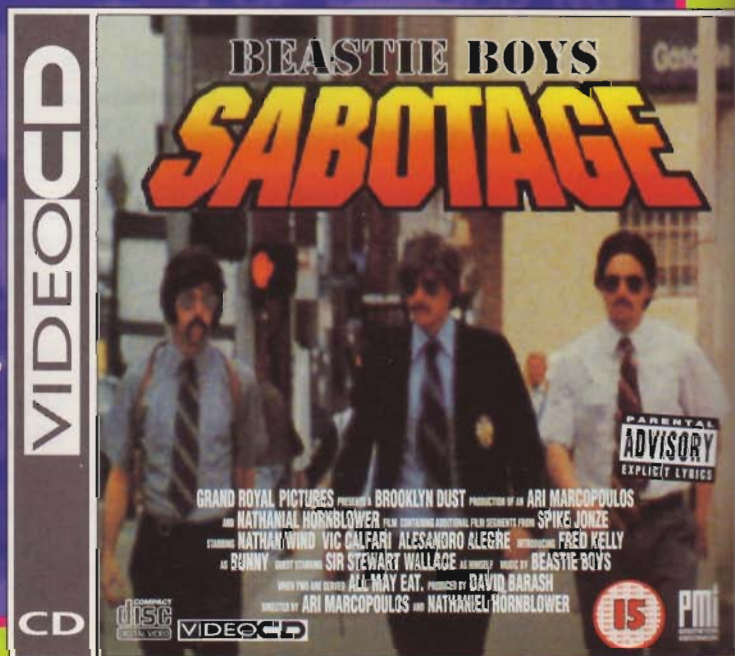
Alle Duran Duran hits verzameld op 1 dubbel-VideoCD. In het totaal staan op 'Decade' 19 clips met een totale speelduur van ca. 100 minuten. Met o.a.

'The Reflex', 'Hungry Like The Wolf', 'Save A Prayer', 'Wild Boys', 'A View To A Kill' e.v.a.

BEASTIE BOYS Sabotage

Een kijkje achter de schermen bij de Beastie Boys. Een VideoCD boordevol clips, live optredens, speciale footage en door de Beasties zelf uitgevoerde sketches. Met o.a. 'Gratitude (live)', 'Sabotage', 'Skills To Pay The Bill (live)', 'So What'cha Want (live met Cypress Hill)' e.v.a.

Totale speelduur 62 minuten.

Of Mice and Men

**Op de middelbare school
waar ik mijn opleiding
genoot, was het boek Of
Mice And Men van John
Steinbeck favoriet op de boe-
kenlijst. Je weet wel, die lijst
boeken die je verplicht
moest hebben gelezen en
waar je een schreeuwend
saai tentamen over kreeg. Of
Mice And Men was lekker
dun, had grote letters en was
dus lekker snel uit. Kon je
het tot het laatst bewaren.**

**En dan kwam je er toch nog
niet aan toe, en moest je het
doen met een uittreksel. Dat
hoeft nu niet meer, want het
boek is verfilmd en staat op**

Video CD.

George en Lennie reizen samen door de VS van rond de eeuwwisseling. Lennie mag dan geestelijk gehandicapt zijn, hij is zo sterk als een stier. George zorgt voor hem, en probeert hem zo goed en zo kwaad als het kan uit de problemen te houden. Lennie wil in zijn debiele onschuld nog wel eens het verkeerde doen en de Amerikanen van die tijd konden meedogenloos zijn.

Muizen

Lennie is dol op konijnen en muizen; ze hebben zo'n lekker zachte huid. Hij kan ze lekker knuffelen, maar niet ieder diertje is bestand tegen de kracht waarmee hij dat

doet. Ze zijn gevlucht omdat Lennie bij hun laatste werkgever aan de jurk van zijn dochter zat, die in paniek begon te schreeuwen. Wanneer ze eindelijk bij een nieuwe baas aankomen, drukt George Lennie op het hart nooit meer in problemen te komen en alles lijkt goed te gaan.

Problemen

Zelfs wanneer Lennie in een gevecht met Curley, de zoon van de boer, Curley's hand breekt, lijkt het met een sissertje af te lopen. Curley was toch al niet geliefd onder de

ploeg, en eindelijk was er eens iemand die hem strafte voor zijn gepest. Zelfs Curley's beeldschone vrouw is eigenlijk blij met de aktie van Lennie. Ze verveelt zich dood op het platteland en is voortdurend op zoek naar gezelschap. Op een dag treft ze Lennie alleen aan in de schuur. Ze is uit op een gesprekje en Lennie mag best eens aan haar zijdezachte haar zitten. Dan beginnen de problemen.

Suspense

Steinbeck was één van de eerste schrijvers die in een gewoon huis-tuin-en-keuken-verhaaltje een behoorlijke dosis suspense kon leggen. Je denkt dat het verhaaltje zich kabbelend zal ontwikkelen tot een slaapverwekkend einde, maar niets

is minder waar. John Malkovitch als de debiele Lennie is geniaal. Waar hij in andere films psychotische moordenaars speelt, speelt hij hier de onschuld zelve. Ook Sherilyn Fenn (Twin Peaks, Boxing Helena, Wild At Heart) is werkelijk weer adembenemend mooi. (RH)

Of Mice and Man
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

CARRIE

Psychologisch drama met
bovennatuurlijk staartje

Een wonderlijk aspect bij het recenseren van op Video
CD uitgekomen beroemde films uit de honderdjarige
filmgeschiedenis, is de algemene bekendheid die dergelijke
films natuurlijk al hebben. De grote meesterwerken
als *Casablanca* of *Last Tango in Paris* blijken over een
schier onbeperkte houdbaarheidsdatum te beschikken
en velen blijken zelfs als goede wijn te rijpen en er
alleen maar beter op te worden.

Sommige films veranderen echter in de loop van de tijd in hoe wij er naar kijken. Zo nu en dan zien we in oude films ook ineens kwaliteiten die we vroeger nooit ontdekt hebben. In het geval van *Carrie* is ook iets dergelijks gebeurd.

Gallons bloed

De film heette in 1976 de ultieme horrorstory te zijn omdat noch de vele gallons bloed noch de bovennatuurlijk aangedreven vliegende messen gespaard werden. Dat de totale bovenbouw van een provinciale highschool zowel fysiek als overdrachtelijk aan het eind van de film met bulldozers bij elkaar geveegd kon worden droeg hieraan ook in niet onbelangrijke mate bij. Dit soort taferelen zijn tegenwoordig geen reden meer tot al te grote ophef en niemand kijkt er dan ook nog gealarmeerd van op. Toen moesten *Poltergeist* en *The Shining* echter nog komen en daarom kregen de special effects destijds meer aandacht dan we ze nu waard zouden vinden. En hoewel ze absoluut niet slecht zijn ben ik geneigd de film nu enigszins uit balans te noemen. Wat begint als een psychologisch drama over het zichzelf ontdekken van een verlegen meisje en de problemen die dit oplevert met haar dominante, godsdienstwaanzinnige moeder, ontaardt naar mijn idee in een voor dit verhaal volstrekt overbodig paranormaal bloedbad.

Lekker ding

In het kort komt het verhaal hier op neer. Carrie wordt op school

heftig gepest na een wat overtrokken reactie op haar eerste ongesteldheid, die ze ongelukkigerwijs in de douche op school ontdekt. De pesters worden echter gestraft door een strenge juf wat resulteert in medelijden bij één klasgenote en wraakgevoelens bij de rest. Het medelijden levert haar een 'prom-date' met het lekkerste ding van school op, de captain van het football team of zoiets, de wraak een emmer bloed over het hoofd tijdens de 'prom', het onvermijdelijke galabal waar alle films uit het genre highschool-drama omheen gedrapeerd lijken. Maar goed, dat van die emmer hadden ze beter niet kunnen doen, want deze grap blijkt de paranormale begaafdheid van Carrie pas goed op gang te brengen. Complete chaos volgt.

Carrie is goed gefilmd en fantastisch geacteerd door Sissy Spacek en de beste B-film actrice aller tijden Piper Laurie (ook van *Twin Peaks*), maar dat mag je bij Brian de Palma ook wel verwachten. Misschien is het wel zo dat deze film een beetje lijdt aan te goede acteurs waardoor je geneigd bent hem te serieus te nemen en het occulte, waar het in deze film toch allemaal om te doen is, niet relevant lijkt. Feit blijft dat het een spannende en onderhoudende film is met zowaar enige psychologische diepgang, mooi acteerwerk en lekker vieze effecten. Kortom, voor horrorfreaks en cultfans een must, voor normale mensen ook beslist aan te raden. (JH)

Carrie

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

BRAINDEAD

Griezelen van het lachen met Braindead

Wie Peter Jackson alleen kent van zijn laatste film *Heavenly Creatures* weet dat we hier te maken hebben met een regisseur met een gezonde dosis fantasie en genoeg relativeringsvermogen om een serieus onderwerp binnen menselijke proporties te houden. Wellicht zal het dan enige verbazing wekken de vorige film van deze Nieuw-Zeelandse cineast te zien.

Braindead heeft volstrekt niets serieus en zeer weinig op met menselijke proporties, maar meer met flinke porties mens.

Zoals de regisseur het zelf karakteriseert hebben we hier te maken met een lovestory. De 25-jarige Lionel Cosgrove is de stereotype stuntelige sukkel die nog bij zijn dominante bourgeois-moeder in een

groot huis op een heuvel woont. Hij lijkt zelfs een beetje op Anthony Perkins, de acteur die zo overtuigend de schizofrene seriemoordenaar Norman Bates uit Hitchcock's *Psycho* speelde. Het leven van Lionel verandert drastisch wanneer hij door de verleidelijke Paquita, het meisje van de kruidenierswinkel, wordt uitverkozen als de man die haar lotsbestemming zal vervullen. Natuurlijk valt hij voor haar niet onaanzienlijke charmes en maken ze een geheim afspraakje in de dierentuin.

Dodelijke beet

Hier bevindt zich in één van de kooien een nieuwe aanwinst, namelijk de gevreesde Sumatraanse rataap (Simian Ratticus in goed Anglo-latijn). Dit voortreffelijk stop-motion geanimeerde dier schijnt het produkt van

de massale verkrachting door scheepsratten van lieve kleine aapjes ten tijde van de slavenhandel. Wat slavenschepen op Sumatra moesten is niet geheel duidelijk, maar

dat doet er in zo'n film ook geen donder toe. Zoals in het inleidende voorstukje al te zien was, is de beet van dit beestje een reden tot grote ongerustheid en onmiddellijke, onverdoofde amputatie van handen, armen en zelfs hoofden.

Loslatende oren

Nu wil het geval dat Lionels moeder het prille liefdespaartje op gepaste afstand is gevolgd naar de dierentuin en in haar pogingen onopgemerkt te blijven iets te dicht bij de levensgevaarlijke knaagaap komt. De onvermijdelijke beet wordt door haar op kordate wijze bestraft met een pumphak dwars door het apekopje. Het kwaad is echter al geschied en in no time wordt moeder ziek, wat gepaard gaat met op ongelukkige momenten loslatende oren en andere lichaamsdelen plus een onverzadigbare trek in levend vlees. Paquita: "O, Lionel, je moeder heeft mijn hond opgegeten!" Lionel (houdt een hondepoot omhoog): "Niet helemaal!". Het duurt niet lang voor ook anderen zijn aangestoken en op hun beurt in bloeddorstige zombies veranderen. Aan Lionel de taak dit probleem voor de buitenwereld verborgen te houden en op te lossen.

Sterke maag

Meer hoeft ik over het verhaal niet te zeggen. Neem van me aan dat het allemaal erg bloederig en vooral vreselijk lachen is. *Braindead* is verreweg de leukste horrorfilm die ik ooit gezien heb en ik vraag me zelfs stiekem af of het niet eigenlijk een zijn doel een beetje voorbijgeschoten persiflage op het hele genre is. Maar ach, wat doet het er ook toe, deze film moet je gewoon gezien hebben als je van Monty Python-achtige overdrijving houdt. Een sterke maag is echter wel aan te raden en daarom is het ook een absolute aanrader voor de doorgewinterde horror-freak. Kortom, een ideale familiefilm. (JH)

Braindead
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RCV

Muzikale toppers op Video CD

Een steeds groter aantal topmuzikanten is intussen op Video CD te bewonderen. Polygram Video pakt in de feestmaand uit met 9 nieuwe titels, en doet er als extra noot een gratis Video CD Music Sampler bij. Dus bij de Video CD van je favoriete artiest krijg je bijna een half uur clips van 16 toppers. Helemaal gratis!

Gratis
Video CD Music Sampler
met 16 clips!

Nieuw op Video CD

De gratis Video CD Music Sampler bevat clips van bovenstaande artiesten en onder andere The Cure, U2, Pink Floyd, Bryan Adams en Sting. De disc is gratis bij aankoop van één van de Video CD releases van Polygram Video in de maand december. De titels met de sampler zijn herkenbaar aan een speciale sticker.

- "ABBA Gold" EN "MORE ABBA Gold" • Bon Jovi "Cross Road" • Dire Straits "On the Night Live"
- The Police "From Outlandos to Synchronicities" • The Rolling Stones "Gimme Shelter"
- Tina Turner "Live in Barcelona" • The Who "30 Years of Maximum R&B Live" • Tommy "The Movie"

PolyGram Video

Philipscdi.com

NECROPHOBIA

Sympathieke horror
tussen de schuifdeuren

Wie heeft dat niet? Een bijna automatische
zucht wanneer er weer eens een Nederlandse
film uitkomt. Het licht is altijd net even anders
(en niet per definitie beter), het geluid is altijd
net even anders (en niet per definitie duidelij-
ker) en het acteerwerk is twijfelachtig. Er zijn
natuurlijk uitzonderingen. Misschien is
Necrophobia van Edwin Visser en Frank van
Geloven zo'n uitzondering. Horror voor
doorgewinterde liefhebbers op Video CD.

geconfronteerd worden? Nee, in dit geval had dat beter niet kunnen
gebeuren. Langzamerhand verandert Colette in een toonbeeld van
haar eigen waanbeelden. Wanneer dan nog het romantische etentje
met Mark uitloopt op een drama, slaat Colette volledig door en moet
Mark alle, wrede, zeilen bijzetten om het vege lijf te redden.

Je moet ervan houden, maar dan heb je ook wat

Je begrijpt zeker al waarom de film is goedgekeurd voor kijkers
boven de 16 jaar. Trouwens, iedereen die niet helemaal zeker is van
de conditie van 'het hart', wordt afgeraden deze film te kijken. Wie
blijven er dan nog over? De echte liefhebbers, en die komen ruim-
schoots aan hun trekken.

De Tilburgse middenstand, van café tot Boerenbond, heeft deze film
mede mogelijk gemaakt. Op de aftiteling prijkt een grote hoeveel-
heid namen van mensen die (belangeloos) meewerkten aan deze
film. Typerend is deze credit: Piet van den Broek (de kettingzaag!).

Deze film lijkt gemaakt door mensen met
liefde voor het métier die alles bij
elkaar sprokkelen en losse eindjes
ongebruikt negatief aan elkaar
plakken om een film te
maken. Dat maakt het een
sympathieke film.

Voor zover wij weten is
deze Video CD niet in
de winkel te koop.
Voor meer informa-
tie: CD-Ace, Postbus
39, 3730 AA De Bilt.
(RH)

Wanneer een film op moet boksen tegen alle vooroordelen die het
publiek maar kan hebben, is er iets speciaals nodig. Horror lijkt niet
zo speciaal meer in Nederland, getuige wisselende successen als de
Lift van Dick Maas, Intensive Care met Koen Wauters en Nada van Nie
en de Johnsons met Monique van de Ven. De horror uit Necrophobia
gaat echter bijna iedere grens te buiten. Kloppende ingewanden,
gespleten schedels, gillende kettingzagen, kortom, zeker geen film
om gezellig na het eten te bekijken.

Het 'verhaal'

Wanneer Mark (Martijn Oversteegen) zijn vrouw Rebecca tijdens een
gruwelijk auto-ongeluk verliest, verandert zijn leven voor altijd. Hij
wordt dagelijks achtervolgd door waanbeelden van haar en het
lijkt alsof hij nooit van haar zal loskomen. Tijdens een bezoek
aan haar graf ontmoet hij de mooie Colette (Gerry
Verhoeven); een mysterieuze vrouw die een grote aantrek-
kingskracht op hem uitoefent.

Twee mensen, één trauma

Colette en Mark kampen met hetzelfde probleem.
Colette heeft een trauma overgehouden aan de dood
van haar minnaar, en Mark ook. Colette is daarvoor in
behandeling bij een psychiater, die er wat onortho-
doxe methoden op na houdt. Moesten traumati-
sche patiënten niet met hun angsten

CD-i PROF

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit

Besparing produktiekosten

Als het aan Valkieser Multi Media en Explainer Visuals ligt behoort die situatie echter tot het verleden. Beide bedrijven

zijn met een service op de markt gekomen die de produktiekosten van een CD-i aanzienlijk moet verlagen. Tot op heden was het meestal zo dat iedere nieuwe CD-i-titel steeds weer van de grond af aan werd opgebouwd; een langdurig en kostbaar proces. In de praktijk blijken veel zakelijke produkties echter een tamelijk lineaire structuur te bezitten. Het is dan ook hier dat er op de kosten bespaard kan worden. Ontwerp een aantal basisstructuren waaruit de klant kan kiezen of bied hem de mogelijkheid de gewenste structuur pas achteraf aan te brengen en zie daar - de produktietijd is korter en de kosten zijn lager. Valkieser koos voor de eerste optie, Explainer voor de tweede.

De Showdisc van Valkieser Multi Media

Het Hilversumse bedrijf Valkieser Multi Media is onder het motto 'Gisteren analoog, vandaag digitaal' van start gegaan met zijn service, die wordt gepresenteerd in een fraai ontworpen folder annex demo CD-i. De opdrachtgever kan videomateriaal, film of geluidsbanden aanleveren (of een combinatie daarvan), waarna Valkieser dit materiaal binnen enkele dagen in een kant-en-klare bedrijfspresentatie op CD-i omzet. Deze Showdisc, zoals Valkieser de CD-i noemt, bevat maximaal 30 minuten materiaal, opgesplitst in maximaal 30 onderdeeljes. Ieder van die onderdeeljes kan 6 regels tekst bevatten. Omdat de helpfunctie al standaard deel uitmaakt van het concept hoeft deze niet apart ontworpen te worden.

Voorbeelden

De bijbehorende demo CD-i bevat een aantal voorbeelden van bedrijfspresentaties en educatieve programma's om duidelijk te maken hoe het eindresultaat er uit kan

Wie deze rubriek regelmatig leest zal geconstateerd hebben dat steeds meer bedrijven hun bedrijfspresentaties op CD-i laten zetten. De redenen hiervoor liggen voor de hand: de geringe slijtagegevoeligheid en het feit dat een CD-i interactief is, maken het medium aantrekkelijker dan een videoband. Bovendien is de apparatuur om CD-i's te kunnen afspelen betrouwbaar, eenvoudig te gebruiken en goedkoop. Het enige facet van CD-i waar nog een relatief hoog prijskaartje aanhangt is de feitelijke produktie. Het zijn dan ook meestal grote bedrijven die CD-i inzetten voor hun bedrijfspresentaties, produktcatalogi, personeelsopleidingen of verkoopondersteuning.

zien. Het zijn vier commercials van de Valkieser bedrijven Valkieser Multi Media, Valkieser Sound & Images, Atlantic Digital Video en de Valkieser Group als geheel, gevolgd door vier commercials van Audi, twee onderdelen van de educatieve CD-i In the wake of Captain Cook, twee digitale animaties van Philips en een videoclip van Pieter- Rim de Kroon.

Het zal duidelijk zijn dat de kwaliteit van de uiteindelijke CD-i afhangt van de kwaliteit van het aangeleverde beeld- en geluidsmateriaal. De demo CD-i laat in ieder geval zien dat er op basis van deugdelijk uitgangsmateriaal een uitstekend resultaat behaald kan worden. De standaard interface en helpfunctie zijn daarbij zonder meer praktisch. De service wordt geleverd tegen een all-in prijs waar een Philips televisie met ingebouwde CD-i-speler deel van uitmaakt.

Valkieser Multi Media, Hilversum, tel. 035-695.59.00.

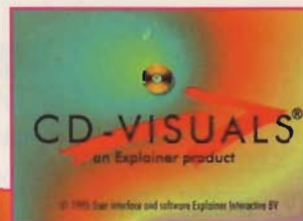
CD-Visuals van Explainer Visuals

Van een heel ander karakter is de CD-Visuals service van Explainer Visuals. Hierbij worden eenmalig de vereiste beelden, animaties, video- en geluidsfragmenten op een CD-i gezet. Vervolgens kun je het materiaal in de standaardvolgorde presenteren of zelf de volgorde bepalen en opslaan. Eén CD-i kan dus ten grondslag liggen aan een aantal

geheel verschillende presentaties, en alles wat je daarvoor nodig hebt is de afstandsbediening. Programmeerkennis is niet vereist. Tijdens de presentatie kunnen de beelden (ook de videobeelden) worden stilgezet, beeld voor beeld worden afgespeeld of automatisch in een 'loop' (oneindige lus) worden opgenomen.

Omdat het gebruikte materiaal in digitale vorm op een CD staat, blijven beeld- en geluidskwaliteit goed. Een hele verbetering in vergelijking met videobanden en dia's, die gemakkelijk kunnen slijten of beschadigen. De traditionele hulpmiddelen van een presentatie, zoals dia's, overheadsheets, video, computerschermen of flipovers, worden dus vervangen door één CD-i. En omdat CD-i een wereldwijde standaard is kan een CD-Visuals presentatie overal ter wereld worden vertoond, uiteraard op voorwaarde dat er een CD-i-speler en een televisie aanwezig zijn. Ingewikkelde adapters om van PAL (Europees televisieformaat) naar NTSC (V.S. en Japan) of SECAM (Frankrijk) over te schakelen zijn overbodig.

Zelf samenstellen

Ook van de CD-Visuals service is een demo CD-i beschikbaar. Deze bevat een handleiding (in woord en beeld), drie complete presentaties, plus de software om uit het basismateriaal verschillende deelpresentaties samen te stellen. De eerste presentatie is van Nethold, de moedermaatschappij van o.a. FilmNet, en wordt op seminars gebruikt. De tweede en derde zijn algemene presentaties van bedrijfsonderdelen van de PTT. Alle drie bevatten ze hoofdzakelijk stilstaande beelden zoals foto's en grafieken, met daarnaast enkele videofilmmpjes. Alle drie zijn ze ook bedoeld als 'speaker support', dus zonder 'voice over'. Een mens van vlees en bloed moet dus het praatje bij het plaatje houden.

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

Eenvoudig

De software om je eigen presentatie te maken werkt erg eenvoudig. Als je op de knop Build Presentation klikt krijg je twee vensters te zien. Het linker bevat een reeks icoontjes die het aanwezige beeld-, geluids- en videomateriaal voorstellen. Door op zo'n icoontje te klikken kun je zien welke afbeelding of video-opname er bij hoort. Het rechter venster is leeg. In dit venster kun je je eigen presentatie samenstellen door een icoontje in het linker venster te selecteren en het vervolgens met behulp van de pijltoets naar het rechter venster te verplaatsen. Een icoontje tussenvoegen of een handeling ongedaan maken is ook mogelijk. Heb je het laatste onderdeel aan je presentatie toegevoegd, dan is alles wat je nog moet doen het bestand een naam geven en opslaan. Met de knop Settings kun je vervolgens een aantal algemene instellingen kiezen, bijvoorbeeld of de presentatie in een 'loop' gezet moet worden (handig voor op beurzen en dergelijke), of dat je de beelden één voor één met de afstandsbediening wilt oproepen, hoeveel tijd er tussen twee opeenvolgende beelden moet zitten (alleen van belang als je 'loop' geselecteerd hebt) en of het geluid aan of uit moet staan.

Gestandaardiseerd

Is het voordeel van de Valkieser Multi Media Showdisc dat je één gestandaardiseerd produkt voor één prijs krijgt, het voordeel van CD-Visuals is dat je het eindresultaat helemaal zelf kunt bepalen. De prijs hangt daarbij af van de hoeveelheid gebruikt beeld-, geluids- en videomateriaal.

Explainer Visuals, Amsterdam, tel. 020-610.25.11.

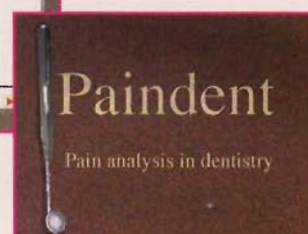
Tandarts ik heb zo'n kiespijn!

Na een half jaar is het weer zover. Je betreedt de smetteloze high-tech ruimte en gaat in de stoel zitten die zo uit de Space Shuttle afkomstig zou kunnen zijn. Vervolgens laat je je samen met de leuning van de stoel in horizontale stand draaien. Je kijkt dan pal in de felle, rechthoekige lamp boven je hoofd. Aan je rechterzijde spreekt de man in de witte jas woorden uit die geruststellend zijn bedoeld maar precies de tegenovergestelde uitwerking hebben. Links van je licht de aantrekkelijke assistente de patiëntenkaart uit de bak met het alfabetische register. "Ziezo", zegt de man in de witte jas tenslotte, "we zullen eens kijken." Je spieren spannen zich en je handpalmen worden klam. Je kunt niet meer terug. Je opent je mond.

Ervaring opdoen

Juist omdat dit ritueel voor de meeste Nederlanders ieder half jaar terugkeert worden veel tand-, mond- en kaakklachten al in een vroeg stadium ontdekt. Het is voor tandartsen en mondhygiënist dan ook moeilijker dan vroeger om op basis van pijnklachten van patiënten een diagnose te stellen. Vroeger gingen de mensen namelijk pas naar de tandarts als ze klachten hadden, waardoor het voor een tandarts veel eenvoudiger was om symptomen en kwalen met elkaar in verband te brengen. Hoe tandartsen die ervaring dan tegenwoordig opdoen? Door de CD-i Paintent: Pain Analysis in Dentistry in hun CD-i-speler te stoppen. Ze kunnen dan een aantal op video vastgelegde klachten van patiënten stap voor stap analyseren.

Die CD-i is een gezamenlijke produktie van de Subfaculteit Tandheelkunde en de Opleiding tot Mondhygiënist van de Katholieke Universiteit Nijmegen, en Wigant Media uit Willemstad (N.Br). De produktie is tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van Economische zaken. Hij bevat tien verschillende 'case-studies', zowel van praktijkpatiënten als van patiënten die om verschillende redenen acuut de tandarts moeten bezoeken. Van de 'vaste klanten' is een patiëntenkaart aanwezig, die als dat nodig is geraadpleegd kan worden. Van de patiënten met acute klachten moet de analyse echter zonder verdere gegevens uitgevoerd worden.

De wachtkamer

Het beginscherm (de 'wachtkamer') bestaat uit een lijstje van tien namen en een afbeelding van een tandartsspiegel. Als je de muisaanwijzer op één van de namen plaatst, verschijnt de bijbehorende foto in de spiegel. Klik je op een naam dan wordt er een kort videofilmje vertoond waarin de patiënt zijn of haar klachten uiteenzet. Daarna moet je een aantal vragen stellen die je dichter bij de oorzaak van de pijn kunnen brengen, gevolgd door onderzoek buiten de mond (kloppen en duwen op de kaak) en in de mond (het bekende haak- en spiegeltjeswerk). Als je dat nodig vindt kun je ook nog röntgenfoto's maken. Heb je het onderzoek afgerond dan is het tijd om een diagnose te stellen en een therapie voor te schrijven. Al die handelingen doe je door een omschrijving aan te klikken in een keuzeschermb, waarna de betreffende keuze in het geheugen van de CD-i-speler wordt opgeslagen.

En dan is het grote moment aangebroken: je krijgt een cijfer en een deskundige evalueert je behandeling. Ben je een echte tandarts, of is er nog enige oefening vereist? In ieder geval kun je aan het eind van het programma terugkeren naar de antwoorden die je op de verschillende vragen gegeven hebt. Door op het antwoord te klikken krijg je dan een gesproken commentaar te horen dat uitlegt waarom de keuze die je gemaakt hebt goed of fout is.

De disc is Nederlandstalig, maar naar aanleiding van enthousiaste reacties uit 'het veld' is er in samenwerking met de Dental School in Manchester ook een Engelstalige versie gemaakt.

Wigant Media, Willemstad, tel. 0168-47.33.52.

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

(t) = Tips & Trucs
(i) = Interview

A:

ABBA (muziek): 12
 ABC Sports Power
 Hitter (game): 3, 4
 Accused, The (film): 4
 Adams, Brian (muziek): 2
 Addams Family Values,
 The (film): 9
 Aida (muziek): 9
 Airplane (film): 7/8
 Ajax Kampioen! (film): 7/8
 Akira (film): 5
 Alive! (film): 2
 Alles over CD-i (prof): 1
 Apprentice, The (game):
 4, 4(t), 9, 10(t), 12, 12(t)
 Archeon CD-i Quiz (prof): 1
 Arctic Blue (film): 12
 Asics (prof): 10
 Asterix (game): 7/8, 12
 Astmafonds (prof): 3
 Atlantic Digital Video
 (alg): 5(i)
 Auto RAI (prof): 3
 Autorijexamen (prof): 3

B:

Bach (muziek): 11
 Backgammon (game): 4, 5
 Battle for Arnhem, The
 (docu): 1
 Battleship (game): 4
 Bean, Mr (film): 6
 Beauty Guide (hobby): 5
 Berenstain Beren thuis,
 Bij de (kind): 2, 3
 Bertelsmann Universal
 Lexikon (naslag): 1
 Beverly Hills Cop (films): 1
 Beverly Hills Cop II (film): 2
 Beverly Hills Cop III (film): 11
 Bitter Moon (film): 9
 Blue Ice (film): 12

Body Contour (cursus): 10
 Body of Evidence (film): 9
 Bolletje (prof): 10
 Bond, James (film): 12
 Bon Jovi (muziek): 12
 Borge, Victor (film): 11(i)
 Bose (prof): 1
 Bose Dolby Surround
 (alg): 10
 Boxing Helena (film): 6
 Braindead (film): 12
 Brainscan (film): 10
 Brown, James (muziek): 2
 Burn:Cycle (game): 1, 4,
 4(t), 5(t), 6(t), 7/8 t),
 10(t), 12, 12(t)
 BZN (muziek): 5(i)

C:

Caesar's World of
 Boxing (game): 4
 Caesar's World of
 Gambling (game): 4
 Carrie (film): 12
 Case Interactive (alg): 3(i)
 CD-i (alg): 3
 CD-i Title Samler USA
 (prof): 3
 CD-interior (prof): 7/8
 CD Shoot (game): 4
 CD-Visuals van Explainer
 Visuals (prof): 12
 Centurion (prof): 6
 Champions League
 1995, UEFA (hobby):
 7/8, 11, 12
 Change Angel's Kick Off
 (prof): 7/8
 Charles, Ray (muziek): 5
 Charting a New World
 (docu): 1
 Chaos Control (game):
 2, 3, 4, 7/8(t), 12
 Christmas Crisis (game): 12
 Cisterciënzer
 Architectuur (kunst): 6
 Clash, The (muziek): 10
 Classical Guitar, Private
 Lessons (hobby): 1
 Clear and Present

Danger (film): 11
 Cluedo (game): 4, 12
 Cluedo II (game): 11
 COGIT (prof): 2
 Coltrane, John (muziek): 5
 Comfortabel Wonen
 met Minder Energie
 (prof): 9
 Computer Electronics
 Show (alg): 2
 Cooper, Alice (muziek): 2
 Cooper, Tommy (film): 6
 Cranberries, The
 (muziek): 9
 Crocodile Dundee II
 (film): 4
 Cruquius Museum
 (prof): 5

D:

Daens (film): 1
 Dances with Wolves
 (film): 9
 Dark Castle (game):
 7/8(t), 10(t)
 Destination Great
 Britain (naslag): 4
 Devlin (film): 12
 Dictionnaire Hachette
 Multimédia (naslag): 1
 Digitale Video Disc (alg): 2
 Dimo's Quest (game): 4,
 4(t), 6(t), 7/8, 9(t), 10(t), 12
 Dit was 1994 (naslag): 2
 Dragon's Lair (game): 4
 Dragon's Lair II (game):
 1, 4, 12
 Due South (film): 1
 Dumb and Dumber
 (film): 10

E:

Earth Command (game):
 1, 3, 4, 6, 7/8(t), 11(t), 12
 El Cid (film): 11
 ERM (prof): 1
 Escape (muziek): 2
 Escape from Cybercity
 (game): 4
 Eyewitness (docu): 7/8, 10

F:

Fabeltjeskrant, De
 (kind): 12
 Fame, Georgie (muziek): 6
 Family Games II (game): 11
 Fatal Atraction (film): 2
 Finkers, Herman (film): 12
 Firm, The (film): 5
 Flashback (game): 4, 10,
 11(t), 12, 12(t)
 Flashdance (film): 6
 Forbidden City, The
 (docu): 11
 Forrest Gump (film): 11
 Fortress (film): 11
 Four Weddings and a
 Funeral (film): 4
 Franklin, Aretha (muziek): 1
 Franse Impressionisten,
 De (kunst): 2
 Fresh Live Cream (muziek): 3
 Froger, René (muziek): 9(i)
 Futuropolis (prof): 2

G:

Gabriel, Peter (muziek): 2
 Geschiedenis van CD-i,
 De (alg): 4, 5
 Gewetensvragen (prof): 11
 Gigolo Dochinpira, The
 (film): 5
 Golden Oldies Jukebox
 (muziek): 2
 Gordon (muziek): 2(i)
 Grateful Dead Movie,
 The (muziek): 9
 Grote Spellenoverzicht,
 Het (game): 4, 12
 Grote Wonder, Het
 (naslag): 1
 Guest, The 7th (game):
 1(t), 4, 4(t), 12(t)

H:

Hasselt testcentrum (alg): 1
 Hazes, André (muziek): 1, 3
 Headcrash (muziek): 2
 Hek, Youp van 't (film): 9
 Hendrix, Jimi (muziek): 7/8
 Histoire d'O (film): 3

History of Aviation (docu): 1
 Holiday, Billie (muziek): 5
 Hondenliefde (naslag): 10
 Hot & Cold (muziek): 2
 Hotel Mario (game):
 3, 4, 4(t), 9
 House of the Spirits,
 The (film): 9
 How to Irritate People
 (film): 3

I:

ID: Van Wieg tot Graf
 (prof): 4
 Inca (game): 7/8 (t), 10 (t)
 Index CD-i Magazine '95: 12
 Integraal Waterbeheer
 (prof): 3
 Interactieve
 Encyclopedie, Philips
 Media (naslag): 11, 12
 International Tennis
 open (game): 3, 4
 Internet op CD-i (alg): 10
 In the Wild (docu): 9
 Invasion from the
 Planet Skyron (game): 11

K:

Karaoke Classics
 (muziek): 1
 Karaoke Classics 3 en 4
 (muziek): 2
 Karaoke Classics 5
 (muziek): 3
 Kikker en het Vogeltje
 (film): 6
 Kingdom, The Far
 Reaches (game): 7/8, 9,
 11(t), 12, 12(t)
 Kitt, Eartha (muziek): 6
 Knebworth the Event
 (muziek): 9
 Kuifje (film): 11
 Kunst in Rusland (kunst): 3

L:

Land van Ooit, Het
 (kind): 12
 Last Seduction, The (film): 12

Laser Lords (game): 4, 5(t)
 Laurel & Hardy (film): 6, 10
 Lee, Robert E. (docu): 1
 Lemmings (game): 2, 4, 4(t), 7/8, 7/8(t), 9(t), 12
 Lindgren, Astrid (alg): 6(i)
 Lingo (game): 2, 4, 12
 Link: De Gezichten van het Kwaad (game): 4, 7/8(t), 9
 Little Devil (game): 2(t), 4, 4(t), 7/8(t), 9(t), 10(t), 12, 12(t)
 Little Rascals (film): 4
 Little Rascals: School (film): 5
 Life of Brian (film): 7/8
 Lords of the Rising Sun (game): 4, 6
 Lost Eden (game): 12
 Lotto (prof): 2
 Love Cheat & Steal (film): 1

M:

M66. Black Magic (film): 5
 Macross, Lovers again (film): 5
 Mad Dog McCree (game): 4, 4, 12
 Manga (alg): 5
 Mask, The (film): 7/8
 Master Labyrinth (game): 1, 9, 12
 Materialen Interactief (prof): 11
 MattMo (alg): 9(i)
 McCartney, Paul (muziek): 10
 Mega Maze (game): 4, 6(t), 7/8, 10(t)
 Merlin's Apprentice (game): 5, 6, 12
 Micro Machines (game): 10, 12
 Monk (kind): 10
 Monkey Trouble (film): 10
 Monteverdi (muziek): 11
 Monty Python (game): 11
 Moonstruck (films): 1
 Mozart (muziek): 11
 Mutant Rampage: Body

Slam (game): 4, 12
 Mystic Midway (game): 4

N:

Naked Gun 1 en 2 1/2, The (film): 2
 Naked Gun 33 1/3, The (film): 11
 Nationale Muziekkado, Het (muziek): 10
 Nationale Spellingwedstrijd (game): 6
 Nederlands Film Festival (naslag): 10
 Neverending Story, The (film): 5
 NFL Bundle (naslag, game): 7/8
 Nicks, Stevie (muziek), 1

O:

Octopussy (film): 12
 Of Mice and Man (film): 12
 Olivier, Onrust in Vogelland (kind): 11
 Ontdek het Onbekende Nederland (naslag): 3
 Op Center (film): 11
 Open Universiteit Bedrijfsopleidingen (prof): 3
 Opera Imaginaire (muziek): 6
 Othello (game): 4, 5
 Overgang, De (prof): 2
 Oxford Dictionary, The (naslag): 1, 7/8

P:

Pac Panic (game): 12
 Parker, Charlie (muziek): 6
 Past Midnight (film): 12
 Patriot Games (film): 2
 Peanuts, Snoopy (kind): 9
 Perkins, Carl (muziek), 1
 Photo CD (alg): 2
 Pink Floyd (muziek): 2
 Pippi Langkous (alg): 6(i)
 Pippi Langkous, Drie Avonturen (film): 1

Pippi Langkous, Drie Nieuwe Avonturen (film): 6
 Playboy's Complete Masage (cursus): 2
 Player, The (film): 4

Q:

Queen (film): 3

R:

Reispaleis, Het (prof): 6
 Revolution in Color, A (kunst): 3
 Return of the Overfiend, The (film): 5
 Reuzenkrokodil en Gruwelijke Rijmen (kind): 7/8
 Revenge (film): 9
 Rieu, André (muziek): 9
 Rise of the Robots (game): 11
 Robbedoes (film): 2
 Rolling Stones, The (muziek): 7/8
 Rosebud (muziek): 3
 Rotbeesten en de Tovervinger (kind): 10
 Rupsje Nooitgenoeg (kind): 10

S:

Sade (muziek): 3
 Sail Amsterdam 1995 (film): 10
 Sail to Win (cursus): 4
 Sandokan (kind): 5
 Sandy's Circus Avontuur (kind): 3
 Sargon Chess (game): 4, 5
 Salute of the Jugger (film): 11
 Scarlett (film): 10
 School 2000 (prof): 3
 Scorned (film): 10
 Secret Mission (game): 7/8
 Service One Catering (prof): 3
 Seventh Floor, The (film): 5

Sex, je Lust en je Leven (cursus): 4
 Showdisc Valkieser
 Multi Media (prof): 12
 Sliver (film): 3
 Solar System (docu): 11
 Space Ace (game): 2, 4
 SPC Vision (alg): 4(i)
 Spellenoverzicht '95: 12
 Split Second (film): 9
 Star Trek II (film): 5
 St. Elisabeth Ziekenhuis Tilburg (prof): 5
 Strauss Dynasty, The (film): 4
 Streetfighter II (film): 11
 Striker Pro (game): 3, 4
 Super Jet (prof): 1

T:

Tatjana, Secrets of (muziek): 6
 Tekenen & Schilderen (cursus): 5, 10
 Tempo Team (prof): 3
 Terminator, The (film): 9
 Terms of Endearment (film): 10
 Tetris (game): 4
 Thelma & Louise (film): 1
 The The (muziek): 10
 Thumbelina (film): 7/8
 Thunder in Paradise (game): 7/8, 10(t), 12
 Tim & Beer bij de film (kind): 9
 Tim & Beer in de haven (kind): 4
 Titelcatalogus: 2, 4, 6, 9, 12
 Top Gun (film): 2
 Transport van Stoffen (prof): 4
 Turner, Tina (muziek): 1

U:

U2 (muziek): 2
 Under Fire (film): 10
 Unisource (prof): 9
 Untouchables, The (film): 6

V:

Vakantiebestemmingen (docu): 7/8
 Vaughan, Sarah (muziek): 6
 Veldhuijs, Max (alg): 6(i)
 Video CD (alg): 1
 Video Speedway (game): 4
 Voyage (film): 9
 Voyeur (game): 4, 6

W:

Wayne's World II (film): 11
 Who Shot Johnny Rock? (game): 11
 Who, The - Tommy (muziek): 12
 Wicked City (film): 11
 Wild at Heart (film): 9
 Wines of France (hobby): 6
 Witness (film): 4
 WK 1994 (film): 7/8
 Woman in Red, The (film): 10
 World of Carpeting at your Feet, A (prof): 5
 World Press Photo CD 1995 (naslag): 6

X:

XPlora (muziek): 2, 6

Y:

Yamaha catalogus 1995 (prof): 4

Z:

Zakmes, Het (film): 11
 Zelda (game): 4, 7/8(t), 9, 11(t), 12
 Zoo...Eenvoudig (naslag): 7/8
 Zwanenmeer, Het (muziek): 9

büch Globaal

Wat ben ik blij dat je via Video CD eindelijk thuis films kunt bekijken die niet meer flikkeren, niet meer korrelen, altijd synchroon lopen en waarvan in elk geval de videoband nooit meer vast komt te zitten in de videomachine. Zeker als je een beetje behoorlijk televisietoestel hebt, is Video CD iets wonderlijk moois; vooral voor iemand die er niet van houdt om naar de bioscoop te gaan. Wat zeg ik: ik háát de bioscoop!

Wat betreft film ben ik behoorlijk achterlijk. In een ander verband ben ik genoodzaakt geweest het al een aantal malen op te merken en ik doe het nog maar eens: de laatste film waarvoor ik geheel vrijwillig naar de bioscoop ben geweest, was Spartacus. Ik geloof dat die film uit 1961 of 1962 stamt. Tijdens die voorstelling kreeg ik al onmiddellijk een afschuw van het bioscoopwezen. Het stonk in het theater, ik hoorde andere bezoekers kauen en zuchten en de helft van de film werd niet op het witte doek maar op de gordijnen of de muren vertoond. Als ik nu heel eerlijk ben, moet ik toegeven dat ik na 1962 nog wel een paar keer in de bioscoop ben geweest. Meestal was dat omdat ik een stukje over een bepaalde film voor een krant moest schrijven of omdat ik door een iets te aardig iemand naar de bioscoop was gelokt. Maar ook

Spartacus

tijdens die paar keer dat ik na 1962 in een bioscoopzaal zat, beviel mij dat niks. Ik heb er gewoon een ontzettende hekel aan om samen met een paar honderd andere, mij totaal onbekende mensen naar iets te kijken dat bedoeld is om mooi te zijn of mij te ontroeren.

Ik hoef niemand meer te vertellen dat de beeldkwaliteit van de meest recente televisietoestellen meer dan uitstekend is en hetzelfde geldt voor de kwaliteit van het (stereo)geluid. Wie veel geld te besteden heeft, kan tegenwoordig zelfs de meest

fantastische en uitzinnige geluidssystemen kopen. Ik zeg niet dat die systemen goedkoop zijn – integendeel zelfs – maar excellent zijn ze wel.

Eigenlijk is het enige beroerde van zelfs de meest geavanceerde video(band)systemen dat de beeldkwaliteit vaak zo achterloopt. Met het geluid van videobanden valt het dikwijls nog al mee, maar vermeld als we tegenwoordig zijn, kunnen de meeste bespelde videobanden met speelfilms (die je tegenwoordig bijna overal kunt kopen) eigenlijk niet meer door de beugel. Vooral als je weet hoe de eigenlijke kwaliteit van een speelfilm is; die is namelijk meestal van Dolby- of nog betere kwaliteit. Dat merk je bijvoorbeeld wanneer je de bewuste film in een goed geoutilleerd filmtheater hebt gezien. Of via Video CD!

Als ik mij niet vergis, zijn ze hard bezig om er voor te zorgen dat er binnen niet al te lange tijd veel meer op een Video CD of CD-i-schijf opgeslagen kan worden. Staat een concert of een speelfilm nu vaak nog op twee schijven, binnen korte tijd passen ze met gemak op één schijf. En dan is eindelijk de tijd aangebroken dat we waarachtig een bioscoop thuis hebben gekregen!

Boudewijn Büch

NEDERLANDSTALIGE ENCYCLOPEDIE

OP CD-i

De meest uitgebreide multimedia encyclopedie ter wereld

verkrijgbaar vanaf
15 november '95

Stelt u zich eens voor dat in uw encyclopedie de illustraties gaan bewegen, de artiesten gaan spelen, de cabaretiërs hun conferences gaan voordragen en u journaalbeelden kunt oproepen bij geselecteerde onderwerpen.

- met 120.000 onderwerpen
- 3300 illustraties
- 30 minuten film en journaalbeelden
- 60 reportages
- 2 uur muziek
- 50 landkaarten
- 3D animaties
- voorgedragen lezingen en conferences en nog veel meer...

Leg de Philips Media interactieve encyclopedie in uw CD-i speler en met een simpele druk op de knop van uw afstandsbediening wordt dit werkelijkheid op uw TV.

Behalve een alfabetische opzoekmogelijkheid zijn de onderwerpen ook gerangschikt naar interessegebieden zoals geschiedenis, wetenschap en techniek, geografie, aarde en natuur, cultuur, sport en entertainment.

349,-

bij aankoop van deze encyclopedie de CD-i 'Beeld van Nederland 1940-1945' (normaal 49,95)

GRATIS

Alleen bij
Free Record Shop

KORTINGS-CHEQUE 100,-

Deze cheque ontvangt u automatisch als

- U lid bent van de CD-i Gold Club
- U lid bent van het CD-i magazine
- Philips uw garantiebewijs van uw CD-i speler bezit.

ER SPEELT ZICH HEEL WAT AF IN DE WINKELS VAN FREE RECORD SHOP

Philipscdi.com

Gejaagd door de Wind

"het vervolg"

SCARLETT

**Ruim vijftien uur
drama en
romantiek**

8 CD's
£ 99,95

Scarlett...het vervolg op de legendarische speelfilm *Gejaagd door de Wind*.

Scarlett O'Hara probeert haar leven weer op te bouwen. Haar grote liefde, Rhett Butler, wil echter van haar scheiden omdat hij zich geen raad weet met zijn gevoelens voor Scarlett. Zij draagt echter een geheim met zich mee...

Joanne Whalley-Kilmer en Timothy Dalton pakken in de megaproductie *Scarlett* de draad op waar *Gone with the Wind* eindigde. Dit betekent bijna zes uur genieten van het geluk en de tegenslagen van het beroemdste liefdespaar van het witte doek.

Nu op Video CD

Philipscdi.com